OSREDNJA KNJIŽNICA CELJE

ZLATARSTVO KRAGL ŽALEC

- prodaja na obroke
- zamenjava staro za novo

30% popust

- izdelava poročnih prstanov in ostalega nakita

TRADICIJA TREH GENERACIJ

SAVINJČAN

Celje - skladišče
D-Per
III 5/1991
1119910700.9
COBISS

Leto XIII – številka 9 – september 1991

V tej številki preberite:

Vinko Drča obtožuje – str. 3

Lastninski zakoni na razpotju? – str. 4

Od športnika do pesnika in pisatelja
Ervin Fritz med svojimi prijatelji – str. 8

Savinjčan v drugo stoletje – str. 9

Sledi

Tempora muntantur et nos mutamur in illis – časi se spreminjajo in mi z njimi. Latinski pregovor ima svoj prav. Ker pa ni noben prav absoluten, tudi ta ni. Čas res nezadržno teče naprej, vendar v njem puščamo sledi s svojimi dejanji in nehanji, kakor tudi dogodki puščajo sledi na nas. Kot dajemo mi svoj pečat času in prostoru, v katerem živimo, tako tudi čas in prostor pustita svoj pečat na nas.

Danes živimo in delamo večinoma ljudje, ki smo bili rojeni v tem stoletju. To stoletje je bilo pri nas zelo burno in nam je zapustilo svoje posledice v prepričanju, predsodkih, željah, strahovih itd. Skupaj živimo tisti, ki so občutili dobrote in krivice stare Jugoslavije, tisti, ki so preživeli II. svetovno vojno in bili v njej žrtve ali pa so se znali prilagoditi in živeti dobro z okupatorjem. Tu so izvajalci in žrtve nasilja po vojni, razlaščevalci in razlaščenci, zagovorniki in nasprotniki socializma, goreči Jugoslovani in pristaši samostojne Slovenije, petelini, ki so prezgodaj peli, in njihovi utiševalci. Najaktivnejši prebivalci današnje Slovenije pa smo tisti, ki smo s polno zavestjo začeli delati zadnjih dvajset let. Tu so zagovorniki Titovega pisma in njegovi nasprotniki, pristaši Ustave 1974 in njeni kritiki, snovalci in izvajalci šolske reforme in tisti, ki smo jo skušali preprečiti, pisci in bralci Nove revije, posebno št. 57, ki je postavila zahtevo po neodvisni Sloveniji, in njeni kritiki, ki so jo kritizirali na partijskih sestankih, čeprav je običajno niti niso prebrali, tu smo zagovorniki in nasprotniki večstrankarskega sistema. Vsak po svoje se trudimo, da bi ljudi prepričali v svoj prav. Razvoj dogodkov v svetu in pri nas kaže, da nasprotniki svobode in demokracije ter zagovorniki socializma niso imeli prav nikjer na svetu. Pri nas so po demokratičnih volitvah ti zagovorniki postali opozicija. Sedaj se na vse načine trudijo očrniti demokratično oblast. Zaradi položaja, v kakršnem smo, zaradi njihove moči v sredstvih javnega obveščanja ter zaradi položajev, ki jih še vedno zasedajo, jim to dobro uspeva. Podobno kot so bili nekoč genialni v izumljanju vedno novih »rešitev« za zgrešeno politiko, tako si tudi sedaj izmišljajo vedno nove obtožbe in strahove na račun vlade. Začelo se je z revanšizmom že v času predvolilnega boja, gospodu Pučniku je menda kar iz oči gledala maščevalnost. Minilo je že skoraj leto in pol od volitev in še nihče ni bil ne zaprt in ne preganjan. Izkazalo se je, da je bil strah pred revanšizmom velika laž. Nato so se spomnili na demilitarizacijo in zagovarjali rešitev, ki bi bila edinstvena na svetu. Polna usta so jih bila napadov na Igorja Bavčarja in Janeza Jansa in njune zahteve, da se pripravimo na morebitni napad JLA. Vojna je pokazala, kako usodno bi bilo, če bi jim nasedli. Spomladi so brezvestno nahujskali dijake proti zaključnemu izpitu, ki so ga uvedli, ko so bili še na oblasti, čeprav so ti dijaki vedeli od prvega dne, ko so prestopili prag srednje šole, kaj jih čaka in so bili na zaključni izpit odločno pripravljeni. Kaj je lažjega kot neodgovorno zapeljati otroke in nagajati vladi?

Danes se srečujemo z divjimi napadi istih ljudi, ki so se skoraj vedno doslej motili, na zakone o lastninskem preoblikovanju podjetij. Gre za načelno nasprotovanje ukrepom, ki naj bi končno kolikor toliko normalizirali stanje pri nas in ustvarili pogoje za preobrat v našem razvoju. Privatizacija v deželi, kjer ljudje nimajo veliko kapitala, da bi pokupili premoženje, ki ga prodaja država, je zelo zapletena. Ne vemo namreč, kdo je tisti, ki bo uspešen gospodar, saj so doslej vodstvena dela v gospodarstvu in tudi drugod običajno dodeljevali na podlagi moralnopolitičnih kvalitet. Zato je najbolje, da se državno oz. pri nas družbeno premoženje vsaj v enem delu razdeli med vse prebivalce. Nasprotniki menijo, da si hoče Demos tako nabirati točke. To je samo deloma res, glavni namen pa je, da hočemo dati vsem nekaj družbenega premoženja, ker smo ga tudi skoraj vsi ustvarjali. Predvideno je, da bi vsak odrasel slovenski državljan dobil delnico, vredno približno 1000 DEM. Del družbenega premoženja bi dali v pokojninski sklad, tako bi v prihodnje pokojnine počasi začeli izplačevati iz dohodka premoženja pokojninskega sklada. Ostali del bi dali v investicijski sklad, to premoženje bi bilo možno kupiti v obliki delnic. Bistveni pomen vseh teh sprememb je, da bi sedanje družbeno premoženje dobilo lastnike. Sedaj vodstveni delavci v podjetjih niso nikomur odgovorni. Potem pa bodo odgovorni upravnemu odboru, ki se ne bo vmešaval v poslovno politiko, ampak bo bdel nad zakonitostjo, poštenostjo in uspešnostjo poslovanja. Pri reprivatizaciji gre za to, da se tam, kjer je le možno, vrne premoženje v naravi, drugod pa v obliki delnic. Nekateri označujejo reprivatizacijo kot rop stoletja. Vendar samo ropar lahko govori o ropu, kadar gre za vračanje oropanega oropanim. Pogosto je tudi slišati, da pomenijo sedanji predlogi zakonov propad podjetij in povečano brezposelnost. To je nesmisel. Saj ne bodo zamenjevali uspešnih vodstvenih delavcev, ogroženi so samo neuspešni. Če bodo ti zamenjani, bodo rešena kvečjemu podjetja in z njimi tudi delovna mesta. Ker si vsi želimo napredka naše občine in države, ni potrebno, da se pri teh zakonih delimo v dva sovražna tabora, treba je samo obrniti hrbet tistim, ki sejejo sovraštvo, in zaupati tistim, ki nas dokaj uspešno vodijo v samostojnost in ne obljubljajo gradov v oblakih.

PREDSEDNIK SKUPŠČINE OBČINE
Milan Dobnik

So jugoslovanskemu dinarju šteti dnevi? Lojze Peterle, predsednik IS RS, je na Gomilskem dejal, da bomo po končanem moratoriju končno dobili svoj denar. Torej bo dinar zanimiv samo še za numizmatike. Novemu, ne glede na to, kako se bo imenoval, želimo srečno rojstvo in trdno življenje.

Za stojnico želja

V letošnji program TEDNA OTROK sodi tudi prireditev

KRATKOČASNIK, ki bo v petek, 11. oktobra, ob 15. uri pred Občinsko matično knjižnico v Žalcu. Tu bomo za otroke postavili STOJNICO ŽELJA, s katere bo vsak otrok za dobrodošlico dobil darilce.

Ker pa so časi takšni, kakršni pač so in denarja za vsa ta darilca ni, trkamo na vaše dobro srce in vas prosimo, da prispevate kakšno skromno darilo, ki ga lahko pogrešate in ga vaši otroci ne potrebujejo več; pa naj bo to žoga, Človek ne jezi se, knjiga, gugalnica, kolebnica, lonček, razne igračke, kasete, barvice, frnikole, kocke, plastelin, avtomobilčki, kotalke, drsalke, skratka vse, kar so vaši otroci prerasli in jim ni več v veselje.

Če se boste odločili, da boste prispevali darila za STOJNICO ŽELJA, vas prosimo, da podarjeno prinesete do torka, 8. oktobra, do 14. ure v Občinsko matično knjižnico Žalec, za kar se vam v imenu otrok vnaprej zahvaljujemo.

Občinska zveza
DPM Žalec

Popravek

V prejšnji številki nam je zagodel tiskarski škrat pri podpisu avtorja uvodnika z naslovom Pred praznikom. Avtor je predsednik občinske skupščine Milan Dobnik. Za napako se opravičujemo.

Poštar v vsako hišo

Glede na to, da se naši bralci še vedno obračajo na nas, češ, zakaj ne prejemajo Savinjčana, moramo pojasniti, da to ni naša krivda. Časopis namreč v vaše domove že od začetka letošnjega leta ne prihaja več naslovljen. **S poštarji smo se dogovorili, da ga bodo dostavili v vsako hišo v naši občini. Tam, kjer je več gospodinjstev, pa naj bi ga prejelo vsako gospodinjstvo zase.**

Zato vam, dragi bralci, svetujemo, da proti koncu meseca pobarate vašega poštarja, zakaj vam še ni prinesel Savinjčana. Če ga za vas ne bo imel, drugim pa ga bo dostavil, povprašajte zanj na vaši pošti.

Uredništvo

Namesto KIL – Keramika Liboje

Agonija delavcev Keramične industrije Liboje se bliža končnemu razpletu. Po stavki junija pred občinsko skupščino se je v reševanje težav vključil občinski izvršni svet.

»Ker upniki niso bili pripravljeni še naprej pokrivati izgube, smo pričeli iskati novo vodstvo podjetja, hkrati pa smo morali podjetje postaviti na nove temelje. Tako smo se dogovorili, da skupaj z Ljubljansko banko, Zavarovalnico Triglav, Kemijo impex in seveda občino ustanovimo novo podjetje Keramika. Direktor novega podjetja je Marjan Drev, podjetje pa naj bi bilo registrirano 1. 10. 1991. S takšno rešitvijo so se strinjali upniki in tudi delavski svet podjetja. S pomočjo republiškega sekretariata za delo smo zagotovili osebne dohodke za julij in avgust, tako da proizvodnja za tujega kupca nemoteno teče,« nam je povedal predsednik IS Boris Krajnc. Več v prihodnji številki.

jk

5. OKTOBRA PROSLAVA NA ČRETI

Občinski odbor Zveze združenj borcev NOV iz Žalca, Mozirja in Celja ter pododbora II. grupe odredov in partizanskih kurirjev za Štajersko ter Občinska konferenca ZRVS Žalec

vabijo
borce, rezervne častnike in podčastnike in občane

na proslavo 50-letnice prve frontalne bitke slovenskih partizanov z okupatorjevo vojsko na Štajerskem ter demonstracijo sodobnega orožja, in sicer na ČRETO na DOBROVLJAH.

Proslava bo 5. OKTOBRA 1991 ob 10. uri na kraju tega zgodovinskega dogodka pri spomeniku na Čreti na Dobrovljah.

Vabljeni!

Novi metri asfalta

V soboto je bil za krajane Zaplanine v KS Vransko velik praznik. Namenu so predali nov odsek asfaltirane ceste, ki vodi v ta zaselek. Ob odprtju sta zbranim spregovorila predsednik sveta KS Vransko, Franc Sušnik, in predsednik režijskega odbora za gradnjo ceste, Milan Bervar. Poudarila sta, da so pri gradnji ceste velik delež vložili krajani tega predela KS Vransko, precej pa sta pomagali tudi občina in KS Vransko. Po krajšem kulturnem programu je kmet Učakar po domače Pider iz Zaplanine, s prerezom traku simbolično predal cesto v uporabo. Nato so še blagoslovili nov križ, ki stoji v bližini ceste, obred pa je opravil vranski župnik Jože Turinek. Končali so s srečanjem krajanov pri kmetu Milanu Bervarju.

T. Tavčar

Priznanja občine in inovatorjev

Praznovanje občinskega praznika v Taboru so zaključili s svečano sejo občinske skupščine, na kateri so podelili priznanja za leto 1991. Podelili so tudi priznanja inovatorjem.

Občinske odbornike in goste med katerimi je bil tudi podpredsednik republiške skupščine Vitodrag Pukl, so najprej pozdravili pevci domačega zbora. Dobrodošlico in zahvalo za pomembne pridobitve je izrekel predsednik krajevne skupnosti Lojze Rak. Slavnostni govornik, predsednik občinske skupščine, Milan Dobnik je med drugim dejal, da se je v zadnjem letu v Sloveniji in tudi občini marsikaj spremenilo in da se bodo želje po samostojnosti, neodvisnosti in suverenosti kmalu uresničile. Pomembno je, da se zboljšujejo gospodarske razmere v občini, je še dodal Milan Dobnik. Na seji so podelili letošnja občinska priznanja.

Zlati grb so prejeli Pihalni orkester DPD Svoboda Prebold, ki letos praznuje 60-letnico delovanja, Ivan Krašovc iz Griž za aktivno delo v krajevni skupnosti Griže, Martina Bevc za dolgoletno uspešno pedagoško delo in Lojze Rak za razvoj krajevne skupnosti Tabor. Plakete so prejeli Branko Verk za uspešno delo v pihalnem orkestru Prebold, Štefka Popit za delo pri vzgoji predšolskih otrok, Janko Drča za delo v krajevni skupnosti Tabor in Darko Naraglav za uveljavitev slovenskega jamarstva v svetu.

Predsednik izvršnega sveta, Boris Krajnc je izročil značko IS Antoniji Martinšek, Ediju Omladiču, Borisu Podgoršku in Francu Škrabarju.

Priznanja in nagrade Inovator so prejeli Jože Skok iz Gradnje za inovacijo univerzalni ognjeobstojni kit, Franc Ožir iz Tovarne nogavic Polzela za inovacijo preureditve antwista z vrtečo tubo na pletilnem stroju lonati 301, Franc Šmarčan iz Hidro inženiringa za inovacijo izdelave družine šestih strojev za obdelavo hidravličnih cevi, Edvard Kovačič iz SIP Šempetra za robot portalni kartezijski Rpk Kiklop-25, ter Jože Čuk in Bojan Rizmal iz Tovarne nogavic Polzela za inovacijo predelave dvosistemskih pletilnih strojev v enosistemske.

jk

Praznovanje v Taboru

Vsako leto praznuje občina Žalec svoj praznik. V tem času ga je praznovala tudi naša krajevna skupnost. Tokrat je bilo še posebej slovesno, saj smo otvorili nov dom krajanov.

Priča smo bili svečani otvoritvi. Najprej ga je blagoslovil g. opat iz Celja, nato pa ga je odklenil eden starejših krajanov Tabora, g. Janko Kobale. V svojem govoru je poudaril, da je tudi sam prisostvoval pri otvoritvi prejšnjega doma izpred štiriinpetdesetih let.

Po otvoritvi so si krajani v novem domu ogledali program z bogato vsebino. Plesali smo, igrali, pa tudi petje ni manjkalo. Naši gostje so bili zamejski Slovenci iz Boršta v Italiji, ki so sodelovali tudi v programu. Na otvoritvi je bilo veliko gostov, med njimi minister za zamejske Slovence, dr. Dular. Vsem najbolj zaslužnim krajanom so podelili priznanja za delo. V naši krajevni skupnosti skoraj na vsaki hiši slovesno plapola slovenska zastava, kajti krajani smo zelo ponosni na nove pridobitve v svojem kraju.

Maja Leskovšek, Tabor

Aktiv kmečkih žena iz Tabora, ki jih vodi Ivanka Rančigaj, so bogato obložile mizo za goste slavnostne seje občinske skupščine.

Milan Dobnik izroča zlati grb Lojzetu Raku.

Dražji oskrbni dan

Izvršni svet je sprejel predlog doma upokojencev Polzela o 30 odstotnem povišanju cen oskrbnega dne. Tako bo potrebno od 1. oktobra dalje plačati za osnovno oskrbo v enoposteljni sobi 260 in v dvoposteljni sobi 241 dinarjev. Za povišanje cen so se odločili zaradi rasti stroškov, pa tudi izgube, ki je v polletju znašala 545.000 dinarjev.

jk

Nov ordinacijski čas

V Zdravstvenem domu Žalec prehajajo 30. septembra v vseh splošnih in obratnih ambulantah v Žalcu, Preboldu, Libojah ter na Vranskem in Polzeli na spremenjen ordinacijski čas.

Po novem bodo v teh ambulantah ordinirali le v dopoldanskem času, in sicer od 7.30 do 13. ure, enkrat tedensko pa bo vsaka ambulanta obratovala do 16. ure. V popoldanskem času od 15. ure in v nočnem času pa bo občanom na voljo dežurna ambulanta v ZP Žalec, ki bo sprejemala le nujne primere. Vse druge službe v ZD Žalec bodo tudi v bodoče imele nespremenjen delovni čas.

Za spremembo ordinacijskega časa so se odločili, da bi uporabnikom olajšali dostop do njihovega izbranega zdravnika. Dogajalo se je namreč, da pacienti niso vselej prišli do svojih izbranih zdravnikov, ker so imeli ti spremenjen delovni čas.

Pacienti, ki bodo prišli v ambulanto prvič oziroma zaradi nove bolezni, bodo pregledani med 7.30 in 10. uro, kontrolni pregledi pa bodo po 10. uri, s čimer se bo bistveno skrajšala čakalna doba.

V ZD Žalec naprošajo vse uporabnike, da z razumevanjem sprejmejo nov ordinacijski čas in se ravnajo po informacijah zdravstvenih delavcev.

Republiške štipendije

Osnova (cenzus) za pridobitev republiške štipendije je povečana. Tako bodo lahko pridobili pravico do štipendije tisti, ki ne bodo presegli 5.680 din bruto mesečnega osebnega dohodka na družinskega člana v II. trimesečju letošnjega leta.

Zadnji rok za vloge je: za dijake 20. september, za študente pa 30. september 1991. Vloge oddajte na Zavod za zaposlovanje v Žalcu. Fač

Zakaj smrad po dolini?

Jesenski čas v Savinjsko dolino prinese tudi neprijeten smrad. Nastaja namreč pri strojnem obiranju hmelja, kjer se ustvarjajo veliki kupi odpadnih plev, v katerih se prične proces razkroja. Zoperen vonj sicer zdravju ni škodljiv, je pa zelo moteč.

INTERVJU Z ADIJEM VIDMAJERJEM

Uspeh vojne nas ne sme uspavati

Medtem, ko smo priča strahotam, ki se vsakodnevno, takorekoč noč in dan dogajajo v sosednji Hrvaški, ko jugo-armada skupaj s srbskimi uporniki, četniki in drugimi ekstremističnimi skupinami uničuje hrvaška mesta in vasi in pri tem ne izbira ciljev, tako da je poleg ogromne materialne škode tudi veliko število žrtev med civilnim prebivalstvom, je v Sloveniji relativno mirno. Ali je ta mir le začasen? Ali lahko pričakujemo povračilne ukrepe JA za poraz, ki ga je doživela na naših tleh med minulo, k sreči kratkotrajno, vojno? Kako smo na to pripravljeni? Kaj so pokazale analize dogodkov preteklih mesecev? Vse to in še več pa smo poskušali zvedeti od poveljnika 81. območja Teritorialne obrambe Republike Slovenije, Adija Vidmajerja.

»Ko sedaj ocenjujemo dogodke minule vojne, ko delamo vsakovrstne analize vedno bolj prihajamo do zaključka, da je bil strateški poseg našega območja dobro začrtan in da je temu primerno bil tudi rezultat. Ugotovili smo, da smo s svojimi strokovnjaki in kadri, poveljujočimi po enotah in tudi v samem štabu, napravili ogromen poseg v tisto kar smo imeli začrtano med to vojno. Seveda pa gre za to predvsem zahvala in pa pohvala našemu kadru, ki je vodil posamezne enote – strokovnjakom, ki so se resnično zavzemali na vseh področjih in izpolnjevali povelja, ki so izhajala iz našega štaba, v pravem času in na pravem mestu. Pri tem pa nismo imeli nobene žrtve, ali ranjenega pripadnika. Res je, da pri nas ni bilo tako kot ob mejnih ali tranzitnih mestih proti meji, vendar ob dejstvu, da smo upravljali kar z desetimi objekti JA, ki smo jih zasegli že prve dni vojne, bi lahko bile tudi žrtve. Vse se je srečno izteklo, ob teh zajetjih pa smo imeli tudi velik bojni plen, ki ga deloma tudi še čuvamo v raznih skladiščih JA.«

Pravega vojskovanja naše generacije niso bile vajene, čeprav so enote imele redna usposabljanja. Kako so se po vašem znašli v razmerah, ko bi bilo znanje potrebno tudi uporabiti. Prav gotovo so bile tudi pomanjkljivosti?

»Nedvomno, razmere so bile povsem drugačne, v saržerjih je bilo ostro strelivo in že to je za marsikoga predstavljalo velik psihičen pritisk in napor. Kljub vsemu posebnih problemov s tem v zvezi ni bilo. Vsekakor pa so bile tudi pomanjkljivosti, saj nihče ni pričakoval, da bo JA z agresijo poskušala zatreti naša hotenja po samostojnosti. Prav iz tega razloga lahko rečem, da smo se v dani situaciji, dobro izkazali. Pomankljivosti, ki smo jih v tem času registrirali pa smo že odpravili. To pa velja tudi za našo tehnično in borbeno opremljenost, ki je sedaj bistveno boljša kot pred agresijo. Lahko rečem, da smo se že v času vojne, še posebno pa po njej zelo dobro opremili ter se strokovno pripravili za morebitni vnovičen poseg JA. Mi smo pripravljeni, upam pa da nam tega ne bo nikoli več potrebno dokazovati.«

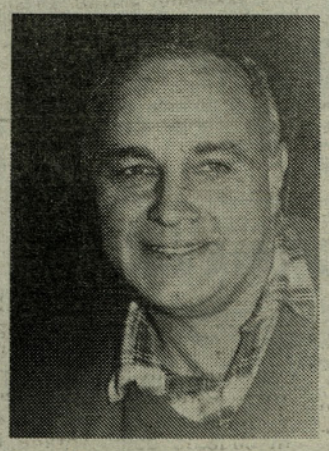

To si prav gotovo vsi želimo, vendar kakšno je vaše osebno mnenje v zvezi s tem? Bes, ki ga kaže JA v spopadih na Hrvaškem je daleč nad razumom. Kako torej?

»Res je, ko človek izgubi razum, je zmožen vsega, vendar osebno sem večni optimist. Že med vojno sem dejal, da se JA ne bo mogla dolgo obdržati v Sloveniji. Danes pa sem znova optimist tudi v tem, da se JA v Slovenijo ne bo vrnila, kajti tudi ona se zaveda tega, da smo se mi sedaj močno okrepili in da smo dobro pripravljeni. Ne manjka pa nam tudi zaveznikov, ki nam bodo pomagali, če bi prišlo do njihovega vnovičnega »izleta« v Slovenijo.«

Kako smo na to pripravljeni v žalski občini oziroma v našem 81. območju?

»Tako kot po vsej Sloveniji, velja tudi za naše območje, da smo mnogo močnejši kot smo bili. Tudi naša morala je izredno visoka, saj skorajda ni človeka – Savinjčana, ki ne bi bil pripravljen s puško v roki braniti suverenost in neodvisnost Slovenije in s tem tudi svoje doline. Iz zgodovine je poznano dejstvo, da naroda, ki se bori za svojo svobodo ni mogoče nikdar pokoriti.«

Za konec našega pogovora pa nas zanima kako je s pomlajevanjem enot TO in kako bo v bodoče z naborniki?

»Že pred dvema mesecema smo začeli s pomlajevanjem enot, kar je tudi edino pravilo. Na sceno tako stopajo mladi obvezniki, ki imajo polno zagnanosti in elana in temu primerno tudi večjo psihofizično kondicijo. Glede nabornikov pa lahko rečem, da se zaenkrat bistveno ne bo ničesar spremenilo. Potekalo bo, tako kot prej, preko sekretariata za ljudsko obrambo. Kar pomeni, da je klasična oblika vpoklicev še vedno v veljavi. Kar pomeni, da se bo marsikaj spremenilo, ko se bodo pojavili centri za izobraževanje nabornikov. Eden takšnih pa bo tudi na našem območju. V njem se naj bi delo pričelo že z novim letom...«

Tako poveljnik 81. območja Adi Vidmajer, mi pa še dodajmo, v imenu vseh nas, zahvalo, njemu, starešinskemu kadru in vsem pripadnikom TO, ki so v minuli vojni dali svoj prispevek za ohranitev neodvisne, suverene in samostojne mlade države Slovenije.

D. Naraglav

SAVINJČAN

Časopis Savinjčan izdaja ČZP »Savinjski občan« p.o., Žalec, Heroja Staneta 1. Telefon: 063/711-433, 711-451. Fax: 711-433
Ustanovitelj in izdajatelj: Skupščina občine Žalec
Predsednik izdajateljskega sveta: Milan Dobnik
Uredniški odbor: Franci Žagar (glavni urednik), Janez Kroflič (odgovorni urednik), Janez Cukjati, Nataša Jan, Brane Lobnikar, Darko Naraglav, Jasna Rode, Darko Rudl, Adi Vidmajer
Vodja dopisništva: Vladka Cerovšek
Lektorica: Mojca Nahtigal
Naklada 13.000 izvodov
Tisk: D. P. Delo, Tisk časopisov in revij, p. o., Ljubljana, Titova 35.
Tehnično urejanje: NT & RC
Po sklepu RK za informiranje št. 23-91 je Savinjčan oproščen TPD.

LJUBLJANA

Protestni shod delavcev

Zaradi gluhih ušes ministrstev in pripravljalcev zakona o denacionalizaciji, zakona o lastninjenju in zakona o zadrugah je pripravila Zveza sindikatov Slovenije s sindikati dejavnosti in ob podpori nekaterih opozicijskih strank, velik protestni shod pred slovensko skupščino, da bi s tem opozorila poslance in vlado, da naj temeljito premislijo, preden sprejmejo takšne zakone, kot so predlagani.

Večtisočglavi množici so se v Ljubljani pridružili tudi delavci iz naše občine in regije, ki so tja odpotovali s posebnim vlakom. Med protestniki iz našega okolja pa sta bila na shodu tudi Srečko Čater in Vlado Rančigaj. Temeljna zahteva protestnikov, ki jih je v Ljubljano pripeljala skrb in bojazen za njihovo preživetje, se nanaša zlasti na lastninjenje. Zahtevajo, da se o tako usodnem vprašanju državljani in državljanke odločajo na referendumu. Zahtevali pa so tudi, da se ponujeni lastninski paket vrne v osnutek. Govorniki, med njimi tudi Srečko Čater in Dušan Semolič, so poudarjali, da niso proti lastninjenju in proti popravljanju krivic, od vlade pa zahtevajo, da zagotovi model lastninjenja, ki bo zagotovil večjo gospodarsko učinkovitost in večjo socialno varnost zaposlenih in upokojencev. Vlada mora sprejeti predstavnike delavcev kot enakopravne partnerje pri izpeljavi pravične privatizacije. Dušan Semolič, predsednik ZSSS, je dejal, da po predlaganem zakonu delavci ne bodo mogli odkupiti ponujenih delavskih delnic, saj že sedaj komaj žive iz meseca v mesec. V primeru delitve nacionalnega bogastva pa so, po njegovem mnenju, prav delavci največji upniki tega premoženja. Na protestnem shodu so tudi zahtevali od vlade, da pripravi zakon o soupravljanju, razvojni socialni program Slovenije in pa tudi ustavo, s katero že močno zamujamo.

V Zvezi SSS so pripravljeni pristati na kompromise, vendar pri iskanju odgovorov na temeljna vprašanja, ki bodo vplivala na delovno in socialno prihodnost delavcev, ne nameravajo popuščati. Še več. Če vlada in odgovorni ne bodo prisluhnili zahtevam delavcev, bodo metode sindikalnega boja še stopnjevali, saj druge rešitve ne vidijo.

Po končanem shodu na Trgu osvoboditve so protestniki v kilometer in več dolgi procesiji odšli proti skupščini in v dostojanstvenem mimohodu ter njeni obkolitvi simbolično izrazili svojo namero, da se bodo borili vse dotlej, dokler ne bodo sprejeti takšni zakoni, ki bodo sprejemljivi za večino državljanov Slovenije. Opozorila so zalegla, saj predlagani zakoni naslednji dan niso bili sprejeti, razpravljanje o njih pa je preloženo. Res pa je, da čas teče in odlašanja o teh stvareh ne vodijo v reševanje vedno bolj potopljenega gospodarstva. Kaj torej storiti?

D. Naraglav

Zavod za zaposlovanje vse bolj obiskan

Na zavod za zaposlovanje prihaja vse več ljudi. Mnogi iščejo zaposlitev, nekateri pa informacije o tem, kaj bo z njimi, če se bodo uresničile črne napovedi in bodo izgubili delo.

Mladi, ki so uspešno zaključili šolanje, povprašujejo po opravljanju pripravniškega staža. Starši iščejo možnosti za angažiranje in delo otrok, da ne bi bili prepuščeni ulici in slabi družbi.

Prihajajo tudi delodajalci (predstavniki podjetij, obrtniki, podjetniki), ki se zanimajo za možnosti sofinanciranja novih zaposlitev, vključitev lastnih štipendistov in za možnosti skupnega reševanja trajnih presežkov zaposlenih delavcev.

Ob vsem tem nastajajo oziroma se večajo tudi problemi prostorske in kadrovske zasedbe Zavodov za zaposlovanje. Zadeve se rešujejo prepočasi zato, ker ni denarja, pa tudi, ker se pravočasno ne upoštevajo pobude in predlogi strokovnih služb zavoda.

Problemi so povsod in vedno več jih bo. Mnogi si zastavljajo vprašanje, kako jih rešiti. Nekateri so že ugotovili, da se le malo problemov reši samo po sebi. Nekaj jih reši družba (podjetja, zavodi, krajevne skupnosti, centri), največ svojih problemov pa reši vsak sam. Tudi hitrost rešitve je običajno odvisna od lastne zainteresiranosti in pripravljenosti posameznika. Potrjuje se namreč reklo: »Pomagaj si sam in pomagali ti bodo tudi drugi!« To pa velja tudi za ljudi, ki trkajo na vrata zavoda za zaposlovanje. Samo čakati na delo je veliko premalo. Najprej je treba poskrbeti za svoje duševno in telesno ravnovesje in se nato aktivno vključiti v reševanje svojega problema ter pomagati reševati probleme drugim.

In kaj lahko pričakujete v primeru brezposelnosti od zavoda za zaposlovanje?

Vsi, ki so že bili zaposleni, in sicer najmanj devet mesecev nepretrgoma, ali so uspešno končali pripravništvo, lahko uveljavijo pravico do socialne varnosti, če se v 30 dneh po prenehanju dela prijavijo na zavod za zaposlovanje.

Prvi iskalci zaposlitve, od III. stopnje strokovne izobrazbe dalje, lahko uveljavijo pravico do sofinanciranja pripravništva.

Iskalci zaposlitve, ki bi trajno rešili svoj zaposlitveni problem, lahko uveljavijo pravico do priprave na zaposlitev, to je usposabljanje za določeno delo, izobraževanje v podjetju ali ustanovi.

Zainteresirani, ki bodo razvijali lastne pobude in ideje v zvezi z zaposlovanjem, predvsem pa s samozaposlovanjem, se lahko vključijo v team svetovanja za samozaposlitev (nova dejavnost zavoda).

Iskalci zaposlitve imajo možnost dobiti informacije o prostih delovnih mestih, ki jih delodajalci objavljajo na oglasni deski zavoda.

Če bodo v žalski občini razpisana javna dela, bo odprtih nekaj novih (začasnih) delovnih mest tudi na tem področju.

Delna rešitev težkih razmer nezaposlenosti je tudi v opravljanju manj zahtevnih in bolj enostavnih del, v delu po pogodbi in v zaposlitvi za določen čas.

-Fač

Tabela iskalcev zaposlitve 31. avgusta 1991

		stopnja izobrazbe							
	SKUPAJ	Ž	I	II	III	IV	V	VI	VII
Iskalci zaposl.	993	401	383	46	45	312	175	22	10
Dejansko nezap.	942	372	370	42	42	298	162	19	9
IZ zaradi stečaja	38	16	8	2	3	14	9	1	1
IZ prva zaposlitev	220	104	91	4	8	59	50	6	2
IZ do 26. let	543	236	185	16	25	190	112	13	1
IZ tež. zaposljivi	193	82	105	21	10	38	16	1	2

V celjski regiji (Celje, Laško, Šmarje, Šentjur, Slovenske Konjice in Žalec) je bilo 31. avgusta 1991 prijavljenih 6710 iskalcev zaposlitve, od tega. 6284 dejansko nezaposlenih, 408 stečajnikov, 1621 iskalcev prve zaposlitve, 3838 starih do 26. let in 1142 težje zaposljivih iskalcev zaposlitve.

AFERA MLEKARNA ARJA VAS

Vinko Drča obtožuje

Težave in zapleti pri lastninjenju podjetij

V dvorani na Gomilskem, kjer je 9. septembra potekalo posvetovanje kmetov in Demosovih strank, je republiški poslanec Vinko Drča izrekel naslednje besede: »Od vas, Lojze Peterle, Marjan Podobnik in Jože Osterc, zahtevamo, da republiški izvršni svet takoj blokira Mlekarno oziroma njeno vodstvo, Mlekarno pa naj prevzame upravni odbor, sestavljen iz proizvajalcev mleka.«

Tako se je izkristaliziral mračni duh, ki že nekaj časa veje po Savinjski dolini. Gre za že star spor med pridelovalci mleka (kmeti) ter delavci v živilsko predelovalni industriji, še posebej z vodstvom Mlekarne Arja vas. Vinko Drča trdi, da se grejo v Mlekarni Arja vas čudno privatizacijo, da direktor Andrej Čulk prihaja v službo zaradi lastnega interesa in da s tem ropa in slabi predelovalno-prodajno moč Mlekarne. Kmetje očitno ne verjamejo pregledom poslovanja, ki jih je v kratkim opravila v Mlekarni Arja vas celjska SDK in tako Vinko Drča zahteva ustanovitev komisije slovenske vlade, ki naj razkrije ozadje izgub in kreditov v Mlekarni. Verjetno pa je bilo konec potrpljenja kmetov ravno ob dopisu Mlekarne njihovim dobaviteljem mleka, da se podjetje Celeia notranje reorganizira, prodajo pa so med drugim zaupali podjetju AC marketing. Prav to podjetje pa je zasebna firma, v kateri ima solastninski delež prav direktor Andrej Čulk, lastnica pa je njegova žena. Drča je poudaril, da kmetovalci ne priznavajo nikakršnih hčerinskih firm, ki so ali bodo konkurenčne matičnemu podjetju. Andrej Čulk pa na to odgovarja: »Delovanje podjetja preglejuje SDK. Mislim, da nisem kršil ne materialnih niti moralnih norm. Podjetje AC marketing plasira desetino izdelkov mlekarne, in sicer le tja, kjer doslej mlekarna ni prodajala, torej na mariborsko in ljubljansko območje.«

Andreju Čulku, ki je v Mlekarno Arja vas prišel pred šestimi leti kot stečajni upravitelj, se konec septembra izteka mandat direktorja. Zaradi napadov nanj in zaradi aktualnih napetosti ob zaradi lastninjenju Čulk resno razmišlja, ali bi še enkrat kandidiral za to odgovorno mesto. Ob očitkih Vinka Drče, da zasebno podjetje ne more prevzemati blagovne znamke Zelena dolina ter da mora podjetje ostati celota, v njem pa morajo imeti glavno vlogo prav prizvajalci mleka, pa vseh akterjev v tej čudni kolobociji privatizacij, negodovanj ter nasprotovanj ne moremo deliti na dobre, hudobne in zle. V predlogu Zakona o zadrugah se v postopku lastninjenja namreč favorizira kmetijskega proizvajalca in se mu z 51-odstotnim deležem lastnine živilsko predelovalne industrije ter z možnostjo prednostnega nakupa davčnega dela delnic daje v roke kompletno upravljanje. Če bi bilo v primeru Mlekarne to še upravičeno, saj kmetje prodajo mlekarni okoli 80 odstotkov surovine, pa bi tega po mnenju Srečka Čatra, predsednika republiškega odbora sindikata kmetijstva in živiliske industrije, ne smeli posploševati na vse živilsko predelovalna podjetja.

Vinko Drča uvršča direktorja Andreja Čulka med direktorje, ki hodijo v službo zaradi lastnega interesa in obrti in trdi, da takih direktorjev ne bodo ščitili. Andrej Čulk vse očitke zavrača in v svojih dejanjih ne vidi ničesar nemoralnega, delavci se borijo za svoje sindikalne pravice, nekateri čakajo na politično ustoličenje, vse skupaj pa drvi po klancu navzdol. V sestavku ne iščem resnic in ne morem ponujati rešitev. Pa vendar: čas bo pokazal, kdo dela za koga in ali sploh kdo še dela; kmetje in delavci v predelovalni živilski industriji bodo morali končno spoznati, da med njimi obstaja vez soodvisnosti, saj bodo eni brez drugih kaj kmalu »crknili«, okoristili se bodo posamezniki, politiki te ali pa kakšne druge generacije pa bodo imeli dovolj materiala, s katerim bodo lahko mašili lačna usta ljudi.

Brane Lobnikar

Andreju Culku, bivšemu direktorju Mlekarna Arja vas je 22. septembra 1991 potekel mandat. Ker ga ni obnovil, temveč je dal ostavko na direktorsko mesto, je Delavski svet na predlog kolegija Mlekarne imenoval za v.d. direktorja dosedanjo računovodkinjo, Marjano Majerle.

Hkrati je potekel mandat tudi pomočniku direktorja za odkup in proizvodnjo Alojzu Kampušu, ki pa mu je Delavski svet mandat podaljšal za šest mesecev.

Zahtevam ni bilo ugodeno

Delavci v vzgoji in izobraževanju so 20. 9. organizirali opozorilno stavko. V pogovoru s predstavniki občine so postavili naslednje zahteve:

– dvig osebnih dohodkov na indeks 119, kar pomeni izenačitev z gospodarstvom,

– povrnitev potnih stroškov za prevoz na delo,

– zagotovitev sredstev za materialne stroške,

– pravična razdelitev proračunskih sredstev.

Skupna ugotovitev po stavki je bila, da zahtevam občina ni ugodila, zato bo stavkovni odbor delo nadaljeval vse do uveljavitve zahtev. Zagrozili so tudi z generalno stavko. Predstavniki občine so pojasnili, da sredstev za uresničitev njihovih zahtev v proračunu ni.

Zbrali so se jubilanti

Tovarna nogavic Polzela ima svoj dan podjetja 9. septembra. Letos so se ob tem jubileju v tovarniški menzi zbrali le jubilanti, ki so prejeli jubilejne nagrade za 10, 20 in 30-letno delo. Zbrane je pozdravil direktor DO dipl. ing. Alojz Došler, kvintet Lastovka pa je zapel nekaj pesmi. Za veliko prizadevnost pri delu in za visoke delovne dosežke so podelili bronaste plakete, ki so jih prejeli Bojan Kaudik, Danica Vasle, Marija Švarc in Bojan Rizmal; srebrne Gabrijela Železnik, Albin Leške, Marjana Miklovščina, Majda Špacapan; zlate pa Pavla Bibič, Jožica Kotnik, Heda Likeb in Darinka Stanko.

T. T.

Za več znanja manj denarja?

Stavki delavcev v VIZ občine Žalec na rob

Neurejeno financiranje šolstva v občini smo podedovali še iz časov, ko je bila v »krempljih« omejitvene zakonodaje. Ko smo se je znebili, jo je zamenjala omejitvena politika, čeprav smo ji z vso energijo nasprotovali. Po številnih sejah, dopisih, shodih, pogovorih in treh zadnji hip odpovedanih stavkah smo zopet tam, kjer smo bili. Stavke dne 20. 9. nismo odpovedali. Dobro se zavedamo težav in skrbi staršev, ki bodo iskali varstvo za svoje otroke na dan stavke. Toda po vsem, kar smo v zadnjih letih in mesecih počeli za ureditev financiranja, ne moremo prevzeti odgovornosti za te težave. Moral jo bo prevzeti kdo drug!

Razumeli smo, zakaj prihaja do zamud pri izplačilih osebnih in drugih dohodkov, ne moremo pa sprejeti tega, da ni več obračuna amortizacije za učila, sredstev za nujno redno vzdrževanje zgradb in da že več mesecev ne dobimo rednih dotacij za materialne stroške šol. Upravičeno se bojimo, da bo na šolah prišlo do krčenja sedaj uspešnih dejavnosti in programov. Razumemo, da je denarja vedno manj tudi za izobraževanje. Hkrati pa se zavedamo, da bi ga bilo morda celo dovolj, če bi bil v republiki pravično razdeljen. Sedaj ni. To je odvisno od finančne moči občine. V naši občini smo čisto na repu republiške lestvice. Terjamo torej, da občinski IS zahteva od ustreznih organov v republiki takojšnjo pravično razdelitev razpoložljivih sredstev.

Letos in lani v šole intenzivno uvajamo nove oblike in metode dela z otroki: integriran in nivojski pouk, projektno delo, raziskovalne naloge, delo z bistrimi učenci. Posebnih finančnih sredstev za te novosti ni. Pospešeno poteka tudi izobraževanje učiteljev zaradi številnih sprememb v učnih načrtih. Vse to pokrivamo z rednimi sredstvi. Ali se je kdo zamislil nad tem, od kod ljudem motivacija za dodatno delo? Mi smo se. Nismo našli odgovora. Kaj pa je sploh stimulacija za delo? Očitno nekaj, kar pripada samo nekaterim izbrancem v tej naši nesrečni družbi!

Naše delo je povsem razvrednoteno. V poletnih mesecih smo s primerjavo zneskov ugotovili, da smo po OD na zadnjem mestu v R Sloveniji. Kljub enakemu delu po vseh slovenskih šolah pa so pri finančnem vrednotenju velike razlike. Odvisno od finančne moči občine in tega, čemur mi v šoli rečemo POSLUH. Na veliko naših vprašanj nismo dobili odgovorov, ampak le plehke izgovore. Zmogli smo umirjeno prenašati zbadljivke, cinične pripombe in pred dvema letoma celo grožnjo z družbenim varstvom. Vse to priča o tistem, ki jih je izrekel, ne pa o tistem, komur so namenjene.

Mogoče bo kdo ob tej naši stavki neprizadeto pripomnil: še ena stavka več. Njega in vse tiste, ki le površno poznajo naše delo, vabimo, naj pridejo na odprte dneve šol, k pouku in spremljajo, kaj se dogaja v razredu in se tako v živo seznanijo s šolo. Za to vabilo imamo tehtne razloge.

Odbor sindikata

MILAN KUČAN MED UDELEŽENCI ZBOROVANJA NA MRZLICI

Srečanje Zasavcev in Savinjčanov

Mrzlica – kraj, ki je v zgodovini povezoval savinjskega kmeta in delavca z delavci iz revirjev, je bila tudi letos prizorišče in stičišče državljanov in državljank z obeh strani, pa tudi od drugod. Kljub izredno slabemu vremenu se je zbralo pred planinskim domom kakšnih 800 udeležencev. Pridružil se jim je tudi predsednik predsedstva Milan Kučan, ki je bil tudi slavnostni govornik tega tradicionalnega srečanja, ki sta ga pripravili Socialistična stranka Slovenije in Stranka demokratične prenove.

Začetek srečanja, katerega so se poleg Milana Kučana udeležili tudi Ciril Ribičič, Viktor Žakelj, Franci Pivec, Sergej Krajger, Lidija Šentjurc in mnogi drugi, je naznanila Zdravljica, ki jo je zaigrala Delavska godba iz Trbovelj. Zbranim je nato spregovoril in jih pozdravil predsednik občinske skupščine Trbovlje Franc Majnardi. Za njim pa je še ves segret, saj je peš prišel s Podmeje, spregovoril Milan Kučan. Še preden pa je začel, je dodobra nasmejal vse navzoče, ko je dejal, da ni bila njegova želja, da govori z balkona, saj so vsi tisti, ki so kadarkoli govorili z balkonov, kmalu nehali govoriti. V svojem govoru je Milan Kučan največ besed namenil prizadevanjem za priznanje neodvisne in suverene Slovenije. Govoril je o Haški konferenci o Jugoslaviji, pri tem pa se je vprašal, kaj nam bo pomagalo formalno priznanje Slovenije, če v slovenski državi ne bomo videli varnosti za svoj obstoj. K temu pa lahko prispevajo tudi nove usodne delitve in nasprotovanja, ki bodo samo na temelju lastnine vnesli v slovensko družbo nove sovražnosti in nestrpnosti. Dejal je, da se je pri nastajanju nove gospodarske in lastninske strukture družbe potrebno izogniti vzorom in rešitvam, ki jim niso cilj zgolj gospodarska učinkovitost ter na tem temelju hitrejši gospodarski in splošen družbeni razvoj, ampak ideološki in politični motivi. Ti z navideznim uresničevanjem legitimne želje po odpravljanju krivic in napak iz preteklosti povzročajo nove krivice in nove delitve na ideoloških in političnih osnovah. V nadaljevanju svojega govora je Milan Kučan dejal, da so takšne rešitve možne, saj za to obstajajo vzori v svetu in tudi v državah Evropske skupnosti, vendar je v tem trenutku potrebna integracija političnih sil naroda in ne ideološka in politična konfrotacija, ki slabi našo moč in nas odmika od Evrope. Evropa pa bi morala enkrat spoznati, da samostojna in suverena Slovenija ne ogroža nikogar in da bi nas ob vseh teh dogodkih, ki smo jim priča v zadnjih tednih in mesecih, morala priznati.

Srečanje Savinjčanov in Zasavcev se je nadaljevalo z bogatim kulturnim programom Delavske godbe, mešanega pevskega zbora in recitatorjev Mladinskega gledališča iz Trbovelj. Po končanem programu pa je sledilo rajanje s plesom in glasbo. Med starejšimi udeleženci, zlasti borci, so oživeli spomini na nekdanje dni, mnogi so se hudovali na razmere, v katerih smo se znašli Slovenci. Tudi drugi so staknili glave in si marsikaj povedali, kljub vsemu pa veselega razpoloženja ni manjkalo. Eminenca srečanja, predsednik predsedstsva RS Milan Kučan, pa je bil ta čas, ko so se drugi še veselili, že na poti proti Lučam in Raduhi. Tam so ta dan odprli nov planinski dom na Grohatu, ki ga je pred leti porušil plaz.

D. Naraglav

SREČANJE DELAVCEV, ZAPOSLENIH PRI OBRTNIKIH

Veselo v preboldskem gaju

V športno-rekreacijskem gaju v Preboldu se je na 9. srečanju obrtnih delavcev Slovenije zbralo preko 1400 udeležencev iz vseh krajev Slovenije. Dopoldan so si ogledali obrtni sejem v Celju, dan poprej pa je bil tudi posvet, ki so se ga udeležili vsi aktivni delavci izvršilnih odborov sindikalne organizacije in skladov za izobraževanje. Na posvetu so največ časa posvetili novim kolektivnim pogodbam za pravne in fizične osebe, govorili pa so še o drugih težavah, ki tarejo obrtne delavce.

Tradicionalno srečanje obrtnih delavcev so pripravili republiški odbor sindikata obrtnih delavcev in skladi za izobraževanje delavcev pri obrtnikih. Družabno popoldne, ki je vsa prejšnja leta potekalo v Celju, je bilo letos zaupano novi najemni lastnici preboldskega hotela, Zori Koren. Za ples in razvedrilo pa so poskrbeli voditelj Boris Kopitar ter ansambel Nočna izmena. Vse udeležence srečanja je pozdravil tudi predsednik Svobodnih sindikatov Slovenije **Dušan Semolič,** ki je v priložnostnem govoru dejal: »Časi so usodni in vedeti moramo, da demokracije ne padajo zaradi idej, ampak zaradi revščine. Sindikati želimo, da se Slovenija obnaša kot sodobna država. Država pa je lahko uspešna, če rešuje uspešno tudi socialne stiske ljudi. Trenutki so usodni za vse, predvsem pa za delavce. Odločamo se o razdelitvi družbenega bogastva. Smo za lastninjenje, smo za denacionalizacijo, vendar zahtevamo, da se pri pravilih delitve upošteva tudi delo delavcev v preteklih letih...«

Nadaljevanje srečanja je bilo obogateno z družabnimi igrami in sočnimi vložki voditelja Borisa Kopitarja, ki je ob pomoči sodnikov le s težavo izpeljal tekmovanje v vlečenju vrvi med pokrajinami. V finalnem obračunu je zmaga pripadla Štajercem. Na srečanju pa so podelili tudi priznanja najzaslužnejšim sindikalnim aktivistom in sindikalnim organizacijam.

D. Naraglav

Dobitniki priznanj.

Oglašujte v Savinjčanu
tel. 711-433

TRGOVINA IN BISTRO »KOŠARICA«
Pernovo 17/a (pri Vel. Pirešici)
telefon: (063) 779-220

moka-bela 25 kg	za kg 14,60
sladkor 50 kg	za kg 19,50
olje Zvezda 1 l	42,90
mixal-TEAD 3 kg	199,90
cet 1 l	49,90
mehčalec DAMIL 1 l	40,00
janževec 1 l	95.00

NIZKE CENE ŽIVINSKE KRME, CEMENTA, OZIMNICE... MOŽNOST NAROČILA PO TELEFONU... DOSTAVA NA DOM
ODPRTO: trgovina: od 8. do 19., sobota od 8. do 15., nedelja od 8. do 11. ure
bistro: od 8. do 21. ure

EXTRA GRAD
Gradbena in zaključna dela
KOTNIK–JELENC, ŽALEC,
Nikole Tesle 6
telefon: (063) 713-102 ali 35-294
HITRO IN KAKOVOSTNO OPRAVIMO:
- strojne estrihe
- novogradnje
- adaptacije
- ostala dela v gradbeništvu

Lastninski zakoni na razpotju?

Da je treba družbeni lastnini dati novega lastnika ni dvoma. O tem kako to lastnino pravično razdeliti pa se je razvnel strankarski boj, ki prerašča v političnega. Tudi stroki nekateri ne verjamejo, vse skupaj pa je še najmanj jasno delavcem in občanom. Te pa najbolj skrbi kako bomo preživeli naslednje mesece. Za mnenje o lastninskih zakonih smo za prosili prvake strank v občini:

Gregor Vovk: LDS Žalec

Predlog zakona o LASTNINJENJU je nedorečen, vsebuje ogromno neproučenih rešitev, še zlasti nesprejemljiv je prenos sedanje družbene lastnine v upravljanje države. OSNOVNE PRIPOMBE SO V TEM, DA PREDLAGAMO, da se sredstva, ki se pridobijo v procesu lastninjenja, vrnejo v gospodarstvo, pri tem, da se iz tega vračanja izloči proračun.

S predlogom zakona o ZADRUGAH se delavcem v živilsko-predelovalni industriji jemlje materialna podlaga za nadaljnji razvoj. S sprejetjem zakona prav gotovo povzročimo katastrofalen padec fizičnega obsega proizvodnje. Predlagamo le določitev maksimalnega deleža in upoštevanje razlik (mlekarji imajo večji input kot npr. piščančjereja itd.).

Zavračamo zakon o DENACIONALIZACIJI, če je zakon narejen po načelu »popravljanja starih krivic«. Takšen zakon bi prizadel preveliko število ljudi, ki večinoma nimajo nobene zveze s povojnimi krivicami. S takšnim zakonom bi prišlo do velikih gospodarskih pretresov, padca proizvodnje in zaposlenosti ter do precejšnjih konfliktov med različnimi sloji prebivalstva. Denacionalizacijo gledamo izključno v funkciji večje ekonomske učinkovitosti gospodarstva.

(Povzetek z 28. strani gradiva pripomb in predlogov k omenjenim zakonom.)

Franc Tratar: Stranka demokratične prenove

»Vsa zgodovina človeštva je tudi borba za kar najpravičnejšo prerazporeditev in izrabo narodnega bogastva. Rešitve, ki niso ustrezale določeni stopnji razvoja človeštva, so se spreminjale evolucijsko ali revolucijsko. Trajnost rešitev je bila povezana ali s prisilo ali z demokratičnostjo načina sprejemanja rešitev. Za zakon o denacionalizaciji, v veliki meri pa velja ugotovitev tudi za ostale zakone s področja lastninjenja, postaja značilno, da iz razprav izpadajo sistemski in razvojni strokovnjaki, namesto tega pa se pričnejo uveljavljati politične rešitve. Glede na trenutno razmerje sil v skupščini je zakon sicer sprejet, vendar pa stranka in poslanci SDP ne prevzemamo nobene soodgovornosti za sprejem takega, pravno nesprejemljivega, gospodarsko in razvojno škodljivega in politično za veliko večino državljanov nasprejemljivega in krivičnega zakona.

Temeljni argumenti, ki govorijo proti, so:

– formalno-pravno zakon nima ustavne podlage, podpreti pa ga ne moremo tudi zato ker:

– neupoštevaje dejanske razmere, brez ugotavljanja krivic, ki jih je povzročila država, razveljavlja po mnogih desetletjih vrsto zakonov in s tem tudi za nazaj spreminja lastniška in socialna razmerja v družbi;

– njegov cilj ni lastninjenje in produktivno razpolaganje in upravljanje z lastnino, temveč popravljanje krivic stare oblasti;

– torej nima predvsem ekonomske, temveč ideološko vsebino;

– ni res, da ne bo povzročil novih krivic. Nove krivice bo nujno povzročil desettisočim delavcem, ki kot dobroverni posestniki sedaj upravljajo s premoženjem, na podlagi tega zakona pa jim bo to premoženje z dekretom odvzeto. Prizadel bo torej mnogo več državljanov, kot so jih vsi zakoni, ki se jih s tem poskuša sedaj razveljaviti;

– bo povzročil veliko nezadovoljstva ljudi, veliko sporov in političnih razlik, veliko dela upravnih in pravosodnih organov.

Stranka pa je pripravila svoj predlog zakona o lastninjenju podjetij, ki je bil javnosti že predstavljen.

Slovenska demokratična zveza pred kongresom

Slovenska demokratična zveza bo imela 12. in 13. oktobra 1991 predčasni kongres. Zanj smo se odločili zaradi razhajanj med člani stranke in zaradi upadanja njenega ugleda. SDZ je bila znana predvsem po tem, da se je zavzemala za osamosvojitev Slovenije. Sčasoma so skoraj vse naše stranke prevzele to v svoje programe. Mi smo sicer bili gonilna sila v vladi pri pripravah na razdružitev, vendar so bila naša ministrstva tarča najbolj srditih napadov opozicije. Najprej so napadali dr. Rajka Pirnata zaradi njegove zahteve, da govori predstavnik JLA gospod Aksentijevič v skupščini slovensko. Nato sta bila na udaru ministra Igor Bavčar in Janez Janša, češ da trošita preveč denarja za orožje. Posebno proti Janši se je sprožila prava gonja; bil je kriv za premajhne plače v prosveti, zdravstvu, kulturi in v Ljubljani niso redki napisi »smrt Janši«. Vse to in pa notranji spori v stranki so njen ugled pred osamosvojitvijo ogrožali in zmanjševali.

Notranji spori so bili najočitnejši zaradi odnosa do ostalih članic Demosa, zaradi odnosa do preteklosti in do zakonov o lastninskih spremembah. Skupina okrog dr. Rupla, mag. Igorja Omerze in Toneta Peršaka je začela opozarjati na nevarnost klerikalizma in enačiti nevarnost klerikalizma z nevarnostjo komunizma. Večina v stranki meni, da nevarnost klerikalizma v krščanskem svetu in s tem tudi pri nas ni več realna, sploh pa ni mogoče klerikalizma enačiti s komunizmom. Klerikalne stranke so vedno spoštovale demokracijo in privatno lastnino, medtem ko je bil komunizem totalitaren, nedemokratičen, skrajno nasilen in je odpravil privatno lastnino. Nobenih razlogov ni za strah pred slovenskimi krščanskimi demokrati, ki sploh niso klerikalna stranka. Menimo, da je povezava SDZ znotraj Demosa še vedno najnaravnejša. V poštev pa ne pride povezava in sodelovanje z liberalno-demokratsko stranko.

SDZ se je izrekla za narodno spravo in bila tudi njen pobudnik. V skladu s tem smo dejali, da bomo zgodovino pustili zgodovinarjem, mi pa se bomo iz nje samo učili za prihodnost. Ko so sile, ki ne morejo ali nočejo pozabiti preteklosti, začele gonjo proti tožilcu dr. Drobniču, sta peticijo proti njemu podpisala tudi dr. Dimitrij Rupel in Tone Peršak. To je med člani stranke povzročilo veliko nezadovoljstvo, saj dobro vemo, da to peticijo podpisujejo tudi medvojni in povojni likvidatorji. Res si skoraj nobeden član SDZ tega ne želi in se sramuje, da je njegov predsednik podpisan skupaj z njimi. Glede zakonov o lastninskih spremembah se je predvsem skupina mag. Igorja Omerze navduševala za Mencingerjev predlog lastninjenja. Večina meni, da ta zakon ni primeren, ker državljane deli na priviligirane in zapostavljene. Lastninjenje bi potekalo zelo počasi in mogoče bi bile številne nepravilnosti. Predvsem ljudje z nižjimi dohodki in tisti izven gospodarstva bi ostali praznih rok.

Za pripravo kongresa oz. kongresnih resolucij smo oblikovali več komisij. Osnovno vodilo za delo komisij je, da se stranka približa prvotnim izhodiščem. Poskrbeti moramo tudi za večjo identifikacijo stranke z njenimi vodilnimi možmi, posebno tistimi, ki so se proslavili v boju za slovensko neodvisnost. Verjetno se bomo odločili tudi za spremembo imena stranke, ker menimo, da sedanjo kratico ljudje pogosto zamenjujejo s podobnimi kraticami drugih strank.

Milan Dobnik

TEKSTILNA TOVARNA PREBOLD

Kljub težavam uspešni

Težke gospodarske razmere ne dovoljujejo takšnih praznovanj kolektiva, kot smo jih bili navajeni v preteklosti. Praznik so zato zaznamovali le simbolično s svečano sejo delavskega sveta in s podelitvijo vsakoletnih priznanj, kipcev Črne mačke, najzaslužnejšim delavcem.

Tekstilna tovarna Prebold je kljub vsem ekonomskim pretresom, ki majejo slovensko gospodarstvo, uspela premagovati vse težave ter se ohraniti na površju. Delo še imajo, plače redno izplačujejo in kot vse kaže, jim bo to uspevalo tudi v prihodnje, če seveda ne bo prišlo vmes kaj takšnega, kar bi jim to onemogočilo. Splošna situacija v Jugoslaviji z vojno na Hrvaškem, ki se lahko razširi tudi na druge republike, pa je takšna, da ne vliva pretiranega optimizma. Trg se čedalje bolj zmanjšuje. Res je, da dobivajo s teh območij še vedno nova naročila, vprašljiva pa so plačila. Prodajajo največkrat prek trgovin v Sloveniji, kjer si plačilo lažje zagotovijo, ali pa menjajo blago za blago, ki je na voljo v njihovih dveh trgovinah. Kot so poudarili na svečani seji, pa še vedno uspevajo izkoriščati vse možnosti, da pridejo do plačil, materialov in drugega po najkrajši in najugodnejši poti. Glede na težave pa se je obseg njihove proizvodnje zmanjšal oz. spremenil, usmerili so se v izvoz. Ker so denarni tokovi na področju Jugoslavije skoraj v celoti zaustavljeni, jih rešujejo predvsem finančni prilivi iz izvoza. Že dolgo pa se tudi zavedajo, da je njihova sedanja in bodoča alternativa izvoz, zato iščejo izvozne možnosti. Pri tem so zelo uspešni na področju nogavic, manj pa pri prodajanju tkanin, kjer je največji problem njihova širina. Že dalj časa načrtovana posodobitev oplemenitilnice, do katere naj bi kmalu prišlo, pa bo odpravila tudi ta problem, ki jim bo prav gotovo odprl vrata v svet. Kot so poudarili na seji, so plačilne obveznosti nekajkrat manjše od njihovih terjatev do kupcev, kar tudi vliva optimizem. Sicer pa obstoj tekstilne tovarne, ki bo prihodnje leto praznovala že 150-letnico delovanja, ni bil nikoli vprašljiv.

Priznanje, kipec tovarniškega simbola Črna mačka, so za svoje prizadevno delo v podjetju prejeli: Franc Hriberšek, Marjeta Vnučec, Alojz Jelen, Vlado Raspotnik, Marija Punčoh, Berta Artiček, Martin Čvan, Marija Korber in Anton Škrubej. Na slavnostni seji sta jim jih podelila predsednik delavskega sveta Srečko Kvas in direktor podjetja Drago Pušnik, ki sta vsem čestitala in jim zaželela, da so tudi v prihodnje tako uspešni, kot so bili doslej.

D. N.

Nova ekspozitura Ljubljanske banke

Dolgoletna želja in potreba po sodobni in lokacijsko primernejši bančni ustanovi se je končno uresničila. Pred dnevi so v poslovnem centru v Žalcu odprli ekspozituro Ljubljanske banke. Trak ob odprtju novih poslovnih prostorov je prerezal direktor Franc Tratar, svečanost pa se je nadaljevala z odprtjem razstave slikarja Emila Tomaša-Thomasa.

Izročilo za današnji čas

»Zamrl je spomin na mnoge pokončne, pa vendar preproste ljudi, ki so s svojimi dejanji doprinesli k osamosvajanju slovenskega gospodarstva in politični zrelosti našega naroda. Mednje sodijo tudi zadružniki in hranilničarji, saj so spregledali nakane tujcev, da nas s svojim denarjem za vedno podredijo ciljem njihovega pohlepa po naši deželi. In Savinjčani so vedeli za svoj dolg!

II. slovenski tabor, številne napredne in domoljubne zamisli so uresničili, gospodarsko razgledani so odločno stopili na pot napredka in neodvisnosti. Želimo, da bi predvsem mladi rod spoznal prednike, ki so v časih brezupne odvisnosti od tujcev zaorali ledino in posejali plemenito seme narodne zavesti. Bodimo nanje ponosni, saj smo drevo iz njihovih korenin,« je v uvodniku knjige Posojilništvo in hranilništvo v Savinjski dolini zapisal avtor Aleksander Videčnik.

Knjigo, ki je izšla ob 110-letnici Savinjske posojilnice in odprtju novih poslovnih prostorov Ljubljanske banke, so predstavili v občinski matični knjižnici.

»Aleksander Videčnik je dragocen zbiralec vrednot naše preteklosti s številnimi knjigami je preprečil da bi pomembni zgodovinski dogodki šli v pozabo. Hkrati nas je opozoril na izročilo slovenskega naroda, v katerem ima pomembno mesto tudi Savinjska dolina, ki je še kako za rabo v današnjem času,« je dogodek v knjižnici nagovoril direktor Ljubljanske banke, naslednice Savinjske posojilnice, Niko Kač.

jk

ZNAMENITA JUBILANTKA

Posojilnica na Vranskem

Čeprav je že meseca maja minilo sto let od ustanovitve posojilnice na Vranskem, ne bi bilo prav, če tega ne bi zabeležili tudi mi v našem glasilu.

Vransko je bilo v preteklosti, tudi v stari Jugoslaviji, pomembno središče raznih uradov in ustanov, v katerih so bili zaposleni uradniki in izobraženci. Zato seveda ni naključje, da so na Vranskem prebivali narodno zavedni ljudje, ki so kaj hitro sledili klicu narodnih voditeljev k osamosvajanju gospodarstva in neodvisnosti od tujega denarja.

Če brskamo po zaprašenih listinah, najdemo v XIII. Letopisu Zveze slovenskih posojilnic v Celju, na strani 19 zapisano, da so imeli na Vranskem občni zbor za ustanovitev posojilnice že spomladi leta 1884, vodil pa ga je Mihael Vošnjak, oče slovenskega posojilništva. Tedaj so sklenili ustanoviti slovenski narodni denarni zavod, sprejeli so pravila in za sodni vpis pooblastili domačega notarja Schwarzenberga, ki pa vpisa v sodni register pod vplivom tedanjega predsednika okrožnega sodišča v Celju Heinricherja ni opravil. Heinricher je bil namreč tisti, ki je odločno nasprotoval kakršnikoli slovenski osamosvojitvi, saj je trdil, da morata izobraženstvo in gospodarstvo na Spodnjem Štajerskem ostati nemška. In tako je beseda o posojilnici utihnila za sedem let.

Čeprav na Vranskem Nemci niso bili številni, pa jih je nekaj le bilo, tako med uradništvom kot med odvetniki oziroma notarji. A že to je bilo dovolj, da so slovenske namere za napredke učinkovito zavirali.

Razgledani ljudje, domačini pa vendarle niso mirovali. Spet so poskrbeli za ustanovni zbor posojilnice jeseni leta 1890. Ponovno so potrdili pravila denarnega zavoda in izvolili prvo načelstvo v sestavi: J. Oset, posestnik in trgovec; Anton Svetina, notar; Franc Govedič, posestnik in trgovec; Anton Ottenschlaeger, posestnik in sedlar; Karl Schwentner, posestnik in trgovec; Jakob Brinovc, posestnik; Anton Kumer, posestnik; Jakob Mešič, posestnik, in Anton Balan, župnik, vsi z Vranskega. Dolgoletni tajnik posojilnice je bil Franc Kolšek, ki ima zasluge za ugledno poslovanje tega slovenskega denarnega zavoda. V poznejših načelstvih so bili večinoma isti ljudje ali njihovi nasledniki, saj se je v marsikateri družini delovanje v posojilništvu prenašalo iz roda v rod. 13. maja 1891 so odprli pisarno in začeli poslovati v trški občinski hiši. Da pa so občini pomagali, so člani posojilnice zbrali najemnino za nekaj let vnaprej, po 47 goldinarjev za leto. Ker so poslovali kot »vošnjakovka«, so uveljavljali tako ustanovni kot poslovni delež. Ta denar je predstavljal prvi kapital zavoda. Uvedli so različne obrestne mere, odvisne od višine hranilne vloge. Posojila pa so dajali na osnovi dolžnih pisem po 6,5 odstotni obrestni meri.

Že na prvem občnem zboru so obrestno mero za pologe znižali, kar pomeni, da je dotok denarja to omogočal oziroma zahteval. Že leta 1896 so ustvarili 7.153 goldinarjev rezervnega sklada, ki se je oblikoval iz čistega dobička. Tako je šlo iz leta v leto in kmalu so postali dobrotniki številnim narodnim društvom in slovenskim visokošolcem v Gradcu in na Dunaju. Odločno so podpirali Društvo sv. Cirila in Metoda, ki je tedaj opravljalo narodnoobrambne naloge. Podpirali so tudi dijaške kuhinje in druge socialne ustanove.

Značilen je primer, ko je domača požarna bramba leta 1908 zaprosila za ponovno podporo, pa so v načelstvu denar obljubili pod pogojem, če se »bode v požarni brambi slovensko poveljevalo«. Med prvo svetovno vojno so morali vplačati zajetna vojna posojila, žal so jih potem v celoti izgubili.

Takoj po vojni, leta 1919 so podprli gradnjo elektrarne na Brodah, hranilne vloge so obrestovali po 3, posojila pa po 5 odstotkov. Kot kaže, se je v letu 1925 na denarnem trgu marsikaj spremenilo, saj so zvišali obresti na vloge na 7 in obresti posojil na 12 odstotkov. Da pa so bili poslovno uspešni, pričajo spet izdatne podpore društvom in humanitarnim organizacijam. Kriza v tridesetih letih in slabe hmeljske letine so povzročale težave, vendar so vse do leta 1941 dobro poslovali.

18. aprila 1941 je tedanji nemški župan Franz Wagner v imenu nove oblasti prevzel posojilnico, o čemer priča ohranjeni zapisnik, ki so ga kot predstavniki posojilnice podpisali načelnik Josip Kladnik, tajnik Ivan Brinovc, blagajnik Josip Lavrič in poslovodja Josip Jovan. Seveda je bilo celotno premoženje posojilnice zaplenjeno v korist sklada za jačanje nemštva na Spodnjem Štajerskem. Omenimo naj, da je bilo premoženja kar precej. Takoj nato so Nemci ustanovili svojo »rajfajznovko«.

Po drugi svetovni vojni je ministrstvo za finance Slovenije imenovalo delegata Franca Koširja, ki je poskrbel za združitev obeh denarnih zavodov na Vranskem (izpred vojne) in tako so poslovali nekako do spomladi 1947, ko so posojilnice in hranilnice ukinili in vse denarne posle usmerili v tedanjo narodno banko. S tem so hranilnice in posojilnice pri nas dokončno odmrle.

A. Videčnik

Občinska matična knjižnica Žalec

Med počitnicami so bile najbolj brane knjige:

Odrasli
1. Holt, V.: Italijanka, Gospa kača, Kraljica Jezabela
2. Konsalik, H. G.: Ukradena sreča, Prekletstvo zelenih kamnov, Klinika upanja
3. Peck, M. S.: Ljubezen in duhovna rast
4. Jermanj, N.: Numerologija
5. Novak, B.: Lipa zelenela je

Mladina
1. zbirka Pet prijateljev
2. zbirka Časovni stroj
3. zbirka Kako so živeli
4. zbirka Na meji resničnega
5. Enciklopedija vprašanj in odgovorov

PRIPOROČAMO

Odrasli
1. Lehmann, D.: Dagmar
2. Zajc, D.: Zbrano delo, 5. zv.
3. Mihajlaović, B. M.: Zdravljenje s sadjem in zelenjavo
4. Atlas človeštva
5. Kundera, M.: Nesmrtnost

Mladina
1. Johansen, H.: Zgodba o goskici, ki ni bila dovolj hitra
2. Sivec, I.: Gusarji na obzorju
3. zbirka Čebelica
4. Amurske pravljice
5. Wilkes, A.: Moja prva kuharska knjiga

Občinska Zveza DPM ŽALEC

Program prireditev ob TEDNU OTROKA v Žalcu

24. september 1991

Enodnevni izlet prvošolčkov iz občine Žalec v ljubljanski živalski vrt

4. oktober 1991 ob 11. uri

Kviz znanja in športna orientacija

11. oktober 1991 ob 15. uri

Osrednja prireditev KRATKOČASNIK pred Občinsko matično knjižnico v Žalcu

S STOJNICO ŽELJA, zabavnimi igricami, starimi ljudskimi igricami, MAŽORETKAMI iz Laškega, nastopom plesne šole BOLERO, odrom sramežljivih ali oddajo Pokaži kaj znaš, peko palačink in drugim. Za glasbo bo skrbel ansambel ČUDEŽNA POLJA, povezovalec programa pa bo BOJAN RAKOVEC. Če bo vreme slabo, bo prireditev naslednji petek, 18. oktobra.

V mesecu novembru

Otroški parlament pod geslom ŽIVETI V MIRU

Trgovina

»M O J C A«

ŠLANDROV TRG 5, ŽALEC

NAJNIŽJE CENE V ŽALCU!

- spodnjega perila
- konfekcije

Odprto: od 8. do 19. ure, sobota od 8. do 12. ure

TURISTIČNI NAGELJ

Filjalka – etnografska posebnost

Za mesec september podeljujemo turistični nagelj Gostilni Filjalka oz. Verici in Valterju Zupancu, ki sta z veliko truda in ljubezni obnovila gostilno in ji dela nekdanjo podobo, tako da je etnografsko objekt mnogo pridobil na vrednosti.

Gostilna ali bolje rečeno objekt, je star peko 180 let. Gre za tipično kmečko hišo, značilno za takratne čase. Po zasnovi celo spominja na Titovo rojstno hišo v Kumrovcu. Hišo je kupil pred mnogimi desetletji trgovec Tajnšek, ki je v njej imel majhno trgovinico in malo gostilnico, ali kot so takrat, pa tudi danes, rekli temu »pušl šank«. Objekt je v vseh teh desetletjih služil različnim namenom. Poleg trgovine in gostilne, je bila v njem tudi krojaška delavnica. V obdobju med II. svetovno vojno pa so Nemci zdaj gostilne uredili tako imenovalni Landhoff, strojne skupnosti za večja kmečka dela. V objektu gostilne pa so bili upravni prostori. Po vojni so bile nekaj časa tu pisarne kmetijske obdelovalne zadruge, pa stanovanja in končno zopet gostilna. Leta 1953 jo je od Bojana Tajnška kupil Vili Fonda oče sedanje lastnice Verice Zupan. S svojo ženo Vero je gostilno uspešno vodil vse do leta 1983 do svoje smrti. Gostišče je za časa njegovega vodenja, pa tudi sedaj, poznano po okusnem pripravljanju postrvi in po domačih kolinah. V tistem obdobju, še zlasti preden ni bilo hotela, je gostišče nudilo gostoljubje številnim poslovnežem.

Na osnovi starih fotografij in po predlogu arhitekta Jeraja iz Trbovelj sta se sedanja lastnika, Verica in Valter Zupanc, odločila da gostišče prenovita in mu vrneta nekdanjo obliko. Z barvo fasade, ki je v kombinaciji zelene in bele barve, je hiša dobila nekdanji izgled ter tako ohranja prvotno arhitektonsko zasnovo. Glede na starost pa tudi ostaja etnografska posebnost.

Ponudba gostišča je tudi sedaj podobna prejšnji. Se pravi, da vam tu ponudijo okusno pripravljene postrvi, domače koline in druge domače jedi. Ne manjka pa seveda tudi vsega tistega kar je že vsakdanja klasika. Ob četrtkih nudijo vampe narejene na star način. Poleg jedil pa je bila, in je še, gostilna poznana po ponudbi odprtega piva. Nudijo primerno ohlajeno in okusno temno, svetlo in mešano pivo laške pivovarne Zlatorog. Znani pa so v gostilni Filjalka tudi po izbranih ormoških vinih.

Turistični nagelj, ki jim ga podeljujemo, velja kot spodbuda tudi mnogim drugim, da ohranjajo identiteto svojih hiš in tako bogatijo zakladnico naravne in kulturne dediščine.

D. N.

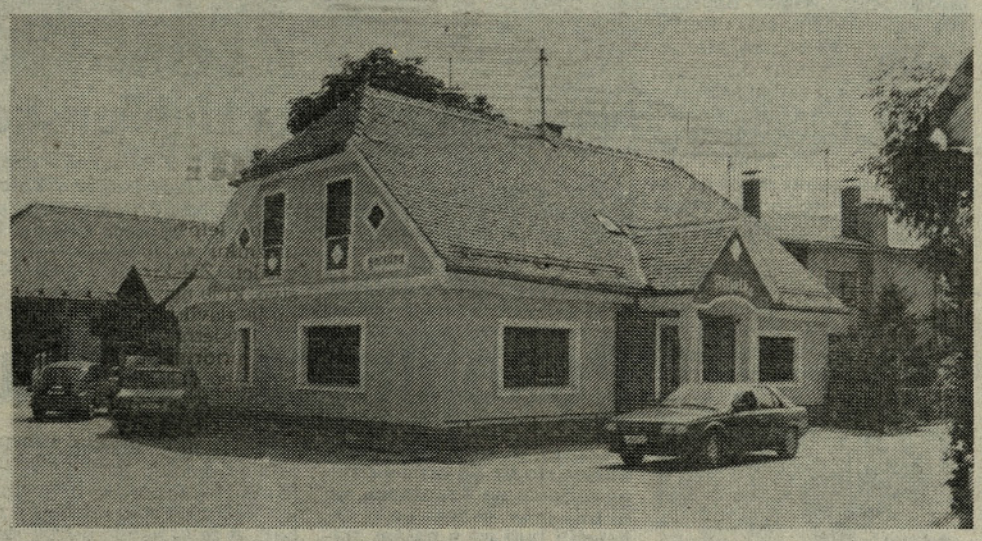

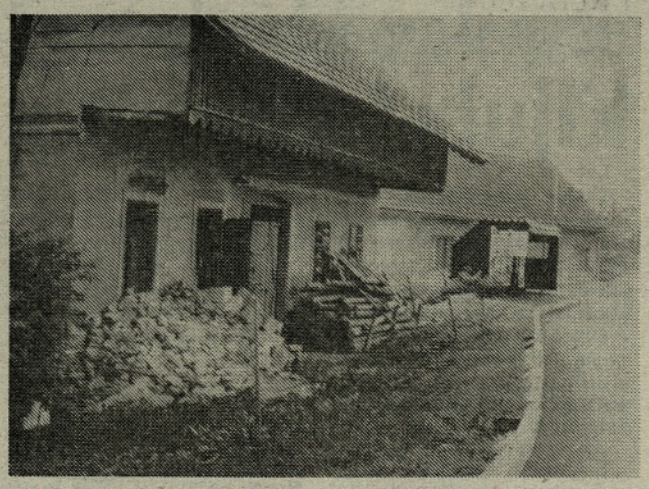

Bodeča neža

Objekt, ki stoji v križišču na Gomilskem, že nekaj časa načenja zob časa. Tudi okolica ni zgledno urejena, zato lastniku namenjamo bodečo nežo, ki ga naj spodbudi, da bo poskrbel za lepši videz ob magistralni cesti Ljubljana–Maribor.

Komentar

Zakaj samo hvalite

Po izidu zadnje številke Savinjčana nas je poklicalo več bralcev. Zaprosili smo jih, da pripombe zapišejo, saj bi jih radi objavili. Vendar pa niso zbrali toliko »korajže«, zato o tem naš komentar. V prispevku »Največji pridelovalci mesa v občini« smo predstavili predvsem proizvodni program, zato se ekoloških problemov nismo dotaknili. Na te je namreč bralec imel pripombe. Z bralcem se strinjam, da so bila kmečka dvorišča nekdaj bolj urejena in čista, saj so morale dekle ali hlapci vsako soboto kmečko dvorišče počistiti. Sedaj so sicer drugi časi; da je urejeno kmečko dvorišče obraz kmetije, pa tudi drži. Razmišljanje bralca pa nas je spodbudilo, da bomo z akcijo turistični nagelj in bodeča neža pokukali tudi na kmečka dvorišča. Tudi na prispevek o mladem kmetu iz Hramš je bilo nekaj pripomb; da bo že naslednje leto v njegovem hlevu živina, pa upamo tudi mi. Ko se bo to zgodilo, nas bo Branko gotovo povabil na obisk.

Tudi klic bralca iz Žalca je bil gotovo dobronameren, ko nas je opozoril na čistočo v trgovini in neurejenost bifeja na kegljišču v Žalcu, še najbolj pa se je jezil zaradi zunanjega videza lokala. Bralec pa je pohvalil prijaznost osebja in dobro založenost trgovine.

Bralci, ki so nas poklicali, so nam tudi očitali, da samo hvalimo in da slabih strani ne vidimo. Očitka se ne branimo, skupaj pa smo ugotovili, da kritizirati ni lahko in da je prispevek odvisen tudi od namena. Različnih mnenj pa se bomo očitno morali še naučiti in navaditi. Predvsem je težko kritiko povedati človeku v obraz ali pa z javno besedo v časopisu, kar dokazujejo tudi nekateri klici. Da se ne bomo napačno razumeli, pokličite nas in opozorite na napake; ko se bomo pogovorili in izmenjali mnenja, se bomo gotovo bolje razumeli.

jk

Citrarji za Ormož

Zaradi vojne je bilo letošnje srečanje citrarjev v Grižah v začetku tega meseca. Letno gledališče so do zadnjega kotička napolnili številni ljubitelji vedno bolj priljubljenega ljudskega instrumenta. Organizatorji, člani DPD Svoboda Griže, so se odločili, da bodo izkupiček prireditve namenili prizadetim v naravni nesreči iz Ormoža. Pristojne službe v Ormožu so predlagale da naj pomoč dobi učiteljska družina Nadice Grandič, ta pa je pomoč v višini 70.600 dinarjev odstopila sedemčlanskima družinama Cajnko in Heber.

jk

To in ono o sejmu

24. mednarodni obrtni sejem je obiskalo rekordno število obiskovalcev, obrtniki so odločno zahtevali spremembo zakonodaje in boljše pogoje za razvoj, za marsikoga pa je bil sejem nedostopen. In če je namen sejma privabiti čim več obiskovalcev, je nerazumljivo, da je bilo treba odšteti za parkiranje 50, za vstopnino pa kar 150 dinarjev. Tako je bil strošek za štiričlansko družino, še predno je prestopila prag sejma, 650 dinarjev, nesprejemljiv.

Kdor pa se je le odločil za obisk in poleg ogleda razstavljenih izdelkov potešil še žejo in lakoto, pa kupil še kakšno drobnarijo, je moral odriniti dva tisočaka. Zato so bili gostinski lokali polni predvsem obiskovalcev, ki so imeli v žepu naročilnico. Če je bil sejem namenjen poslovnežem, potem je svoj namen dosegel. Pravo osvežitev sejma so predstavljali zasebni podjetniki, ki so se trudili obiskovalcem ponuditi čim več informacij. Manj pohval bi lahko izrekli na tisti del sejma, kjer so prodajalci nudili vsemogočo robo, ki je po kakovosti vprašljiva.

Po končanem sejmu si gotovo najbolj manejo roke organizatorji, ki bodo z izkupičkom lahko uspešno pretolkli letošnje poslovno leto, in pa gostinci. Kako bodo zadovoljni zasebni obrtniki in podjetniki, pa je odprto vprašanje.

Obljub najodgovornejših predstavnikov oblasti o boljših časih imajo zvrhan koš, čas pa bo kmalu pokazal, ali bo iz te moke tudi kaj kruha.

jk

Jesensko škropljenje ozimnih žit

Bliža se čas setve ozimnih žit. Že ob setvi morate razmišljati o varstvu posevkov pred pleveli. V prodaji je nekaj sredstev, ki jih lahko uporabljate takoj po setvi, še pred vznikom žit, po vzniku jeseni ali pa šele spomladi.

Pri žitu uporabljamo herbicide običajno spomladi, ko so pleveli že vznikli in se glede na zapleveljenost in spekter plevelov laže odločimo. Spomladi lahko ukrepamo proti vsem semenskim, predvsem pa večletnim plevelom.

Jesenska raba herbicidov je primerna, kadar na njivi prevladujejo travni pleveli, ki jih lahko zatremo jeseni.

Jesensko škropljenje priporočamo v posevkih ječmena in zgodaj sejanih posevkih pšenice, ki se bodo do zime primerno razvili. Jeseni bodo le-ti rasli še toliko časa, da bo v njih kalilo precej semenskih plevelov, ki bodo konkurirali posevkom.

Raba herbicidov je omejena na čas po setvi, a pred vznikom žita, nato od vznika pa do pojava tretjega lista običajno ne škropimo, ker je žito tedaj zelo občutljivo. Od pojava tretjega lista pa do treh stranskih poganjkov uporabljamo večino sredstev za zatiranje plevela v pšenici, nekatera še do pojava drugega kolenca.

Pšenica in ječmen pričakata zimo v različnih razvojnih fazah, lahko imata šele tri liste ali pa že dva do tri stranske poganjke. V tem obdobju lahko uporabljamo herbicide v odmerkih, ki so priporočljivi po vzniku. Kasneje ko jih bomo v jeseni uporabili, dlje bo njihova aktivna snov preprečevala kalitev plevelov – tudi še spomladi.

Zaradi tega ne priporočamo škropljenja takoj po setvi, ker bi za uspešno varstvo pred pleveli herbicidi morali biti v tleh obstojni od jeseni pa do pomladi, kar pa niso. Poleg tega je pred vznikom potreben večji odmerek sredstva, kar je tudi večji strošek.

Glavni omejujoči dejavnik pozne jesenske rabe herbicidov je mraz – v času škropljenja še ne sme biti temperatur pod 0 stopinj. Jesensko škropljenje ima nekatere prednosti. Predvsem nismo tako odvisni od vremena kot spomladi, manj je gaženja, ker tla niso razmočena, manj je fitotoksičnosti, ker žita niso v občutljivem stadiju razvoja.

V trgovinah boste našli herbicid DICURAN FORTE, ki ga lahko uporabite že jeseni pred vznikom in kasneje od faze treh listov pa do konca razraščanja spomladi, ker ni občutljiv na nizke temperature. V našem preizkušanju je pokazal boljše delovanje, če smo ga uporabili spomladi.

Ima širok spekter zatiranja plevelov. Uniči že vzklile in kaleče enoletne ozkolistne in širokolistne plevele, tudi smolenec. Ne zatira večletnih plevelov. Po vzniku žit uporabimo 1,5 kg Dicurana forte na hektar, pred vznikom pa 2 kg/ha. Enako dober herbicid za tako rabo je QUARTZ SUPER, katerega uporabimo 2,5 do 3,5 litra na hektar. Že jeseni, ko ima žito tri liste, dobro zatira semenske travne in širokolistne plevele. Smolenec zatira nekoliko slabše. Če se le-ta pojavi kasneje v večjem obsegu, spomladi še enkrat škropimo s Starane-om (0,6 do 1,2 l/ha) ali Flurenolom (2–3 l/ha).

Quartz super je industrijsko mešan Quartz in Tigrex. Ker ga to jesen ni v trgovinah, lahko sami mešate 0,25 l/ha Quartza in 1,25 l/ha Tigrexa, kupite ju lahko v Agrinini veleblagovnici.

Če je njiva zapleveljena s semenskimi travami, spomladi pa se pojavljajo večletni pleveli, kot je slak, slakovec in osat, moramo škropiti jeseni in spomladi.

Jeseni bomo zatrli travne plevele z DICURAN-om (2–5 kg/ha, ko ima žito tri liste). Spomladi pa bomo uporabili herbicide za širokolistne plevele kot je ANITEN MPD (2,5–4 l/ha, ko se žito prične razraščati), ki zatre tudi smolenec. Enako delujeta LONTREL in BANVEL M-OHIS.

TRETIRANJE SEMENA

S tretiranjem semena lahko zatremo mnoge bolezni, ki bi drugače ogrozile posevke. Te so: snažna plesen, progavost ječmena, smrdljiva snet pšenice, prašnata snet pošenice, ječmena in ovsa, pegavost pšeničnih plev in listna pegavost ovsa.

V začetku vegetacije pa je rastlinica ščitena pred napadom pepelovke, rje in progavosti.

Vsa semena žit, ki so v prodaji, so že razkužena, če pa boste sejali domače »seme«, ga morate razkužiti. V ta namen je naprodaj VITAVAX, 200 gramskih zavojih. Toliko ga tudi uporabite za 100 kg semena. Seme lahko zaprašujete ali ga vlažno tretirate tako, da enemu delu praška dodate 2–3 dele vode (približno 0,5 l vode na 200 g pripravka). Pri odmerjanju vode morate biti natančni, drugače lahko pride do sprijemanja semena. Sredstvo mora biti med semenom enakomerno razporejeno, zato ga običajno mešamo kar v mešalcih za mešanje betona.

Vlasta Knapič, IHP Žalec

Setveni koledar za oktober

Datum	Del rastline in ura
1. torek	cvet od 7. do 13. in od 18. ure
2 sreda	———
3. četrtek	list do 21. ure
4. petek	plod do 12. in od 17. ure dalje
5. sobota	plod
6. nedelja	plod od 9., korenina od 10. ure
7. ponedeljek	korenina
8. torek	korenina
9. sreda	korenina do 18. ure
10. četrtek	cvet
11. petek	list
12. sobota	list
13. nedelja	list do 17., plod od 18. ure dalje
14. ponedeljek	plod do 15.
15. torek	———
16. sreda	korenina
17. četrtek	korenina
18. petek	korenina od 14., cvet od 15. ure
19. sobota	cvet od 8., plod od 9. ure
20. nedelja	cvet do 14., list od 15. ure
21. ponedeljek	list
22. torek	list
23. sreda	list od 10., plod od 11. ure
24. četrtek	plod
25. petek	korenina
26. sobota	korenina
27. nedelja	———
28. ponedeljek	cvet do 8. ure
29. torek	cvet od 8. do 15., od 16. list
30. sreda	list
31. četrtek	plod

PREBOLD

Ob prazniku vrsta prireditev

Letošnji krajevni praznik so krajani KS Prebold praznovali v Gornji vasi, sedaj že S. Lovrencu. Kot vsako leto so tudi sedaj organizirali vrsto kulturnih in športnih prireditev ter predali namenu nekaj novih pridobitev. Svoj praznik so zaključili s svečano sejo skupščine KS v Gornji vasi, preimenovanjem vasi v S. Lovrenc in popoldanskim vseljudskim rajanjem.

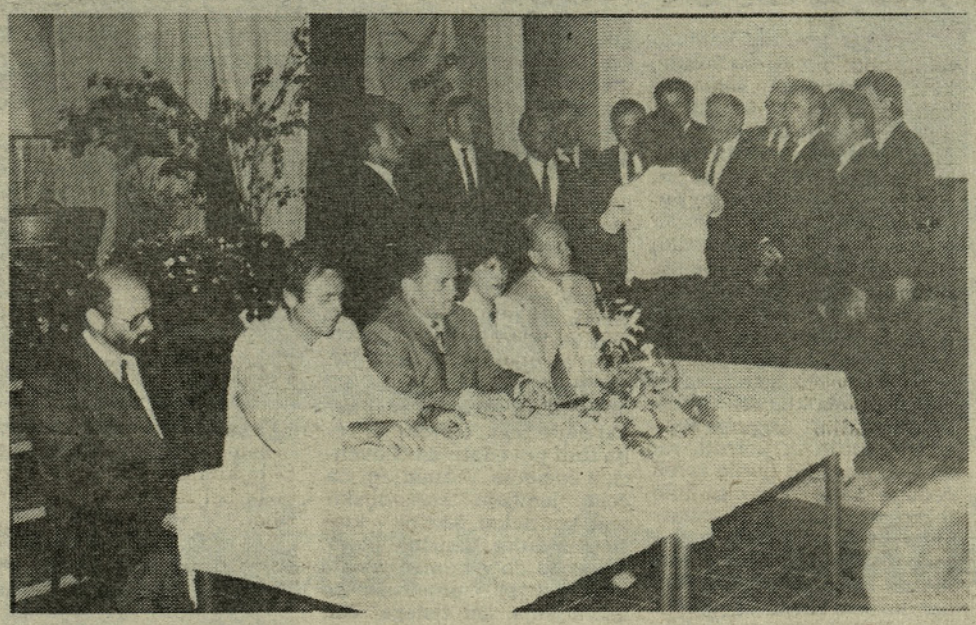

Pred začetkom seje je bil promenadni koncert preboldske pihalne godbe. Slavnostno sejo pa je začel predsednik KS Franc Kukovnik. Sledil je zanimiv in bogat kulturni program, ki so ga obogatili pevci pevskega zbora Svobode Prebold in recitatorji iz vasi, ki so v recitalu ob spremljavi harmonike predstavili svojo vas S. Lovrenc skozi čas. Milan Kupec, predsednik vaškega sveta, je spregovoril o kraju, pridobitvah in potrebah. Dejal je, da so obnovili že večino vodovodnega omrežja, preostanek pa naj bi obnovili v kratkem. Kot akutni problem pa se kaže most čez Reko, ki je lesen in že močno dotrajan. Zbranim je spregovoril še Tone Ajdič, ki je poslanec preboldske KS v skupščini občine. Govoril je o svojem delu, problemih, s katerimi se srečuje pri opravljanju te dolžnosti, na koncu pa dejal, da zna biti slovenski narod močan, kadar stopi skupaj, kar smo dokazali tudi v minuli vojni po razglasitvi slovenske samostojnosti. Vendar je še preveč notranjih trenj, ki slabijo našo moč. Kot poslanec to pogosto doživlja. Svečane seje se je udeležil tudi predsednik SO Žalec Milan Dobnik, ki je zbrane najprej pozdravil v imenu skupščine in izvršnega sveta, nato pa je z besedo posegle daleč v zgodovino. Govoril je o nasilju nad imeni, ki so ga povzročali najrazličnejši oblastniki. Dejal je, da je prav, da kraji in vasi dobijo nazaj tista imena, ki so zgodovinska in prvobitna. Vaščanom pa je nato tudi čestital, saj so prvi v občini, ki so storili ta korak in Gornjo vas ponovno poimenovali v S. Lovrenc ali Šentlovrenc. S tem je vas dobila staro ime, ki ima že 400-letno tradicijo.

Na svečani seji so nato podelili več krajevnih priznanj. **Srebrno plaketo KS** sta prejela Franc Kalšek in pihalni orkester, **bronasto plaketo KS** so prejeli Ida Završnik, Franc Radišek in Komunalno podjetje Žalec. **Zlato značko KS** je prejel Karel Horvat; **priznanja** pa so prejeli Milan Kupec, Pavla Jager, Anton Jager, knjižničarski krožek OŠ Prebold, odbor tradicionalne prireditve tekme koscev in grabljic in Center zvez pri KS Prebold. Ob koncu svečane seje pa so sprejeli še sklep, da bo v naslednjem letu praznik KS v Latkovi vasi. Praznovanje pa bo takrat tudi v znamenju dveh visokih jubilejev, in sicer 150-letnice TT Prebold in 600-letnice kraja Prebold.

D. Naraglav

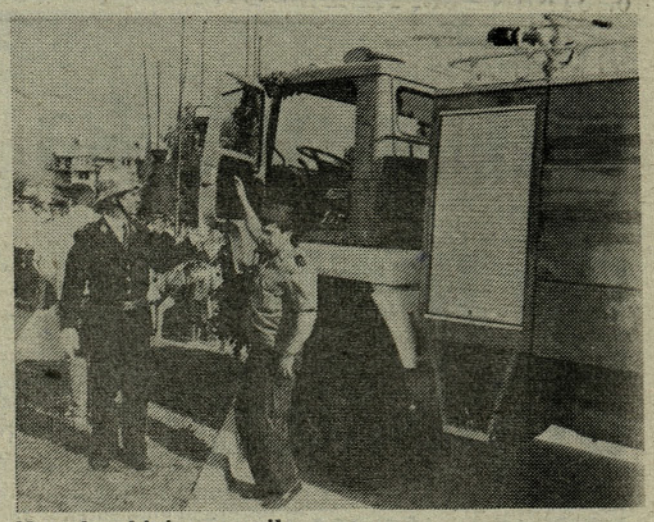

Novo kombinirano vozilo.

110 LET GD ŽALEC

Proslavili tudi dan gasilca

Ob letošnjem občinskem prazniku so proslavljali tudi gasilci. Žalsko gasilsko društvo, ki je najmočnejše v občini, je slavilo pomemben jubilej, 110-letnico obstoja. Slavju so se pridružili vsi gasilci občine Žalec, saj so na ta dan proslavili tudi vsakoletni dan gasilca občine Žalec.

Slavje se je pričelo 8. septembra že v dopoldanskih urah, ko je bila v domu slavnostna seja s priložnostnim kulturnim programom ter podelitvijo visokih gasilskih priznanj. O 110-letnici društva sta govorila Martin Cilenšek, predsednik GD društva Žalec, in Rudi Herman, predsednik predsedstva OGZ Žalec. Oba sta poudarila pomembno vlogo gasilstva. Njihova dejavnost se je v zadnjem času precej razširila. Tako se gasilci ne ukvarjajo samo z gašenjem požarov, ampak pomagajo tudi s prevozi pitne vode, pri reševanju ob raznih elementarnih nesrečah, posebno pa so se izkazali pri lanskih poplavah. Žalski gasilci ves čas skrbijo za svoj podmladek. Na slovesni seji so podelili tri visoka gasilska odlikovanja, ki so jih prejeli Ivan Zotel, Martin Cilenšek in Jože Šalej-posmrtno.

Popoldansko slavje se je nadaljevalo s parado po mestu Žalec. V njej je sodelovalo več kot 700 gasilcev iz več kot 50 društev občine. Občani pa so si lahko ogledali tudi novejšo tehnično opremo, ki jo premorejo gasilska društva v občini. Po svečani povorki so se zbrali pred gasilskim domom, zbranim pa je med drugim spregovoril predsednik Gasilske zveze Slovenije Ernest Eroy, ki je dejal, da je žalsko društvo eno od starejših in je med najbolj delovnimi v Sloveniji. Po podelitvi priznanj zaslužnim članom gasilskih društev in drugim so blagoslovili in krstili novo kombinirano gasilski vozilo s kapaciteto šest tisoč litrov vode in šeststo kg penila. Tako bo z novim vozilom možno gasiti na dva načina. Večino denarja je prispevala Občinska gasilska zveza Žalec.

T. T.

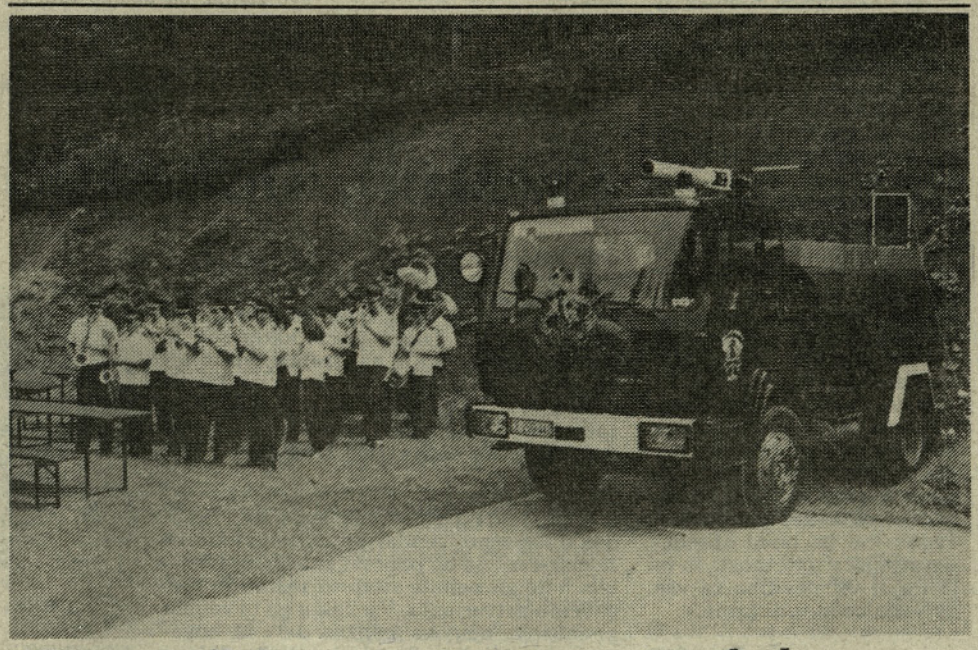

Nova gasilska avtocisterna v Matkah

Gasilsko društvo Matke sodi med najaktivnejša gasilska društva v naši dolini. Znano je, da daje življenjski utrip svojemu kraju, saj je nosilec vsega, kar se v Matkah dogaja. Dogaja pa se veliko, saj je kar nekaj tradicionalnih prireditev, ki so dobile svojo veljavo tudi izven krajevnih okvirjev. Pretekli mesec pa so postali bogatejši za novo gasilsko avtocisterno.

Za gasilce in druge krajane je bil to velik dan. Svečanost, ki so jo ob tem pripravili, je pokazala, kaj jim ta pridobitev pomeni. V uvodu je na prireditvi govoril predsednik gasilskega društva **Marjan Golavšek.** Dejal je, da so v društvu vedno skušali iti v korak s časom, zato so se tudi odločili nabaviti avtocisterno, ki bo služila za prevoz pitne vode in za gašenje požarov. Na področju njihove KS je namreč več višinskih kmetij, ki jim ob suši zmanjka vode, zato bo avtocisterna še kako koristna tudi za ta namen. **Rudi Herman,** predsednik OGZ, pa je ob predaji gasilske avtocisterne med drugim povedal, da je vozilo namenjeno gasilcem kot velik pripomoček pri varovanju naših premoženj. Gospodarsko je upravičeno, da vlagamo v tako tehniko, ki nam bo jutri varovala premoženje, mogoče tudi življenje, je še dejal Rudi Herman.

Avtocisterna 130 – T 11 izdelana v TAM – u ima kapaciteto 5000 litrov. Na vozilu je montiran tudi top za direktno gašenje. Denar zanjo je prispevalo kar 82 botrov in drugih krajanov, ki so zbrali 130.000,00 din. 150.000,00 din je prispevalo društvo. OGZ Žalec je prispevala 280.000,00 din, CZ je primaknila 30.000,00 in SKIS 10.000,00 dinarjev.

Voznik avtocisterne je postal Borut Lebar, ključe avtomobila mu je izročil poveljnik OGZ Branko Verk. Svečanosti pa s tem še ni bilo konec, saj je bilo po njej še tradicionalno srečanje harmonikarjev.

D. Naraglav

Otvoritev 800 m dolgega odseka krajevne ceste v Kapli.

Žalec mestna skupnost

Ob praznovanju krajevnega praznika v Žalcu je potekala v prostorih doma II. slovenskega tabora tudi svečana seja KS. V pozdravnem govoru je predsednik skupščine KS Eran Sadnik sporočil, da se je KS Žalec preimenovala v mestno skupnost. Spregovoril je o obnovitvenih delih v mestnem jedru, kjer je obnovljenih veliko stanovanjskih poslopij, ulic, obnavljajo in priključujejo toplovod, izdelan je bil načrt mesta itd. Na svečani seji so najzaslužnejšim občanom in organizacijam podelili tudi priznanja in plakete KS. Plakete so prejeli: GD Žalec ob 110-letnici prizadevnega dela, DO Savinjski magazin Žalec za dolgoletno sodelovanje v razvoju kraja in okolice ter Janez Meglič za dolgoletno delo nas področju kulture. Priznanja KS Žalec pa so prejeli: Zlatko Agrež za dolgoletno delo v Društvu invalidov Žalec, Cirila Korbar za dolgoletno delo v RK Žalec in Marjan Čehovin za sodelovanje v TO.

Navzoče je pozdravil in jim ob preimenovanju v mestno skupnost čestital župan občine Žalec, g. Milan Dobnik. Pohvalil je obnovitvena dela v mestnem jedru, ki potekajo kljub gospodarski stiski in začetnim težavam nove slovenske države. Slavnostno sejo so poživili pevci Žalskega okteta z venčkom slovenskih narodnih pesmi.

Jani Pukmajster

S podeljevanja gasilskih odlikovanj in priznanj.

KAPLA–TABOR

Nova asfaltirana cesta

Ob prazniku KS Tabor so predali namenu tudi 800 metrov nove asfaltirane ceste, ki je pomembna pridobitev za krajane tega dela KS Tabor. Kaj tem ljudem pomeni pridobitev, pa je pokazala tudi svečanost ob predaji ceste v uporabo. Zbralo se je izredno veliko ljudi, ki so po uradnem delu, ki ga je obogatil tudi tamkajšnji župnik, imeli pozno v noč pravo kmečko veselico.

Ob otvoritvi ceste sta bila med gosti tudi predsednik izvršnega sveta Boris Kranjc in predsednik SO Milan Dobnik. Le-ta je pohvalil njihova prizadevanja, ki so dokaz, da se da kljub težki gospodarski situaciji s hitro in učinkovito akcijo ter slogo še marsikaj narediti. Gradnja je trajala približno pet tednov. V tem času so pripravili cestišče za položitev asfalta ter zbrali 310.000,00 dinarjev. Povedati še velja, da so člani sedmih družin opravili 1480 delovnih ur, ob tem pa je bilo opravljenih še 436 traktorskih ur. Finančno so jih podprli še Jata Zalog, Mešalnica Žalec in občina. Preostanek je prispevala KS Tabor.

Tako kot že večkrat se je tudi tu pokazalo, da je v slogi moč in kdor hitro da, dvakrat da.

ERVIN FRITZ

Od športnika do pesnika in pisatelja

S srečanja s prijatelji in znanci

Ervin Fritz je človek, ki se je s svojimi deli globoko usidral v slovenski kulturni prostor. Čeprav je naš rojak, doma iz Prebolda, pa nimamo pogosto priložnosti srečati se z njim. Zato smo izrabili priložnost, ki se nam je ponudila, in ga povabili pred naš mikrofon. Ob tem pa je nastal tudi ta zapis.

Preden smo se z njim pogovarjali, smo se udeležili čudovitega literarnega večera, ki ga je še obogatila gledališka igralka in pevka Jerica Mrzel. Ta kulturni dogodek, ki je bil v sklopu krajevnega praznika, pa je z velikim čustvenim nabojem spremljalo precej njegovih nekdanjih sošolcev, prijateljev, znancev in sorodnikov.

Sediva za mizo v posebnem prostoru gasilskega doma na Groblji in se pogovarjava o njem in njegovem kulturnem ustvarjanju. Govori preudarno, tekoče, počasi na trenutke tudi zavito v tančico skrivnosti. Na vprašanje, kako se počuti, ko je stisnil roko svojim nekdanjim prijateljem in znancem in predstavil del svojega bogatega opusa v okolju, iz katerega izhaja, je dejal.

»Z eno besedo – prijetno in nepozabno. Nadvse sem vesel, da sem lahko obogatil krajevni praznik s svojim literarnim večerom, vesel, da sem se srečal z mnogimi Preboldčani, nekdanjimi mladostnimi prijatelji, ki sem se jih neznansko razveselil. Dejstvo je, da ko človek odide iz nekega kraja, pogosto ni več veliko priložnosti za medsebojna srečanja, saj ima vsakdo svoje probleme in svoj čas, ki ga izrablja, kot ve in zna. Običajno se srečujemo, tako kot večina Slovencev, ob 1. novembru, ko obiščemo grobove svojcev, to pa tudi ni najbolj primeren čas za tesnejše stike. Poudariti pa moram, da sem danes vesel še zaradi nečesa, namreč, da so v Preboldu počastili tukajšnjega literarnega predhodnika Janka Kača. Mislim, da je J. Kač velik pisatelj, ki je v slovenski literaturi po krivici nekako zapostavljen. Žal pa tudi njegovi rojaki niso napravili ničesar, da bi njegova dela bila vsaj v dolini bolj brana in poznana. Sam sem z dramatiziranjem Moloha nekaj že storil, prav pa bi bilo, ko bi to storili tudi drugi…«

Ervin Fritz je že pred časom srečal Abrahama. Tako kot drugi, tudi on v svojem življenju igra več družbenih vlog. Je povsem normalen družinski človek. Ima tri otroke, ženo, službo in počne vse tisto, kar daje človeku dostna leta so prežeti s športno aktivnostjo in uspehi, ki jih je dosegal kot atlet. Na razstavi njegovih umetniških del je bila na častnem mestu pripeta tudi knjižica z njegovimi športnimi rezultati.

»Šport je bil zame, kot tudi za večino mojih vrstnikov, del vsakdanjega življenja. Lahko rečem, da so bili to klasično napredni komunistični časi (ne v narekovaju), ki so posvečali športu in športni aktivnosti veliko pozornost. Ne nazadnje pa so bili to časi, ko smo se dvigovali iz zaostalosti in revščine. Ko sem bil v najstniških letih, je bil družbeni bruto produkt države med največjimi v svetu, vse to je dajalo bogatejšo in lepšo perspektivo življenja. Skratka, bile so široke možnosti, da se bo socializem utrdil in potrdil, saj so tudi navadni ljudje živeli čedalje bolje. Tako ni bilo težko študirati tudi delavskim otrokom. Eden izmed mnogih sem bil tudi jaz. Morda se smešno sliši, vendar, ko sem se moral odločiti o svoji prihodnosti, je bila v meni dilema, ali naj postanem atlet, športni delavec ali pesnik. Ob tej dilemi je šlo za socialno promocijo, šlo je za govih del pa se nenehno širi, tako da lahko tudi v prihodnje pričakujemo uspešno in kreativno pot njegovega literarnega ustvarjanja. Če pogledamo v razne leksikone, šolske učbenike, ali pa si ogledamo razstavo njegovih del, potem spoznamo vso širino in bogastvo njegovega umetniškega ustvarjanja. Kaj pravi o svojih delih?

»Svojega dela ne bi želel ocenjevati, za to so drugi, vendar lahko rečem, da pišem pretežno pesmi in komedije. Imam precej dramskih del, od katerih nobena ne sodi med resnejše zvrsti, ampak so komedije, med katerimi so tudi trije musicli. Dva sta bila izvedena na TV, eden pa v Mestnem gledališču ljubljanskem. Znano je, da je pisati zabavne reči nekaj najtežjega, ob tem pa velja tudi povedati, da Slovenci, z Josipom Vidmarjem na čelu, jemljejo komedijsko plat kot nekaj, kar ni v klasičnem duhu. Izkušnje pa so pokazale, da je komedija najtežja zvrst umetniškega ustvarjanja. Od tistega, kar je bilo izvedeno, pa lahko rečem, da je bila ena najlepših predstav moje igre Mirakel o sveti Neži v Vrbju, v izvedbi tamkajšnega gledališča in pod taktirko režiserja Bogomirja Verasa. Tam se je dejansko pokazalo, da pišem dobre komedije, saj so bile ovacije takšne, da sem se bal, da bo na nas padel strop…«

Že kar nekaj časa vrtava po njegovih spominih, delu in življenju, čas je, da se vrne k svojim prijateljem. Preden končava, pa ga še povprašam, kdaj Ervin Fritz piše, ustvarja:

- »Moji otroci se čudijo, ko vidijo na polici moje knjige, kajti nihče se ne spomni, da bi njihov ati kdaj pisal. Seveda to ne pomeni, da sem hodil pisat na Schpitzberge, na Bled ali na Ohrid, ali celo v kakšno podmoskovsko Dačo, ampak pomeni preprosto, da se poezija piše sama in brez posebnih pretresov za družino. Dramatika pa se piše takrat, ko te nihče ne moti. Od tod pa je tudi rešitev na vprašanje, od kod očetu knjige, ko pa ga nikoli nismo videli pisati. Načrti? Življenje je vedno pestro in zabavno in nikoli se ga ne da do kraja izreči, ker je pač na delu zgodovina. Na nek način je pod soncem vedno vse novo, čeprav nekateri to zanikajo, vsekakor pa je treba vedno vse na novo opredeljevati tudi v umetnosti, in to je trajni vir navdiha za vse ustvarjalce in tudi zame.«

D. Naraglav

Ervin Fritz na literarnem večeru med svojimi rojaki na Groblji.

Oče tradicionalnih srečanj starostnikov

Tako kot vsako leto so tudi letos pripravili v KS Prebold srečanje osemdesetletnikov. Duhovni oče in glavni organizator teh srečanj je že od začetka Mirko Podgoršek. Običajno smo predstavili in naredili krajši pogovor z udeleženci, tokrat pa za spremembo predstavljamo Mirka Podgorška, ki bo tudi sam kmalu med povabljenci in ne bo več le organizator teh srečanj.

Mirka poznajo skoraj vsi v naši dolini, zato ga ni potrebno posebej predstavljati. Pa vendar na kratko. Dolgo je bil zavarovalni agent zavarovalnice Sava, sedaj Triglav. Velik del svojega življenja pa je zapisal gasilstvu in pihalni godbi. Kot veterana ga še vedno srečujemo na teh področjih. Nadvse aktiven je tudi v preboldskem društvu upokojencev. Volje in dela mu ne manjka, je zelo družaben in priljubljen krajan. Nadvse vestno vodi evidenco najstarejših krajanov, tako da vsak trenutek ve, kdo je oz. bo dopolnil osemdeset let in ga bo treba povabiti v društčino ostalih starostnikov, starih nad 80 let. Sicer pa Mirko vsak dan spremlja dogajanja doma in po svetu in je tako rekoč na tekočem z vsem, kar se dogaja. Rad bere, glede televizijo, skratka živi življenje, kot večina še zdravih in vitalnih upokojencev. Ko smo ga pobarali, kakšno je bilo letošnje srečanje osemdesetletnikov, je dejal, da je bilo prijetno, zabavno in da so bili vsi zelo zadovoljni. Le on sam ni bil, ker se je zbralo le 16 osemdesetletnikov. »Po spisku imamo v KS kar 66 krajanov, ki so starejši od 80 let, tako da je bila udeležba resnično slaba, lahko bi rekel najslabša v vseh enajstih letih, odkar organiziramo ta srečanja. Ne vem, kje je vzrok za to, saj je bilo vreme lepo, pa tudi svojci so bili pripravljeni pripeljati povabljence. Moram reči, da sem bil kar malo jezen in razočaran, vendar je tudi to bilo kmalu pozabljeno, saj so bili tisti, ki so prišli, toliko bolj veseli…

Takšen je Mirko Podgoršek, duhovit veseljak, kulturnik, aktivist, ki zlepa ne vrže puške v koruzo. Takšnega je naredilo življenje in takšen bo prav gotovo ostal do konca svojih dni.

D. Naraglav

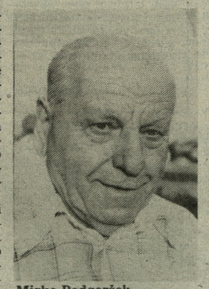

Mirko Podgoršek

250 let Marijinega kipa

Toliko vernikov iz vseh krajev Slovenije, kot se jih je zbralo minulo nedeljo pri baziliki v Petrovčah, že dolgo ni bilo in jih tudi kmalu ne bo. Velik travnik med cerkvijo in župniščem je bil poln in pravijo, da jih je bilo več kot dva tisoč.

Slovenso mašo ob 250-letnici čudodelnega kipa Petrovške Marije, ki je bila na prostem, je bral mariborski škof dr. Franc Kramberger. Somaševali so še številni drugi duhovniki, prisotna pa sta bila tudi stiški opat dr. Anton Nadrah in škof vzhodnega obreda dr. Slavomir Miklošič. Te velike slovesnosti bi se moral udeležiti tudi dr. Franjo Kuharič, zagrebški nadškof in kardinal, pa se je ni mogel zaradi znanih razmer na Hrvaškem.

Petrovče so znana božja pot že četrt tisočletja. Petrovški Marije se verniki obračajo po pomoč s priprošnjami in molitvami iz leta v leto, iz dneva v dan in po pričevanju številnih so bili mnogi uslišani. Tudi pri tej slovesni maši so se verniki in duhovniki s svojimi prošnjami obračali k Mariji, ki pa so bile tokrat strnjene v gorečo željo, da bi končno zavladal mir. K slovesnemu vzdušju so pripomogli petje mešanih pevskih zborov Petrovč in Polzele, ki ju je vodil Marko Slokar, in pa seveda obnovljena bazilika in okolje.

T. Tavčar

Goste, med njimi tudi Andreja Ocvirka in Jožeta Pučnika, so sprejeli s kruhom in soljo.

Gostje so si med postankom muzejskega vlaka ogledali mesto Žalec.

Savinjčan v drugo stoletje

»Zgodovina, zlasti pa čas izgradnje savinjske proge, ki je bila zgrajena v 203 delovnih dneh, naj bo zgled in spodbuda graditeljem avtoceste,« je v pozdravnem govoru udeležencem slovesnosti ob 100-letnici savinjske proge dejal žalski župan Milan Dobnik.

Slavnostni govornik Vitodrag Pukl, podpredsednik RS je pobožno željo župana postavil na realna tla, saj sedanji gospodarski in družbeni trenutek takšnih podvigov ne prenese. Sicer pa so v Žalcu goste, ki so se pripeljali z muzejskim vlakom iz Celja, sprejeli na olepšani žalski železniški postaji, za kar imajo največ zaslug njeni delavci, ki so opravili več kot 600 prostovoljnih delovnih ur. Pomembna pridobitev je tudi posodobljena Hmeljarska ulica v bližini.

Po umetniškem programu, ki so ga izvajali Savinjski oktet, Mladinski pihalni orkester, folklorna skupina Šempeter in recitatorji, povezovala pa ga je Jožica Ocvirk, so se gostje z zapravljivčki in turističnim vlakom popeljali po mestu Žalec. Vsi so bili navdušeni, izrekli pa so tudi precej pohval na račun urejenosti mesta in življenja, ki mu ga dajejo številne trgovine in lokali. Pritrdili pa so, da je pleskanja potrebna tudi občinska stavba in župan je zatrdil, da se bo to prav kmalu tudi zgodilo. Gostje so se ustavili tudi na kolodvorski restavraciji, kjer so poskrbeli za tradicionalni golaž, željo pa so s pivom gasila brhka dekleta laške pivovarne.

Savinjčan je točno po voznem redu veselo zasopihal po Savinjski dolini, upajmo pa, da bo v dolino kmalu pripeljal tudi turiste, saj jim imamo kaj ponuditi.

-jk

Foto: T. Tavčar
Tonica

Muzejski vlak je pričakalo in pozdravilo veliko obiskovalcev svečanosti ob 100-letnici savinjske proge.

Slavnostni govornik, Vitodrag Pukl, podpredsednik republiške skupščine, se je zavzel za boljši gospodarski položaj železnice.

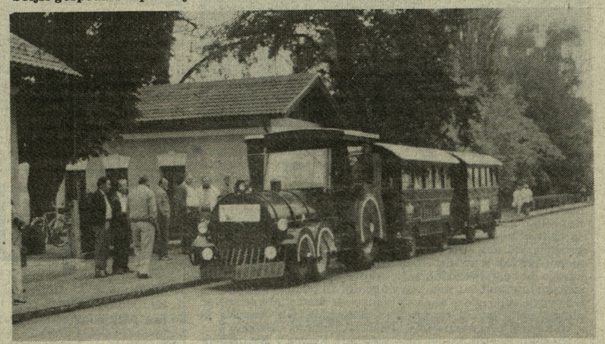

Rogatčan je bil gost svečanosti, upajmo, da bodo tudi Savinjčani kmalu imeli svoj turistični vlak.

OB 100-LETNICI POZABLJENEGA UMETNIKA JANKA KAČA

Pisatelj, botanik, pader, vrač

Žalostno je, vendar resnično, da Savinjčani tako malo ali skoraj nič ne poznamo svojega rojaka, pisatelja, botanika, padarja in vrača Janka Kača, kateremu je življenjska pot tekla na Groblji. Stoletnica njegovega rojstva je zato ena izmed priložnosti, da ga obudimo v spomin in ga tako rekoč potegnemo iz naftalina, s tem pa vsaj delno popravimo zamujeno.

V preboldski KS so se letos tega lotili dokaj uspešno, vendar bo potrebno storiti še marsikaj, da bo popravljena krivica, ki je bila hote ali nehote storjena njemu in njegovemu ustvarjanju. Vsekakor pa bi veljalo ponatisniti njegova knjižna dela in bogastvo njegovih besed približati širšemu krogu Slovencev, še posebno pa nam, Savinjčanom.

Udeležili smo se svečanosti ob njegovi rojstni hiši, ki čudovito ohranja duh zgodovinskosti. Ob spominski plošči, ki nam pove, da je tu živel in ustvarjal Janko Kač, je zbranim spregovoril Anton Ajdič. Med drugim je dejal:

Vida Povše

»…Spodobi se in pravično je, da Janka Kača obudimo v spomin, saj za to obstaja vrsta razlogov. Njegov nemirni duh ga je gnal, da je šel študirat medicino, da se je resno ukvarjal z botaniko, spoznal zdravilno moč rastlin in tako z njimi pomagal zdraviti vaščane in druge ljudi, zaradi česar si je med ljudmi prislužil naziv padarja in vrača. Ne nazadnje pa tudi zato, ker je urejal Hmeljarja, glasilo savinjskih, slovenskih hmeljarjev, predvsem pa zato, ker je Savinjsko dolino obdeloval v svojih literarnih delih in ji tako dal neizbrisen pečat časa in prostora, v katerem je živel savinjski kmet…«

Svečanost ob stoletnici rojstva Janka Kača pa se je potem nadaljevala v dvorani gasilskega doma Groblja, kjer smo doživljali čudovito retrospektivo njegovega dela in življenja. Za to so poskrbeli prof. Božena Orožen in preboldska kulturnika, ki sta brala odlomke iz njegovih del. Piko vsemu pa je dala še razstava, ki jo je prav tako, v sodelovanju s prebivalci Grobelj, pripravila Božena Orožen. Med vsemi, ki so bili na Groblji, pa je prav gotovo najglobje doživljala ta večer hčerka Janka Kača, Vida Povše. In kako je označila svojega očeta?

»Moj oče je bil zelo dober, strog, vendar pravičen. Bila sem edinka, tako da sem še toliko bolj spoznavala njegove lastnosti. Tisto, kar mi je napisal v spominsko knjigo, pa sem poskušala v življenju tudi uresničevati. Verzi, ki ob branju navzdol dajo tudi moje ime, se glasijo:

Vedro čelo, kvišku glavo,
išči pot življenja pravo,
dajaj rajši, kakor jemlji,
išči paradiž na zemlji,
cena zanj sta le resnica
in pokončna hrbtenica.

Presrečna sem nad vsem, kar sem danes doživela in slišala, upam pa da se o mojem očetu ne govori samo zaradi 100-letnice rojstva, ampak da bo na svetlo prišlo tudi vse tisto, kar je delal in ustvarjal za časa svojega življenja. Vsem, ki so nam pripravili tako čudovit literarni večer, iskrena hvala. Ganjena sem, prav tako pa tudi vsa moja družina, saj nam kaj lepšega ne bi mogli storiti.«

D. Naraglav

Pred rojstno hišo Janka Kača.

93 let Marije Veber

V Grižah je pred dnevi praznovala 93. rojstni dan Marija Veber. Ob tej priložnosti so jo obiskali tudi predstavniki KS in ji izročili šopek in darilo.

Marija Veber se je rodila v Preboldu in že kot petnajstletno dekle odšla z bratom v Nemčijo. Ko ji je bilo 23 let, se je poročila in nato nekaj časa živela v Franciji in na Nizozemskem, leta 1946 pa se vrnila v domači kraj. Danes živi pri sinu Poldetu in je kljub letom še čila in zdrava in je najstarejša krajanka daleč naokrog.

T. T.

Peli so jih mati moja

...množica ljubiteljev družinskega petja v Andražu

Vsi, ki smo se v nedeljo, 1. sept. odpravili v Andraž na prireditev DRUŽINA POJE, smo vsak zase pomišljali, da bo tokratna prireditev, osma po vrsti, slabo obiskana. Kako tudi ne, sonce se je sramežljivo skrivalo za kopastimi oblaki in dalo slutiti, da se bo umaknilo pred posiljenimi dežnimi kapljami. Pa je soncu pomagala morda tudi pesem, da je premagalo oblake in se je prek čudovitih andražkih hribov in senožeti razlivala praznična svetloba. Kot da bi se tudi narava to nedeljo poklonila izvajalcem družinskih napevov in se jim skušala zahvaliti za njihovo skrb.

Devetnajst družin se je zvrstilo na odru, vse veže isto čutenje in podobne želje: ostati skupaj, ohraniti družinske vezi, sniti se vsaj enkrat letno – v Andražu. Doslej so vse prireditve dokazovale vzpon, slednja pa je bila morda med najboljšimi: tako po številu obiskovalcev, dobri organiziranosti in tudi izvedbi ni zaostajala za prejšnjimi. Težko bi ocenili število obiskovalcev, zagotovo pa je številka tri tisoč premalo.

Tudi po dobrih dveh urah in pol se nikomur ni mudilo, pozorno so spremljali duhovite besede velikega slovenskega moža Cirila Zlobca, ki je zelo rad med Andražani. Tudi izvajalci so v nadaljevanju programa, ko ni šlo več zares, še prišli pred mikrofon in zapeli, kar tako... občinstvo pa je poslušalo, zaplesalo... Vsekakor je bila pravilna odločitev odgovornih, da prvemu in dolgoletnemu organizatorju tradicionalne in za Slovenijo etnografsko pomembne prireditave KONRADU BRUNŠKU izrečejo javno zahvalo; močan aplavz občinstva je bil ob izročanju darila prav tako zahvala za njegov nenadomestljiv prispevek pri ohranjanju družinskega petja.

Jožica Ocvirk

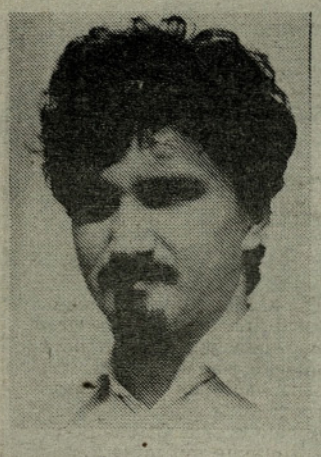

Novi pevovodja preboldskih pevcev

Moški pevski zbor Svobode Prebold je že pred dvema letoma ostal brez pevovodja. Ljubezen do petja jih je kljub vsemu držala skupaj, nastopili so na kakšni krajevni prireditvi ter peli na pogrebih. Žal kaj več ni bilo mogoče, saj brez pevovodje ne more biti vidnejših rezultatov. Pred kratkim pa je zbor prevzel Matjaž Kač iz Roj pri Šempetru in pričakovati je, da se bo sedaj že nekoliko okrnjen zbor kmalu okrepil in pod strokovnim vodstvom novega pevovodje zopet prišel v sam vrh zborovskega petja, tja, kjer je nekoč že bil.

Matjaž Kač je bil nekaj časa kulturni animator v zdravilišču Topolšica, končal je višjo šolo za organizacijo dela v Kranju ter naredil izpit oz. bil na seminarju za pevovodje. Nekaj časa je vodil zbor v Šempetru, vendar tam niso bili dovolj resni, zato je na prošnjo preboldskih pevcev prevzel njihov zbor. K temu pa ga je vodilo tudi spoznanje, da bi bilo škoda, da bi po toliko letih petja zbor prenehal peti. »Že na prvi vaji sem se prepričal, da bi to bila res neprecenljiva izguba za kulturno življenje te krajine, zato sem dobil veselje in jim povedal, da ne bomo peli samo pogrebnih pesmi, ampak tudi kaj drugega. Izbrali smo že nekaj bolj veselih pesmi, tako da bodo tudi raje prihajali na vaje. Vsekakor pa se moramo številčno okrepiti in iz sedanjega zborčka zopet postati zbor. Moj cilj je v teh jesenskih mesecih pridobiti kakšnih deset novih pevcev, s tem pa tudi dvigniti kvaliteto zbora na nivo, kjer je nekoč že bil. Pot ne bo lahka, upam pa, da bomo uspeli...«

Novemu pevovodji želimo tudi mi, da bi bil pri svojem delu čim bolj uspešen.

D. Naraglav

Vasja Predan v Občinski matični knjižnici v Žalcu

Vasja Predan se je rodil leta 1930 v učiteljski družini v vasi Vitomarci v Slovenskih goricah. Po vojni se je s starši preselil v Petrovče, kjer sta se s sestro Tanjo vključila v gledališko skupino. In prav gledališče je Vasjo Predana zaznamovalo za celo življenje. Vasja je kasneje postal gledališki kritik in tako so se v Občinski matični knjižnici, kjer nam tako radi predstavljajo znane Savinjčane, odločili, da v tednu Taborskih kulturnih dni medse povabijo prav Vasjo Predana.

Gledališke veščine se je Vasja Predan začel učiti v Petrovčah pri režiserju Marjanu Hermanu. Sam pravi, da je v Jelovškovi sušilnici preživel nekaj zelo prijetnih in nepozabnih trenutkov. Po končani gimnaziji v Celju je doštudiral slavistiko, marca letos pa je minilo že štirideset let, odkar je v študentskem glasilu Tribuna objavil svojo prvo gledališko kritiko. V kritiki drame, ki jo je podpisal s psevdonimom Levin, je nekaj usodnega. Kritika namreč razlaga prav dramo, s katero je debitirala znana slovenska igralka Duša Počkajeva. Čeprav je potem s svojo kritiško dejavnostjo nadaljeval in bil ves čas vdan gledališču, je v sedemdesetih letih njegovo ime izginilo iz časopisov. Sedaj pa se zopet redno pojavlja v Naših razgledih s kritikami mariborskega in tržaškega gledališča. In še nekaj moramo vedeti o Vasji Predanu. V njegovem ustvarjalnem življenju je svet zagledalo že deset knjig. Prav izid desete z naslovom Theatralia se je ujemal z obiskom v Občinski matični knjižnici v Žalcu.

Vzdušje v knjižnici je bilo izredno lepo. Ganljivo je bilo srečanje z nekdanjimi soigralci iz Petrovč, amaterska gledališka skupina iz Vrbja pa je odigrala del iz Švejka. Tako je gost lahko v živo pokazal, kako izgleda gledališka kritika, kasneje pa se je razvil prijeten pogovor. V žalski knjižnici je bilo zopet lepo.

L. B.

SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV

● Gorenje ● Elma ● Iskra ● Tiki

● popravilo gospodinjskih aparatov
● popravilo in čiščenje bojlerjev
(3-mes. garancija)

DUŠAN ZAJC,
ŠEMPETER 152
telefon: 063/701-038

Sprejem strank od 10. do 16. ure

Gledališki abonma vabi

Smo na začetku nove kulturniške sezone, ko tudi gledališča in njihovi ljubitelji začutijo potrebo po snidenju. Zato bomo pripravili srečanja ob GLEDALIŠKEM ABONMAJU za sezono 1991/92 v Domu II. slov. tabora Žalec. Z lanskoletnim programom ste bili, vsaj po mnenju večine, zadovoljni, in tudi letos smo drzno izbrali ponujeno.

Vseh pet gledaliških predstav letošnje sezone je komedijskih, nekatere celo z vrtoglavim ritmom dogajanja. Čas je resen, realnost boleča, zato naj bo gledališče vaše zatočišče, kjer boste imeli priložnost odložiti duševno kramo.

V prepričanju, da bomo zadovoljili vaše želje in okus, smo vam pripravili tudi PRESENEČENJE, ki čaka 3 abonente ob decembrski predstavi.

PROGRAM: pet predstav

november: SNG Drama Ljubljana
A. Nikolaj: PRVA KLASA, komedija
režija: Jože Babič
december: Mestno gledališče Ljubljansko
E. Kishon: BIL JE ŠKRJANEC, farsa
režija: Boris Kobal
januar: Slovensko ljudsko gledališče Celje
P. Shaffer: ČRNA KOMEDIJA, komedija
režija: Vinko Möderndorfer
februar: Šentjakobsko gledališče Ljubljana
C. Goldoni: KRČMARICA MIRANDOLINA, komedija
marec: Primorsko dramsko gledališče Nova Gorica
G. Feydeau: POSKRBI ZA AMELIJO, komedija
režija: B. Kobal
VPISUJEMO: do 30. oktobra 1991 vsak dan od 9. do 13. ure, ob sredah tudi od 15. do 17. ure
CENA: 1.800,00 in 1.500,00 din
POPUST: 20% za študente in upokojence
POGOJI PLAČILA: možen obročni odkup (3 čeki)
PREDSTAVE: ob ponedeljkih, ob 19.30 v Domu II. slov. tabora Žalec

Točne datume predstav vam bomo sporočili pisno oz. pri vsaki predstavi za naslednjo.

PRVA PREDSTAVA BO V PONEDELJEK, 4. NOV. 1991:
SNG DRAMA LJUBLJANA: PRVA KLASA.

Vse informacije dobite na ZKO Žalec, telefon 712-226 (pri Jožici Ocvirk).

JoCk

5. BIENALE OTROŠKE GRAFIKE ŽALEC 1991

Človek, ena je zemlja pod tabo

Pod tematskim naslovom Človek, ena je zemlja pod tabo so v soboto, 14. septembra, v razstavnih prostorih Osnovne šole Petra Šprajca – Jura v Žalcu odprli 5. bienale otroške grafike Žalec 1991. Ob tej priložnosti so nagrajenim mladim umetnikom podelili zlate plakete, nagrajene šole pa so prejele diplome, najbolj zaslužni likovni pedagogi pa grafiko letošnjega častnega predsednika, akademskega slikarja Petra Krivca.

Peter Krivec, ki trenutno razstavlja svoje likovne stvaritve tudi v salonu Rista Savina v Žalcu, je z navdušenjem odprl letošnje bienale otroške grafike, na katerem je sodelovalo kar 48 osnovnih šol iz cele Slovenije. Na natečaj je prispelo 540 grafičnih listov, od katerih so jih po selekciji v avli žalske osnovne šole razstavili 215, deset šol in deset najboljših grafik pa je prejelo tudi nagrade. V katalogu, ki so ga prizadevni organizatorji izdali ob otvoritvi, je častni predsednik Peter Krivec med drugim zapisal: »Prizadevam si, da bi naši učitelji drugače pojmovali posebnosti in danosti naših otrok, drugače od površnosti, ozkosti in neznanja. Želim si trdnejšega zaupanja, odgovornejšega svetovanja in uspehov, ki stimulirajo vse, kar je dobrega v učitelju in učencih – v ljudeh. Želim si, da bi nam uspelo potrjevati uspehe, ki jih vidimo na letošnjem bienalu, v zadovoljstvo vseh, ki si prizadevajo, da bi se naš grafični bienale še naprej ohranil in nas bogatil.«

Na 5. bienalu otroške grafike so nagradili tudi OŠ Miroslava Širce Petrovče in Nušo Božiček, ki je na tej šoli likovni pedagog. Na posnetku jo vidimo, kako sprejema grafiko in diplomo iz rok častnega predsednika, docenta, akademika Petra Krivca.

Foto: T. Tavčar

Nagrade za res izjemna likovna dela so prejeli tudi trije mladi umetniki iz žalskega okoliša. To so Boštjan Hribernik iz OŠ Miroslava Širce iz Petrovč za kartonski tisk Pogled skozi moje okno, Boris Cvenk iz OŠ Vere Šlander Polzela za tisk s šablono z naslovom Mrtvi ribnik ter Nataša Bolčevič iz OŠ Petra Šprajca-Jura za linorez z naslovom Muca. Nagrajeni sta bili tudi dve osnovni šoli, in sicer OŠ Miroslava Širca iz Petrovč ter OŠ Petra Šprajca-Jura iz Žalca ter likovni pedagoginji Nuša Božiček ter Dragica Sajovec. Poleg nagrajencev iz občine Žalec je sodelovalo še veliko mladih talentov iz drugih šol Žalske občine, saj so se bienala udeležile domala vse osnovne šole z našega območja.

Po kulturnem programu in posvetovanju likovnih pedagogov Slovenije smo si lahko ogledali že zmontiran film o otvoritvi bienala ter pokramljali z uredniškim odborom mladih novinarjev, ki na žalski osnovni šoli izdajajo šolsko glasilo Mlada Misel, v oporo pa jim je mentorica Ksenija Bauer. Pa še nasvet: če že hodite v bližini šole Petra Šprajca-Jura si razstavo le oglejte. Vredno pa se je pripeljati na ogled tudi iz bolj oddaljenega kraja naše občine. Pridite – ne bo vam žal.

Brane Lobnikar

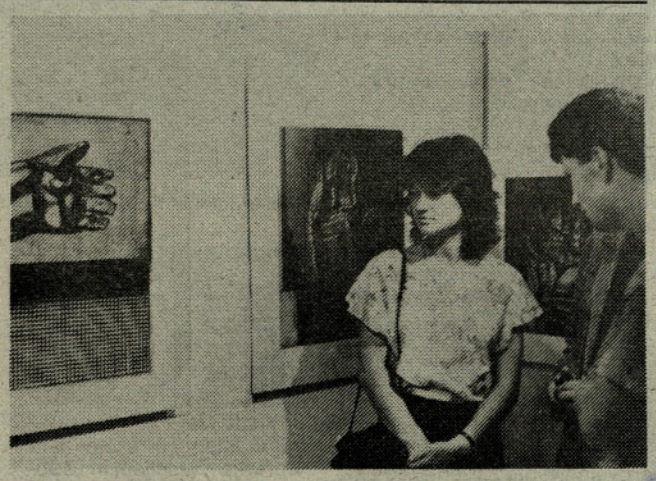

Razstavljal Peter Krivec

V Savinovem razstavnem salonu je bila kar pol meseca odprta razstava slikarja in grafika Petra Krivca. Otvoritve se je udeležilo veliko ljubiteljev te zvrsti kulture, o slikarju in grafiku pa je spregovorila Marlen Premšak, ki je dejala, da Peter Krivec na svojih listih niza drobne, drage, pozabljene predmete, ki so njemu prirasli k srcu, v likovnem prevrednotenju pa iz njih nastaja ikonografija sodobne človekove vsakdanjosti. Predmeti, izločeni in osamljeni, narejeni v občutljivih tehnikah akvatinte, jedkanice, suhe igle in še zlasti učinkovite mezzotinte, še zdaleč nimajo namena biti etnografsko pričevanje. Ob otvoritvi je v kulturnem programu nastopil oktet Adoramus s Polzele.

Na sliki: Pogled na del razstave Petra Krivca v Savinovem razstavnem salonu v Žalcu.

T. T.

Spektra

Tovarniška 35, Celje
tel. 063/38-711, 38-656
fax. 063/38-493

– Računalniški inženiring
– Alarmno varnostni sistemi
– Trgovina

Naša nova trgovina SPEKTRA na Šlandrovem trgu 9 v Žalcu ponuja:

– uvoženo kozmetiko priznanih tujih in domačih proizvajalcev
– zlatnino in srebrnino Zlatarne Celje
– izdelke iz usnja – konfekcija – galanterija
– svila – uvožena iz Tajske, Kitajske in Indije
– kristal
– pisalne garniture
– idrijske in gorenjske čipke
– umetno cvetje

V trgovini Spektra poslujemo s pomočjo Bar Cod iz računalniškega programa Spektre.

Kolikšna je cena naših življenj?

V avgustovi številki Savinjčana je izšel članek pod naslovom Kolikšna je cena naših življenj?, ki manipulira s čustvi bralcev z neresničnimi podatki, ko govori o zastrupljanju s škropivi in dodaja, da dolina »zelenega zlata« slovi po neslavnem rekordu, to je neverjetno visoki umrljivosti zaradi raka na pljučih ali v grlu.

To je uvodni del članka, ki v nadaljevanju dela reklamo za gojenje soje.

Osebno nimam nič proti gojenju soje, tudi za škropiva nisem navdušen, ker niso zdravilna in ob neprimerni zaščiti res zastrupljajo (vendar zastrupljanje še ni rak; npr. če se zastrupimo z gobami, ne dobimo raka).

Globoko pa sem se kot medicinec in občan, tudi na priporočilo pisca članka v zadnjem odstavku, zamislil nad sporočilom članka. Ta namreč ponuja dve možnosti: ali bomo gojili hmelj in umrli za rakom na pljučih ali v grlu, ali pa bomo gojili sojo in ostali živi. Ta plemenita misel ima napako, da trditev o rekordu in neverjetno visoki umrljivosti zaradi raka na pljučih in v grlu ni resnična in zavaja javnost.

Kje je pisec članka dobil ta podatek, ne vem, edini pravi in resnični podatki pa se dobijo na Onkološkem inštitutu v Ljubljani, kjer od 1959. leta vodijo Register raka za Slovenijo. Za v spornem članku navedene trditve najdemo v poročilu št. 29 incidenco (obolevnost) raka v Sloveniji za leto 1987 in tudi tabele o povprečni letni obolevnosti zaradi pljučnega raka in raka na grlu pri moških po občinah od 1978 do 1987. Spoštovanim bralcem lahko sporočim, da je povprečna letna obolevnost za rakom na pljučih v žalski občini pod povprečjem v republiki, enako je tudi v Mozirju, Kamniku, Slovenj Gradcu, Slovenskih Konjicah in Zagorju. Od bližnjih sosedov je obolevnost višja v Celju, Trbovljah in Hrastniku. Nižjo obolevnost za rakom na pljučih najdemo le v Velenju, vzrok za to pa je nižja povprečna starost Velenjčanov.

Povprečna letna obolevnost za rakom na grlu pri moških od 1978 do 1987 je v Žalcu res nad republiškim povprečjem, enako pa je tudi v Celju, Mozirju, Slovenskih Konjicah in Zagorju, vendar manj kot v Laškem, Hrastniku in Trbovljah. V ugodnejšem položaju so le Kamničani in Velenjčani.

Na Onkološkem inštitutu zagotavljajo, da ni povezanosti med rakom na grlu in škropivi za hmelj. Ugotovljeno je, da raka na grlu povzroča v večini primerov kajenje (ali alkohol).

Pisca spornega članka IJ bi prosil, da pri oživljanju ideje o gojenju soje v Savinjski dolini uporablja samo konkretno zbrane podatke in ne zlorablja čustev občanov pri realizaciji zastavljenega cilja.

mag. sc. Franjo Velikanje, dr. med.
Vodja službe medicine dela ZD Žalec

»Bo Interclub res treba zapreti?«

Rad bi odgovoril na članek g. Braneta Lobnikarja v prejšnjem Savinjčanu pod naslovom »Bo Interclub res treba zapreti?«. Menim, da je prikazana situacija le ena plat medalje, ki je nastala pod taktirko lastnika lokala g. Juričkija, saj riše dogodke zelo pristransko.

Ničesar nimam proti sposobnim poslovnežem in spretnim marketinškim potezam, saj se pri svojem delu tudi sam srečujem s poslovnostjo. Moti pa me takšno opisovanje preboldskih dogodkov in človek nehote pomisli na politične »resnice«, kot jih slikajo srbski in hrvaški mediji.

Ko govorimo o kulturnih vrednotah in turistični ponudbi, ki jih nudi naš kraj, je Interclub res ena od gostinskih zmogljivosti, ki pripelje v petek in soboto zvečer pod obronke Žvajge večje število zabave želnih gostov, od katerih pa ima korist samo lastnik lokala; v kraju povzročajo kvečjemu škodo. Zaplete se že pri parkiranju. Gostje puščajo namreč svoje jeklene konjičke na vseh mogočih zelenicah okrog hotela, ker je urejenega parkirnega prostora v neposredni bližini premalo. Ko govorimo o kulturni izobraženosti teh gostov, le ta hitro pade, ko odbije polnoč. Slišati je vpitje in neprestano navijanje motorjev avtomobilov do skrajnih možnosti ter cviljenje gum. Vzrok temu pa je preveč popitega alkohola. Ljudje, ki stanujemo v okolici hotela, zaradi takšnega direndaja, ki poneha šele proti peti uri zjutraj, ne moremo spati.

Ko naslednji dan posije sonce, je slika Prebolda precej drugačna, kot je bila. Povsod v okolici naletimo na razbite steklenice in luči javne razsvetljave, ostanke želodčnih težav in fekalije, kot da je v hotelu toaletnih prostorov za takšne primere premalo.

Večkrat je bilo že vlomljeno v trafiko, ki je prvi poslovni objekt ob parkirišču, kjer so si neznanci s čokoladami in bonboni potešili svojo lakoto in objestnost. Prav tako ni bilo prizanešeno trgovini z zelenjavo in gostinskemu lokalu na bazenu. Vse to pa priča, da je med gosti veliko posameznikov z zelo nizkimi moralnim in kulturnim nivojem ter prazno denarnico.

Pri vsem tem naredita UNZ in g. Jurički ob takšnih večerih za varnost in mir v kraju bore malo. Ko lastnik ob 3. ali 4. uri zjutraj zapre lokal, ko s pomočjo redarjev skoraj na silo izžene pijano in zabave željno mladino (starostna doba teh gostov se vrti okoli 20, 22 let), se odpelje s svojimi varnostniki na zadnji strani hotela domov; svoj avto ima ob takšnih večerih spravljen na zaklenjenem hotelskem dvorišču, saj ve, da avta ni puščati na parkirišču pred hotelom. Skoraj izgnani »mladci« tako ostanejo na milost in nemilost prepuščeni noči Prebolda in tisti, ki čakajo prvi jutranji avtobus ob 6. uri, imajo pri svojem izživljanju v Preboldu kaj početi.

Mogoče bi bilo dobro spomniti lastnika lokala, naj vinjenim gostom ne toči alkoholnih pijač, čeprav razumem, da ima lahko natakar s takšno osebo samo sitnosti, po vrhu pa je ideja še skregana z zaslužkarstvom.

In kaj je pri tem naredila krajevna skupnost? Na osnovi peticije, ki so jo podpisali okoli hotela živeči krajani, katerim je bila le ta vročena, je bilo doseženo, da so na parkirišču, menda, dežurali redarji, vendar samo do ure, ko se zapre lokal.

G. Jurički pravi, da dogodki izven hotela niso njegova stvar in da ima v Interclubu poskrbljeno za red in mir. Po svoje ima prav, na cesti ima več pooblastil policija. S policijo je pa tako: ko pridejo, je vse v redu, ko jih ni, se pa marsikaj dogaja. Povsod v Savinjski dolini naenkrat ne morejo biti, menim pa, da bi morali imeti ob takšnih večerih na delu več kot dva patruljna avtomobila. Predlagal bi jim, da bi v nočnih urah Prebold bolj pogostoma obiskovali (mogoče pa bi res zalegel kakšen lokalni šerif, kot to opisuje g. Brane), kdaj pa kdaj pa bi lahko tudi izmerili hitrosti razgretih glav, ki od 3. ure dalje divjajo iz Prebolda, tudi kakšen balonček ne bi bil odveč.

Glede na to, da Brane ni doma v centru Prebolda, ga bomo stanovalci rade volje sprejeli, da poskuša eno takšno noč v miru prespati v bližini hotela in si nabrati moči za nov dan. Zakaj pa okoliški stanovalci ne bi mirno spali? Nihče nima nič proti zabavi v hotelu, le na cesti naj bo ponoči mir. Glede Brankovega slovenskega Twin Peaksa pa bi rad zapisal še tole. Prebold ni mesto Gogi, kjer bi bil Interclub gonilna sila razvedrila v kraju in kjer dolgočasnost lahko nadomestita samo glasba in pijača. V Preboldu se marsikaj dogaja. Vsepovsod je poskrbljeno za razvedrilo in zabavo na takšen in drugačen način, kar pričajo tudi članki v skoraj vsakem Savinjčanu. Da pa bo Prebold še zašel v časopisne vrstice, boste poskrbeli vi novinarji, mar ne, g. Brane.

Dino Cestnik

SERVIS
zamrzovalnikov in hladilnikov (vseh vrst)
menjava izolacij na podu
ter pooblaščeni servis hladilne opreme
»VETRINA« LJUTOMER
Milan Terglav,
Polzela 137 a,
tel.-fax. 721-406
NON STOP

Ko nam otrok zboli

Svetuje in odgovarja pediatrinja dr. Eva Dolničar

Pri velikem podvigu je dovolj – hoteti

Kako hitro je minilo poletje in se je priplazila jesen! Ali ste se odpočili, si nabrali novih moči? Stariši, ste bili skupaj z otroki, otroci, ste bili s starši? Ste pravilno preživeli počitnice?

Ponovno so se odprla vrata šol in vrtcev. Zjutraj so na cesti zopet zaspani obrazi malčkov in šolarjev. Težko se je navaditi na vrtec, šolo. Težko se je navaditi na zgodnje vstajanje, na to, da morata kolo in žoga počivati. Kitajski pregovor pravi: Če hoče človek prehoditi deset tisoč korakov, mora najprej narediti prvega. Starši, pomagajte otrokom pri teh prvih korakih. Bodite jim v oporo. Naučite jih delovnih navad. Vzemite si čas in poglejte njihove zvezke, pomagajte jim pri domačih nalogah. Naredite jim zanimiv začetek, potrudite se, da jim bo šola v veselje in ne v breme. Če otroci niso navajeni zajtrkovati, je sedaj skrajni čas, da jim to postane navada. Če ne gre drugače, naj pojedo vsaj malenkost. Če boste vztrajni, vam bo to tudi uspelo.

Mnogi malčki so prvič prestopili prag vrtca. Verjamem, da je hudo, ko otrok joče in noče k novi »teti.« Težko jim je dopovedati, da to pač mora biti tako in da drugače ne gre. Poskusite ga na vrtec navajati postopoma. Vsak dan ga puščajte malo dlje v njem. Otroci kažejo odpor do vrtca različno; eni jočejo, drugi slabo spijo, nekateri bruhajo, starejši tožijo, da jih boli glava. Zelo pomembno je, da smo preostanek dneva čim več z otrokom kljub obilici domačega dela. Manjša škoda bo, če stanovanje ne bo pospravljeno, kot pa da se otrok čuti osamljenega in zapostavljenega. Razumite to malo bitje, ki ga zjutraj zbudite iz najslajšega sna (upam, da to naredite s poljubom ali stekleničko mlačnega mleka), zunaj ga pričaka hladno in megleno jutro. V vrtcu pa je toliko otrok in »teta« se ne more posvetiti le njemu. Lepo se je igrati s prijatelji, a kaj, ko ima včasih Tomaž ravno tisto kocko, ki jo nujno potrebuje Ivan.

Pred vstopom v vrtec morajo biti otroci pregledani. Pomemben je pregled blata zaradi glist ali bakterij, ki povzročajo driske. No, kaj kmalu se, zlasti pri najmlajših otrocih, pojavijo prehladi. Pri nahodu je zelo pomembno redno čiščenje nosu. Pomagajo tudi kapljice, ki jih pripravimo sami iz korenin belega sleza. Korenine namočimo v vodi in jih nekaj minut kuhamo. Tako pripravljene kapljice obložijo nosno sluznico, uporabimo jih lahko večkrat na dan. Otroku ponudite dosti sadja, toplega čaja in vitamina C. Pogosto začnejo otroka pri prehladu boleti ušesa, saj se ta prehladijo skozi nos. Takrat začnite otroku pregrevati ušesa s suhimi stvarmi (s prelikanim robčkom ali rutico), dajte pa mu tudi žličko panadona. Boleča ušesa pa zahtevajo tudi zdravniško pomoč.

Ko otrok začne kašljati, traja to običajno zelo dolgo, včasih tudi celo zimo. Majhni otroci se ne znajo odkašljati, zato jim moramo pri tem pomagati. Napak je iskati sirup za umiritev kašlja, kajti nabrana sluz mora iz pljuč. Prsa pregrevajte s suhimi stvarmi, nikakor ne z oljnato krpico. Otroka po prsih trepljajte, pripravite mu tople kopeli, dajte mu sirup za izkašljevanje, ponudite mu čim več toplega čaja.

Kako ukrepati pri driski in pogostem tekočem blatu? Edino pravo zdravilo je DIETA. Ponudite mu dosti čaja, in sicer po malem, da ne bi pričel bruhati. Pri zdravniku dobite dietni list, ki natanko določa, kaj otrok lahko je in kaj ne sme. Čim prej je treba zaradi tega k zdravniku, saj po nekaj dneh bruhanja in drisk pomagata le bolnišnica in kapalna.

Kdaj je torej treba obiskati zdravnika?

Pri nahodu si lahako pomagate sami. Le povišana temperatura ni vzrok za preplah, saj pomeni, da se v organizmu nekaj dogaja in se ta brani. Otroka skopajte v mlačni vodi, dajte mu dosti tekočine, na noge in roke pa kisove, alkoholne ali krompirjeve obkladke. Zelo pomaga sok rdeče pese. Če temperatura naraste čez 38 stopinj ali 38,5 stopinj v ritki, dajte otroku polovico ali celo žličko PANADONA, **nikakor pa ne aspirina ali andola.** Pri dolgotrajnem kašlju in temperaturi je treba pomisliti tudi na pljučnico, o čemer odloča zdravnik.

Boleča ušesa potrebujejo takojšnjo zdravniško pomoč, saj lahko pogosta vnetja povzročijo okvaro sluha.

Čeprav že vrsto let delam v otroški ambulanti, na nekatera vprašanja še vedno nimam odgovora. Zakaj je ob ponedeljkih zjutraj v ordinaciji največ otrok? Ali starši konec tedna nič ne naredijo za zdravje svojih otrok?

Kako lahko starši pošljejo v vrtec otroka z visoko temperaturo. Ali pri tem ne pomislijo, da bi lahko dodatno zbolel? Tudi do sovrstnikov to ni pošteno, saj jih lahko okuži. Ni vseeno, ali otroka pripeljete v ambulanto zjutraj ali v poznih popoldanskih urah, saj bi otrok do takrat lahko že zaužil zdravilo, ki bi mu pomagalo. Poleg tega v poznih popoldanskih urah težje pregledamo kri in vodo, kar je za natančno diagnozo in kasnejše zdravljenje zelo pomembno.

Otrok ima drisko že od petka. Kljub vsemu jé normalno in ne dietno hrano. Na vprašanje, kaj je otrok jedel, dobim pogosto odgovor, da ne veste, kaj je otrok jedel v vrtcu. Ali mu doma niste dali nič jesti?

»Popolnih ljudi ni. So le boljši in slabši. Popolnost je samó približevanje nedosegljivemu cilju... Svet ima mnogo resnic. Čigava je prava? Vsakdo misli, da je njegova resnica edina.« (S. Zweig)

Za menoj je še en dan. Na televiziji sporočajo o novih žrtvah, saj naboji ne izbirajo žrtev. Vsak dokazuje svojo resnico. Sprašujem se, do kdaj? Sovraštva nikoli ne zatreš s sovraštvom, PREMAGA GA LE LJUBEZEN! Ali smo na to besedo pozabili?

Življensko zavarovanje z valutno klavzulo – zanesljiva naložba

Visoka inflacija je v preteklih letih močno vplivala na življenjska zavarovanja in razvrednotila zavarovalne vsote in tudi premije. Našim zavarovalnicam ni bila omogočena uporaba valutne klavzule, kar so izkoristile tuje zavarovalnice, ki so zavarovanja sklepale v nasprotju z veljavnimi zakoni in vse tveganje pri uveljavljanju zavarovalnih pravic prenesle na zavarovanca.

ZAVAROVALNICA TRIGLAV je z uvedbo življenjskega zavarovanja z dodatnim nezgodnim zavarovanjem z valutno klavzulo temu zavarovanju vrnila trdnost, gotovost in varnost. Prav to pa je poglavitni namen zavarovanja.

Zavarujete se lahko v različnih trdnih valutah (DEM, ATS, USD in ITL). Vsi zneski na zavarovalni polici so navedeni v izbrani valuti in plačljivi v dinarjih po srednjem tečaju 8 dni pred zapadlostjo.

Različne oblike plačevanja premij prinašajo različne ugodnosti. Premijo lahko plačujete mesečno, lahko pa tudi četrtletno, polletno ali letno, pri čemer si zagotovite 2%, 4% oziroma 6% popust.

Po dogovorjenih letih trajanja zavarovanja se zavarovalna pogodba izteče, obveznost zavarovalnice pa lahko nastopi pred iztekom dobe – denimo ob smrti zavarovanca med trajanjem zavarovanja. Upravičenec se lahko odloči za izplačilo celotne zavarovalne vsote ali pa si s to vsoto zagotovi rentno zavarovanje. Z življenjskim zavarovanjem lahko sklenete tudi dodatno nezgodno zavarovanje za primer:

– nezgodne smrti,
– trajne invalidnosti,
– dnevne odškodnine (prispevek do 200 dni za čas zdravljenja).

V primeru ugotovljene 100-odstotne invalidnosti se zavarovalna vsota za invalidnost podvoji. Z dnevno odškodnino si zagotovite dogovorjeni znesek za vsak dan, če boste zaradi poškodbe ali nezgode nesposobni za delo.

Kaj pa dobiček?

Zavarovancem bo po izteku prvega leta trajanja zavarovanja razdeljeno vsako leto v obliki povečanih zavarovalnih vsot najmanj 90 odstotkov vsega dobička, ustvarjenega s temi zavarovanji. Ob sedanjih obrestnih merah bi lahko po 12 letih trajanja zavarovanja izplačali iz dobička še po 50 odstotkov osnovne zavarovalne vsote.

Prednosti zavarovanja pri zavarovalnici Triglav

- Zavarovalnica Triglav za primer smrti izplača celotno dogovorjeno vsoto, medtem ko tuje zavarovalnice navadno izplačujejo samo do tedaj zbrana sredstva ali pa je izplačilo pogojeno s potekom dogovorjene dobe;
- Pri Zavarovalnici Triglav je zelo razširjena VZAJEMNA oblika zavarovanja, kjer se z minimalnim doplačilom hkrati zavarujeta dve osebi (doplačilo v starostnem razredu do 32 let je le 2%);
- Če imata starša sklenjeno vzajemno zavarovanje ali sta zavarovana vsak s svojo polico, bo Zavarovalnica Triglav izplačala dodatno zavarovalno vsoto za opremo otroka, ki znaša deset odstotkov zavarovalne vsote življenjskega zavarovanja staršev. Zavarovalna vsota se izplača enkrat med trajanjem zavarovanja za prvega otroka, ki se rodi po prvem letu trajanja zavarovanja;

47 Pri Zavarovalnici Triglav se lahko z minimalnim doplačilom dogovorite za zavarovanje, pri katerem bodo upravičenci v primeru smrti dobili izplačano takoj dvojno zavarovalno vsoto.

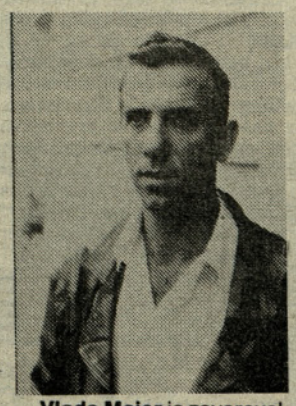

Vlado Majer je zavarovalniški agent, ki svoje delo opravlja z veseljem in zadovoljstvom, saj mu zavarovanci zaupajo ker pri njem v stiski najdejo pravi nasvet. Njegov teren je Drešinja vas, Liboje, Brnica, Kasaze in Levec. Zavarovalniška opravila nudi predvsem na terenu, na Pernovem 1 pa ga lahko poiščete kadar ste v težavah.

PREPRIČANI SMO, DA NA UGODNEJŠE POGOJE ZAVAROVANJA ŠE NISTE NALETELI. ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE Z VALUTNO KLAVZULO IMA POLEG ZAGOTAVLJANJA EKONOMSKE VARNOSTI TUDI VARČEVALNO VLOGO. JE PESTREJŠE IN VSEBINSKO BOGATEJŠE.

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

Uspešni žalski pohodniki

Tradicionalnega pohoda v Logarsko dolino so se udeležili tudi številni Savinjčani. Mi pa smo v objektiv ujeli trojico najuspešnejših: Fani Robič s štartno številko 279, Ireno Potočnik 274 in Manča Aubrehta. *jk*

Tenis turnir v Šeščah

Čeprav sonce ni in ni hotelo posijati, celo dež je ponagajal v soboto, 14. septembra, je 1. MODRI TENIS TURNIR na teniških igriščih Rudija Zupanca v Šeščah v organizaciji LIBERALNODEMOKRATSKE STRANKE iz Žalca sijajno uspel.

Kljub kislemu vremenu septembrske jeseni se je na turnir prijavilo 54 igralcev, ki so se ne glede na spol pomerili v naključnem žrebanju dvojic do polfinala. Med igralci so se našli direktorji celjske in žalske občine, močna zasedba je bila iz Velenja in Radovljice (kar 12 igralcev), 11 predstavnikov poslanskega kluba LDS iz republiške in ostali ljubitelji tenisa in Žalca in Slovenije. Rudi Zupanc je imel skoraj premalo prostora za vse avtomobile, kajti turnirja se je udeležilo tudi precej navijačev iz vseh krajev Slovenije.

V polfinale so se uvrstili pari Matjaž Diklič (Žalec) – Boris Nadergoj (Cerknica) proti Tone Čander (Coca cola) – Robi Podojsteršek (LDS Velenje) in Mitja Pur (LDS Žalec) – Matjaž Zupanc (Celje) proti Dani Kostnik (Žalec) – Jure Lednik (LDS Velenje). Ker je dež prekinil polfinalna srečanja, smo prva štiri mesta izžrebali. Tako je bil vrstni red na koncu: 1. Diklič, Nadergoj; 2. Pur, Zupanc; 3. Čander, Podojsteršek in 4. Lednik, Kotik. Vsi so dobili priložnostna praktična darila, prvi trije še komplete zlatih, srebrnih in bronastih medalj in posebej prva dva trajne pokale.

Med ostalimi so organizatorji izžrebali nagrade, ki so jih prispevali NT&RC, Mladinska knjiga, ICM in TOP SHOP iz Žalca. Lep in športno uspešen turnir se je zaključil v poznih večernih urah z obljubo, da bo prireditev postala vsakoletna.

V. G.

Polzela 91

Košarkarski klub Polzela je pripravil košarkarski turnir Polzela 91. Nastopile so štiri ekipe, v finalu pa sta se pomerili ekipi Polzele in Rogaške. Zmagala je Rogaška z rezultatom 95:85, tretja je bila ekipa Kokre iz Kranja in četrta ekipa iz Slovenske Bistrice.

T.T.

Šah

Invalidi Žalca v Avstriji četrti

Med dvestoti šahisti iz Slovenije in Avstrije, ki so se pomerili na mednarodnem posamičnem hitropoteznem turnirju v Bistrici ob Dravi v Avstriji, so žalski šahisti-invalidi osvojili odlično četrto mesto, druga ekipa DIO iz Žalca pa je bila osma.

Med posamezniki je na turnirju v skupini A zmagal mojster Fide Marjan Črepan iz Žalca, Branko Setnikar in Stane Skok pa sta bila četrti in peti. V skupini C je zmagal Vlado Kišič, drugi je bil Rudi Florjanc in tretji Ivan Pevnik, vsi DIO Žalec.

Povratno mednarodno srečanje bo 6. oktobra v Hotelu Žalec.

J. Grobelnik

Start rokometašic in košarkarjev

V soboto, 28. septembra se bo pričelo tekmovanje v slovenski ženski rokometni ligi-vzhod. Tudi letos bodo v tem tekmovanju nastopile rokometašice Partizana Žalec, ki so se na tekmovanje pripravljale dalj časa. Kot je povedal trener Aleš Filipčič so odigrale več tekem, tako da so na tekmovanje dobro pripravljene. V zadnji, prijateljski tekmi, so doma izgubile srečanje proti ekipi Krim (Ljubljana) z rezultatom 23:28.

5. oktobra pa se bo pričelo tekmovanje v II. slovenski košarkarski ligi. Ekipa Polzele, ki jo sedaj vodi znani trener Boris Zrinjski, prav tako trdo dela pred pričetkom prvenstva.

Ekipa se je tudi okrepila.

Na sliki: Dolarjeva (Partizan Žalec), ena od tistih igralk žalskega rokometa, ki dosega največ zadetkov. Tudi letos je trenerjev up.

T.T.

Srečanje strelcev, lovcev in policajev

V Založah pri Polzeli so se srečali na tradicionalnem srečanju strelci SD in lovci LD s Polzele ter policaji Postaje milice iz Žalca in Mozirja. Organizatorji srečanja so bili tokrat polzelski lovci, na njem pa so izvedli tekmovanje v streljanju na tarčo srnjaka. Zmagali so domači lovci s 187 krogi, druga je bila druga ekipa domačih lovcev s 185 krogi, tretji so bili polzelski strelci s 183 krogi. Posamezno je bil najboljši strelec Adil Huselja – PM Mozirje s 77 krogi pred Srečkom Špindlerjem – SD Polzela z 72 krogi in tretjim Ivanom Svetkom – SD Polzela z 69 krogi. Pripravili so tudi demonstrativno streljanje z več vrstami orožja; preizkusili so colt magnum, ostrostelno puško, službeno pištolo cal. 7,65, avtomatsko pištolo škorpijon, pa tudi tekmovalni lok in lovsko puško. Srečanje so zaključili v prijateljskem vzdušju v lovski koči v Založah.

J. Pukmajster

Smučarji skakalci v Taboru

Naša skakalna smučarska reprezentanca, ki je bila prejšnji teden na pripravah v Topolšici, se je med tednom na povabilo TVD Partizana Tabor udeležila prijateljske nogometne tekme z domačo ekipo. Srečanje je bilo zanimivo. Domači so že vodili 3:0, na koncu pa srečanje izgubili z 8:7. Pred pričetkom je vse pozdravil predsednik Partizana Tabor Emil Ribič, po tekmi pa je bilo družabno srečanje. V ekipi peprezentance so bili vsi naši najbojši skakalci, tudi Petek in naš Debelak iz Braslovč.

T. T.

Strelstvo

Republiško prvenstvo z MK puško

Na strelišču za MK puško v Celju je potekalo dvodnevno republiško prvenstvo v streljanju z MK puško. Tekmovali so strelci v konkurenci mladincev in članov v trojnem položaju; leže, kleče in stoje. Udeležile so se ga skoraj vse ekipe iz Slovenije, iz žalske občine pa žal le ekipa Braslovč.

V mladinski fantovski konkurenci je tekmovalo osem ekip. Zmagala je ekipa SD Pomurka iz Murske Sobote s 1422 krogi pred SD Brest iz Cerknice s 1413 krogi in SD Celje s 1400 krogi. Posamezno: 1. Kandare – Brest s 510 krogi, 2. Markoja – Pomurka s 489 krogi in 3. Dobovičnik – Celje s 487 krogi. Mladinke ekipno: 1. Tabor Ježica Ljubljana, 1368 krogov, 2. Trzin, 1282 krogov in 3. Kranj, 1214 krogov. Članice: 1. SD Kamnik, 1589, nov RR, 2. Celje, 1501 krog in 3. SD Kranj, 1476 krogov. Člani posamezno: Podgornik – Kamnik, 536 krogov, nov RR, 2. Repič – Kamnik, 532 krogov in 3. Radej – Kamnik, 521 krogov.

Prvenstvo Slovenije – vojaška puška

Organizator tega prvenstva je bila občinska strelska zveza Kranj. Udeležilo se ga je 29 ekip s skupno 102. strelcema. Tekmovanje je potekalo na vojaškem strelišču v Struževem. Iz naše regije so se prvenstva udeležile ekipe iz Celja, Štor, Braslovč in Žalca. Republiški prvak je postala ekipa Celja s 543 krogi. Ekipa Braslovč v sestavi: Matjaž Kralj, Peter Uratnik in Franc Kralj je s 477 krogi zasedla deseto mesto. Strelci Juteksa Žalec so z dvema strelcema pristali na 26. mestu. Med posamezniki pa je bil Mladen Melanšek iz SD Juteks Žalec s 179 krogi četrti, Boštjan Vidmajer, tudi Juteks Žalec, pa s 165 krogi 28.

Odprto prvenstvo Slovenije

Na strelišču v Struževem pri Kranju je potekalo tudi letošnje odprto prvenstvo Slovenije s polavtomatsko puško. Udeležilo se ga je 25 tričlanskih ekip. Ekipno so zmagali strelci Bresta iz Cerknice s 172 krogi pred strelci Celja s 687 krogi in ekipo RŠTO RS Ljubljana s 686 krogi. Iz naše občine so se udeležili tekmovanja le strelci SD Juteks Žalec v pomlajeni ekipi: Jani Pukmajster, Aleš Klovar, mladinec in Kristjan Pukmajster, pionir. Ekipa je v močni konkurenci zasedla 16. mesto. Janez Mrkun iz Ljubljane je dosegel nov republiški rekord 261 krogi, Jani Pukmajster iz Žalca pa je bil z 235 krogi trinajsti.

Prehodni pokal SD Polzela

SD Polzela je pripravila že tradicionalno tekmovanje v streljanju z MK puško za prehodni pokal. Udeležile so se ga ekipe iz Liboj, Šempetra, Juteksa Žalec in domači polzelski strelci. Posebnost tekmovanja je, da šteje ekipa deset strelcev in tako poudarja množičnost. Tekmovalo je 40 strelcev, že tretjič zapored pa je zmagala ekipa Slavko Šlander iz Šempetra s 737 krogi in tako osvojila prehodni pokal v trajno last. Drugi so bili domači strelci s Polzele, ki so s 736 krogi le za las izgubili zmago, tretja pa je bila ekipa Juteksa Žalec s 690 krogi, Libojčani pa so nastreljali 658 krogov. Posamezno je zmagal Franc Kotnik z 90 krogi pred Iztokom Hanžičem z 88 krogi in Danijem Zagoričnikom z 88 krogi, vsi so iz Šempetra.

Obnovitev strelišča SD Polzela

Objekt strelišča za MK orožje na Polzeli je bil na robu propada. Zato so člani SD Polzela sklenili, da bodo s skupnimi močmi obnovili objekt in okolico strelišča. Na zgradbi strelišča je treba obnoviti ostrešje, menjati žlebove, obnoviti fasado ter prepleskati leseni in zidni del objekta. Delo so že pričeli, in sicer na osnovi prostovoljnega dela članov strelske družine. Zaradi manjše finančne pomoči TKS Žalec si člani prizadevajo zagotoviti sredstva tudi z raznimi prireditvami, ki pa jim žal ne prinašajo velikega dobička. Želijo, da bi pri obnovi pomagala tudi kakšna DO v kraju, predvsem Tovarna nogavic, ki je tudi lastnik objekta in Garant. Pomagala bi lahko tudi Krajevna skupnost, saj je SD Polzela ena najaktivnejših v občini. Pomoč pri obnovi je ponudil g. Tone Pečnik, bivši član SD, ki je prispeval gradbeni material. Še letos načrtujejo skupaj s šempetrskimi strelci, ki jim je vodna ujma odnesla avtomatsko strelišče, obnovo strelišča, ki bi ga radi tudi avtomatizirali. Še kako prav bi jim prišla pomoč Elektra iz Podloga z elektromaterialom. Aktivni člani SD pa želijo spomniti na pomoč tudi svoje klubske kolege, saj jih peščica ne zmore opraviti vsega dela.

Zbral: J. Pukmajster

NAMA

RESTAVRACIJA NAMA ŽALEC

Iščemo najboljšo idejno rešitev za poslovanje v bišvem prostoru Loterije.
Avtorju najprimernejše ideje nudimo najem prostora in mu tri mesece ne zaračunamo najemnine.

V II. ETAŽI VELEBLAGOVNICE NAMA ŽALEC

oddamo v najem lokal zaprtega tipa v velikosti 8 m² delovne površine.

Informacije pri vodji veleblagovnice
Telefon: 063/711-231

Žensko modno šiviljstvo

»HELENA«

Gornja vas 84/a, Prebold
telefon: (063) 723-222

- izdelovanje modnih oblačil po meri
- ekspres izdelava svečanih in žalnih oblačil

Poslujemo: ponedeljek in četrtek
od 9. do 12. ure in od 16. do 18. ure
Za posebne primere vsak dan!

Se priporočamo!

LIPCA

Cvetličarna in trgovina na drobno z mešanim blagom
Golavšek Jožica,
Vransko 140

Odprto: vsak dan od 7. do 19. ure,
sobota od 7. do 17. ure, nedelja od 8. do 12. ure
Se priporočamo!

Novo!

Čevljarstvo

ter brušenje nožev in škarij

RAJKO RIBIČ,

Pečnikova 4, Žalec
telefon, doma: 063/701-793

Odprto: vsak dan od 8. do 16. ure,
sobota od 8. do 12. ure

INGRAD

GIP INGRAD CELJE
PE LESNI OBRATI GOMILSKO
Šmatevž 26, Gomilsko

išče delavce lesne stroke za svoje programe mizarstva in tesarstva:

2 KV mizarja – IV. stopnja
2 KV tesarja – IV. stopnja.

Pogoj: 3 leta ustreznih delovnih izkušenj in odslužen vojaški rok. Tudi če pogoja ne izpolnjujete, se nam vseeno javite.

Zaposlimo vas takoj (poskusno delo). Nudimo dobre možnosti napredovanja v stroki, stimulativne osebne dohodke glede na delovno uspešnost in delo s sodobno tehnologijo.

Vloge pošljite kadrovsko-soc. službi v Celje, Lava 7, v osmih dneh po objavi.

ELCOM
ELEKTROMEHANIKA

- satelitski sistemi za enega ali več uporabnikov
- montaža navadnih antenskih sistemov
- obnova že ostarelih sistemov
- nasveti pri nakupu sistemov

Informacije: (063) 776-287

ŽENSKI IN MOŠKI FRIZERSKI SALON
HARDY
SAŠA KRAJŠEK

ŽALEC,
Šlandrov trg 34
Telefon:
(063) 711-564 in 712-319

NOVO!

Za svečanosti in tudi sicer vas pridemo uredit tudi na dom, če nas boste poklicali!

Nad 60-LETNIM nudimo 10% POPUST!
Odprto: od 6. do 19. ure, sobota od 6. do 13. ure

Da boste všeč sebi in drugim...

Mutnica

Trgovina in modno krojaštvo
Vransko 16
Telefon:
063/726-085

- **trgovina s konfekcijo, metražo in bižuterijo**
- **razna darila**
- **izdelava modnih ženskih in moških oblačil po meri**

KONKURENČNE CENE?

ODPRTO: od 9. do 12. in od 14. do 19. ure, sobota od 8. do 12. ure!

AVTOKLEPARSTVO in AVTOVLEKA

DRAGO SERDONER,
Šentrupert 11,
Gomilsko
telefon: (063) 701-180

NOVOST v avtokleparski delavnici SERDONER:

TOTEM – večnamenski vlečni sistem z ravnalno mizo za popravilo karamboliranih vozil.

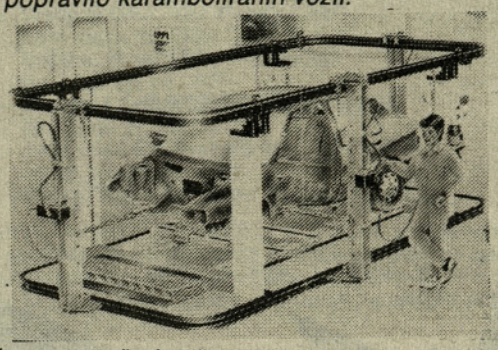

TOTEM – omogoča istočasno vleko karoserije na več točkah.

S pomočjo TOTEM sistema bo vaše vozilo spet popolnoma varno.

Se priporoča
AVTOKLEPARSTVO SERDONER
– 14 let tradicije.

RADIO IN TV SERVIS
MILAN ZUPANC,
ŽALEC,
Šlandrov trg 12

telefon: (063) 712-104

- **popravilo vseh vrst televizorjev**
- **menjava TV-ekranov z garancijo**

Odprto: od 9. do 16. ure, sobota do 12. ure

NS plan LJUBLJANA

Če želite imeti

BIO LAGUNO – bazen

na svojem vrtu, vam jo naredimo po konkurenčni ceni v zelo kratkem času

Informacije: 063/714-450
od 8. do 10. in od 16. do 18. ure

bioDOM
d.o.o. trgovsko podjetje Celje
TELEFON: 063/29-144

Največja zasebna trgovina s pohištvom in notranjo opremo na TEHARSKI CESTI V CELJU – v bivšem Pocajtovem mlinu

NOVO!

- **Odkup hlodovine in prodaja rezanega lesa**
- **zamenjava rezanega lesa za pohištvo**

POHIŠTVO ZA GOTOVINO

- 15% POPUST: spalnice, dnevne in otroške sobe, sedežne garniture
- 25% POPUST za vse tipe kuhinj
- TOVARNIŠKE CENE usnjenih sedežnih garnitur
- VZMETNICE MEBLO in HRAST po starih cenah, takojšnja dobava, že od 2.200 din naprej

SAMO V BIO DOMU

BREZ OBRESTI na tri čeke
BREZ POLOGA in fiksna obrestna mera, na 7 mesecev

Ne odlašajte z obiskom, prepričajte se v izjemne prodajne pogoje in ugodne cene v prodajalni BIO DOM

Naša četica koraka STRUMNO in VESELO

AMA Hmezad
AGRINA
Žalec

MESEC OKTOBER

TRADICIONALNI MESEC BLAGOVNICE AGRINA V ŽALCU

POPUSTI! KREDITI!
UGODNI NAKUPI!

— Dobre stvari se same hvalijo. Zato je naša naloga preprosta.
Povedati vam moramo samo: KDOR VE IN ZNA GRADITI, OBLEČE HIŠO V ETERNIT.

Hmezad
EXPORT-IMPORT p. o.
YU 63310 ŽALEC

Eternit

kritine, fasade in hidroizolacije, ki prinašajo profit.

Zastopa, uvaža in prodaja
Hmezad EXPORT-IMPORT
Žalec
Vrečarjeva 14
telefon 063/712-221, 712-200
faks 063/ 713-226, 711-392

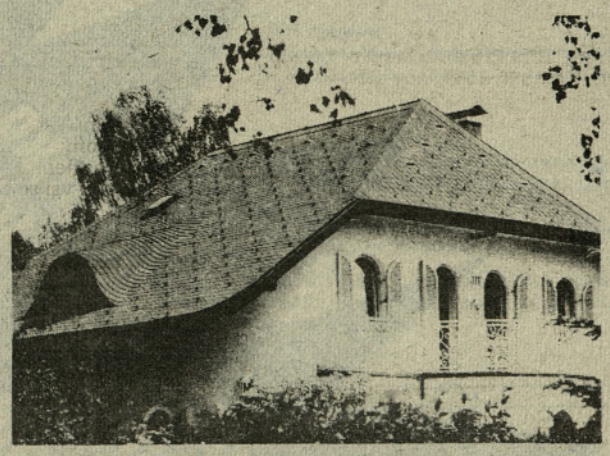

NAMA

HMEZAD TP NAMA, p. o., Žalec
INF. TELEFON ŽALEC (063) 711-231, LEVEC 26-313

NAMA ŽALEC – NAMA LEVEC AKCIJSKA PRODAJA

mali gospodinjski aparati – do 25% nižje cene
bela tehnika – do 20% nižje cene

obročno odplačilo

6 mesecev – 25% polog – 3,9% mesečne obresti

Pri gotovinskem nakupu – še dodatni 10% popust

15 let VELEBLAGOVNICE NAMA ŽALEC
10 let PC NAMA LEVEC

Trgovsko podjetje p. o.

"Savinjski magazin Žalec"

Šlandrov trg 35 – 63310 Žalec

40 let

TEKSTIL tudi na 4 obroke, brez obresti

OZIMNICA plačilo s čeki ali na posojilo

Vse blago, razen živil, lahko kupite na posojilo na 2 leti. Informacije dobite v vseh naših prodajalnah.

Savinjski magazin Žalec

Potrebujete nov štedilnik ali sesalnik, radi bi kupili opeko za svoj novi dom, želite si nov barvni televizor, razmišljate o nakupu jesenske garderobe?

Vse to lahko uresničite s posojilom na 6 mesecev, brez pologa in po nespremenljivi obrestni meri!

Če pa prenavljate stanovanje, vam omogočimo nakup novega pohištva, ki vam ga brezplačno zmontiramo in tudi brezplačno pripeljemo do 30 km:

na 12-mesečno posojilo brez pologa, obrestna mera pa bo odvisna od bančne obrestne mere.

Informacije po telefonu: (063) 712-254

Iz policijske beležnice

Prometne nezgode

1. 9. je trčilo v Petrovčah. Jože P. je vozil traktor in pri tem s traktorsko prikolico zadel kolesarko Pepco L. iz Levca. Le ta se je pri padcu po vozišču huje telesno poškodovala, tako da so jo morali odpeljati v celjsko bolnišnico.

Avtomobil in traktor sta trčila tudi v Vrbju, in sicer 4. 9. Pri tem je Stanko P., voznik osebnega avtomobila, vozil z neprimerno hitrostjo in tako povzročil trk s traktorjem, last Darka K. Pri nezgodi je bil Stanko P. huje telesno poškodovan.

Dan pozneje se je neznanec s svojim jugom zapeljal v vrt Gabrijele O. iz Pernove, pri tem pa ji je poleg motenja sna povzročil tudi manjšo materialno škodo.

6. 9. je na magistralki vinjeni vozik vozil s preveliko hitrostjo. Zaradi tega se je s svojim osebnim vozilom Roman D. zaletel v vozilo Bakija R., pri tem pa je na srečo nastala samo materialna škoda. Zoper Romana bodo policisti podali predlog sodniku za prekrške.

8. 9. se je Adolf P. iz Velenja vračal domov. Ko se je vozil iz Vinske Gore proti Velenju, mu je pot prekrižala srna. Adolf je trčenje skušal preprečiti in pri tem »zletel« z vozilom s ceste. Srna je zbežala, na avtomobilu pa je nastala škoda za 30 jugoslovanskih tisočakov.

13. 9. se je telesno poškodovala Alojzija Š. iz Andraža, ko se je zaradi neprimerne hitrosti zaletela v osebni avtomobil Vladislava K. s Polzele.

Huda prometna nezgoda se je zgodila 14. 9. v Zaklu. Jože P. iz Zakla se je s svojim kolesom z motorjem zaletel v mostno ograjo in se pri tem hudo telesno poškodoval. Jožeta so takoj odpeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa mu niso mogli več pomagati. Zaradi hudih telesnih poškodb je Jože P. v celjski bolnišnici umrl.

Kazniva dejanja

Preden se sprehodimo po nekaterih kriminalnih ocvirkih, se ustavimo pri uspehu žalskih policistov in kriminalistov, ki so pretekli mesec uspeli stopiti na prste dvema proizvajalcema mamil v žalski občini. Pri Dušanu Š. iz Sv. Lovrenca pri Preboldu so za hišo našli 250 sadik indijske konoplje, ki so jo poželi in uničili. Prav tako so uničili 80 sadik tega mamila, ki so ga našli v sadovnjaku za hišo Janeza G. iz Griž. Pri hišni preiskavi so policisti našli pri Janezu tudi nekaj posušenih rastlin na podstrešju. Tudi to zalogo je vzel ogenj. Zoper oba bodo podali kazensko odvadbo za kaznivo dejanje neupravičene proizvodnje in prometa z mamili.

1. 9. je A. B. iz Žalca, sicer bivši oficir jugo armade, s pištolo grozil svoji izvenzakonski družici P. M. Ker je imel za orožje izdano dokumentacijo in ker si je le dal dopovedati, da nismo na divjem zahodu, so policisti A. pištolo odvzeli, čaka pa ga še obisk pri sodniku za prekrške.

Naslednji dan pa so policisti odhiteli v prostore SK banke. Pa ne, da bi tam lahko kupili devize, marveč zato, ker je A. K. kar v avli z roko večkrat udaril po obrazu svojo bivšo ženo Sabino. Zakaj, bo moral razložiti sodniku.

Nina V. iz Orle vasi je 4. 9. ostala brez svojega rdečega kolesa. Le tega je namreč pustila parkiranega pred Hotelom Prebold, tam pa se vedno najde kdo, ki si za nedoločen čas sposodi takšno ali pa podobno prevozno sredstvo.

5. 9. je zaenkrat še neznani storilec vlomil v gradbeni stroj, last NIVO Celje, ki je bil postavljen pri bregu Savinje v Vrbju. Izginila je škatla z orodjem.

Naslednjega dne je Karmen G. iz Žalca pustila svoj avtomatik pred trgovino v Petrovčah. Ko se je vrnila, je morala pot nadaljevati peš, saj ji je medtem neznanec moped odpeljal neznanokam.

7. 9. je bilo vlomljeno v skladišče pijač na bazenu Vransko. Nekdo je odnesel 10 steklenic wiskija ter štiri sadne sokove. Istega dne je bilo vlomljeno tudi v vikend Alojzije S. iz Celja. V vikendu v M. Braslovčah je zmanjkal glasbeni stolp.

11. 9. so neznanci nedovoljeno vstopili v vrto utno pri Podvinskem jezu. Renata H. je tako ob dve jeklenki s plinom ter ob manjši turistični gorilnik.

15. 9. je Janko V. iz Šešč vrgel steklenico v glavo svoji ženi. Zdravnik je ugotovil, da je v globoki nezavesti, tako da so jo morali nemudoma odpeljati v celjsko bolnišnico, zoper Janka pa bodo policisti podali kazensko ovadbo.

Poročili so se:

Marjana LOMŠEK s Polzele in Zdravko DOVEČAR iz Rakovelj; Matejka MUTEC iz Levca in Leon KOZAR iz Žalca; Stanka KOTNIK iz Založ in Roman TURNŠEK iz Šmatevža; Irenca MARGUČ in Matija ŠIMANOVIČ, oba iz Trnave; Irena CINDRIČ in Zlatko HRIBERNIK, oba s Polzele; Irena MATKO iz Matk in Jože HRASTOVEC iz Prapreč ter Marija JELEN iz Andraža in Dušan NOVAK z Brega pri Polzeli.

Umrli so:

Marija PODGORŠEK (89) iz Celja; Marija ZIDANŠEK (66) iz Dobriše vasi; Janez ZUPAN (79) z Brega pri Polzeli; Juraj KORENKO (87) iz Vrbja; Ljudmila PODBEVŠEK (66) iz Nove vasi; Zofija SLAKAN (88) iz Pondorja; Ivana BRAČIČ (49) s Polzele; Aleksander GROBELNIK (59) iz Otemna; Franc KOVČE (81) iz Lok pri Taboru; Franc RAZDEVŠEK (79) iz Gotovelj; Pavla ŠMID (85) iz Zahomc; Vladimir BALIŠ (75) iz Vrbja; Anton ŠKARLIN (62) iz Zabukovice; Frančišek OROŽIN (60) z Gomilskega; Amalija VUKIČ (80) iz Celja; Leopold UŽMAH (71) iz Celja in Sabina ŠIROVNIK (18) iz Zabukovice.

Mali oglasi

NA VRANSKEM prodam novo hišo. Ostale informacije po telefonu: (061) 226-208.

PRODAM njivo (25 arov) in 60 let star gozd (90 arov) v Prekopi. Telefon: (061) 441-781 ali 301-727.

Po dveh letih našega delovanja preizkusite tudi vi metodo, ki ji že desetletja zaupajo Nemci, Francozi ... (za občasna srečanja ne posredujemo).
Tel.: 061/59-364, od 8. do 10. in od 17. do 20. ure,
»FORTUNA«,
p.p. 348, 61101 Ljubljana

KOMUNALNO PODJETJE p. o.
63310 ŽALEC, Nade Cilenšek 5
Telefon: 063/712-131, 712-141, 712-149

DEŽURSTVO NA VODOVODU

Za popravilo okvar na glavnem vodovodnem omrežju v občini Žalec so dežurni:

od 23. do 30. 9. 1991
Vlado ŠUPER, Vel. Pirešica 5/e
od 1. do 7. 10. 1991
Bogdan PANTNER, Polzela 209
od 8. do 14. 10. 1991
Radovan ČREMOŽNIK, Gotovlje 72/a
od 15. do 21. 10. 1991
Anton JAGER, Prebold 62/a, tel.: 723-097
od 22. do 28. 10. 1991
Marko DOLINAR, Griže 35, tel.: 712-844.

Ob sobotah, nedeljah in praznikih je dežurni monter na sedežu podjetja od 12. do 12.30, v ostalih dnevih pa ga lahko poiščete doma ali ga pokličete po telefonu. Pisna sporočila lahko oddate v poštni nabiralnik na sedežu podjetja.

NOVO: sporočila o okvaah lahko v popoldanskem in nočnem času posredujete prek avtomatskega odzivnika (telefonske tajnice) na številkah: 712-131, 712-141 ali 712-149.

Krojaštvo Drago Pajk, **Vrečarjeva 1/a, Žalec**
Telefon: 063/714-325

- popravila oblačil
- krojenje in šivanje kril in hlač

Delovni čas: od 8. do 12. in od 15. do 18. ure,
sobota od 8. do 12. ure

NOVO • NOVO • NOVO
Moško frizerstvo
»Slavica«
Tel.: (063) 711-288, int. 2

V Žalcu (v prostorih bivše MONTANE, nasproti železniške postaje)
- **modne moške frizure**
- **konkurenčne cene**

Pripravljeni smo modno oblikovati tudi pričesko vašemu dekletu ali ženi.

Odprto: vsak dan od 9. do 18. ure, sobota od 8. do 12. ure ***Se priporočamo!***

NAMA
HMEZAD TP NAMA, p. o., Žalec
INF. TELEFON ŽALEC (063) 711-231, LEVEC 26-313

OSKRBITE SE Z OZIMNICO ŽE DANES

3-mesečni kredit – brez pologa – samo 5% mesečne obresti

Opravite pravi nakup na pravem mestu!

15 let VELEBLAGOVNICE NAMA ŽALEC

10 let PC NAMA LEVEC

ROMANA SALOBIR

OPTIKA SALOBIR

Šlandrov trg 23, ŽALEC
Telefon: 063/713-250

Odprto: od 8. do 19. ure,
sobota od 8. do 12. ure

- vsak ponedeljek od 15. ure nasveti okulista
- velika izbira domačih in uvoženih korekcijskih okvirjev ter očal priznanih izdelovalcev
- uvožene dioptrijske plastične leče
- fotostekla
- aparat za avtomatsko določanje vida (refraktometer)

JOŽE STRAHOVNIK
ŽALEC, VREČARJEVA 3
telefon: 063/712-261

POGREBNE STORITVE

Z dolgoletno tradicijo vam ob boleči izgubi bližnjega nudimo po konkurenčnih cenah:
- veliko izbiro krst in opreme
- prevoz z avtofurgonom (vključno na upepelitev)
- dekoracijo sobe, postavitev odra na domu
- izkop grobnih jam in ureditev grobov
- postavitev žarnih niš
- ureditev kompletne dokumentacije
- nudimo tudi vence in cvetje

NA USLUGO SMO VAM OB VSAKEM ČASU
Hvala za zaupanje

Zastal je dih, korak zastal,
pod težo bolezni še en hrast je pal,
v daljavi še glas tvoj odmeva,
ta ostal bo z nami do zadnjega dneva.

V SPOMIN

Neizmerno boleč je spomin na 26. september 1990, ko si nas tako hitro za vedno zapustil naš ljubljeni mož in ati

JANKO PEČNIK

iz Žalca

Iskrena hvala vsem, ki se ga še vedno spominjate in prižigate svečke na njegovem grobu.

Vedno v bolečini: žena Mija, sin Matjaž z ženo Rimo ter hčerka Janja

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

IVANA ZUPANCA

s Polzele

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, darovali vence in cvetje, sveče in za sv. maše ter nam izrekli sožalje.

Posebna hvala dr. Cukjatiju in dr. Sadarju, govorniku Petru Pungartniku in Juliju Palirju za besede slovesa, g. župniku za opravljen obred in oktetu Lastovka za odpete pesmi.

Vsi njegovi!

Popravka

V prejšnji številki Savinjčana je prišlo do napake v zahvali **BOŠTJANA ROTERJA-VRBANOVEGA iz Prekope,** kjer bi moralo biti zapisano:
Zahvaljujemo se tudi duhovnikoma za opravljen obred, pevcem, govornikom, gasilcem in mladincem.

V zahvali **VLADA VANOVŠKA iz Drešinje vasi** pa je pomotoma izostala hči Desa, saj bi moralo biti zapisano: **žena Marjetka, hči Desa in sin Bojan**

Prizadetim se iskreno opravičujemo.

POGREBNE STORITVE

HITRO IN SOLIDNO
- dobava kompletne pogrebne opreme (krste, križi, žare)
- postavitev mrtvaškega odra na domu
- vse vrste prevozov, tudi na upepelitev v Ljubljano
- dobava in montaža betonskih žarnih niš za žarni pokop
- ureditev kompletne dokumentacije

DELAMO NON STOP

IVAN STEBLOVNIK, BRASLOVČE, PARIŽLJE 11, telefon: 721-667, 721-395

MARJAN AMON
IZDELOVANJE SPOMENIKOV

Slatina 9/A
Šmartno v Rožni dolini
Telefon: 063/38-672

Plačilo na dva obroka

Tabor je bil pražnje odet

Praznovali smo namreč občinski praznik, ki je bil letos prvič drugače zasnovan kot v preteklosti. Dnevni red zasedanja skupščine je bil podrejen praznovanju. Praznovanje pa ni bilo samo v Taboru, ampak po vsej širni dolini, in ni trajalo samo en dan, ampak cel teden in več.

Kar je res, je res. Precej dogodkov je bilo, ki so vredni spomina in pozornosti. Prav je, da jih pobliže spoznamo. Najprej začnimo z datumom. Praznik občine smo poslanci, ki nam je pripadla ta čast, prestavili na šesti september, spominjajoč se drugega slovenskega tabora v Žalcu pred sto in več leti. Prav je, da primerno obudimo spomin na čase, ko smo se Savinjčani ovedli samega sebe, postali pokončen rod in neskončno hvaležni ljubim Kranjcem, ki so nam ob tem dejanju stali ob strani. Naložili smo jim krompirja in klobas, tako da so ubogi konji hropli proti Trojanam; vrli naši prebuditelji pa preklinjali nad cesto. Podobno je še danes, le konje so zamenjali avtomobili, tovornjaki, hudovanje v njih sedečih pa je ostalo vse do danes – cesta je menda še vedno ista.

Avstrijci so bili bolj »brihtni«, naredili so si namreč železnico skozi našo dolino in tako brez muje vozili klobase in krompir k sebi domov, no ja, pa razsvetljevali so nas tudi spotoma. Stoletnica proge je bila naslednja prireditev ob prazniku.

V duhu taborskega gibnaja in v počastitev praznika je bilo tudi veliko kulturnih prireditev, ki pa niso bile tako množično obiskane. Pa kaj bi to, na drugem slovenskem taboru nas je bilo prek tisoč.

Krucifiks, skoraj bi pozabil na častilce Sv. Florjana, ti so namreč v Žalcu praznovali 110-letnico.

Cankarjev Ivan je obe prejšnji navedbi lepo povezal v zgodbah iz doline šentlorjanske; morda je celo pri nas v Savinjski mero jemal.

Zdaj pa šalo na stran. V Taboru, kjer smo večinoma praznovali, so pa pokazali, kako se da s poštenim, načrtnim in dolgotrajnim delom, brez velikih besed, z malo denarja – odeti kraj v ornat. Dobili so večnamenski dom, polili so nekaj krajevnih cest z asfaltom, priključili več kot sto telefonskih številk.

Bogatejši pa so tudi za spoznanje, da jim nihče od zunaj ni kaj dosti pomagal pri delu in denarju. Če se spet spomnim njihovega kulturnega patrona Ivana Cankarja, ta je nekje rekel: »Narod si bo pisal sodbo sam, ne...«

Poslanec 61

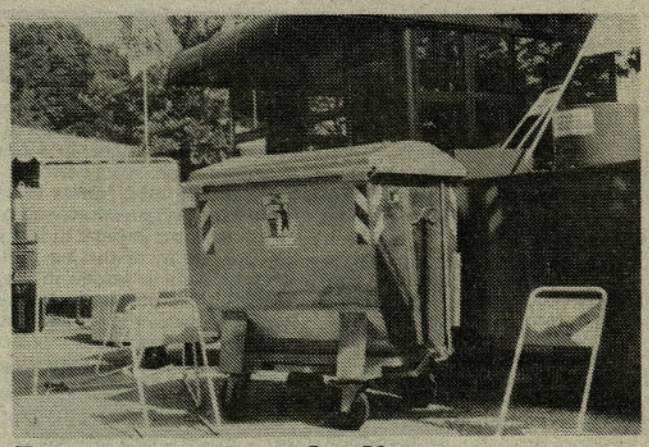

Program za okolje

Na mednarodnem sejmu v Celju je podjetje Vigrad predstavilo program za okolje. Direktor, Vidko Gradišnik, pravi da je bilo med obiskovalci za njihove izdelke precej zanimanja. Sedež podjetja je v Žalcu, cesta na Lavo 1, pokličete pa jih lahko tudi telefon 713-197.

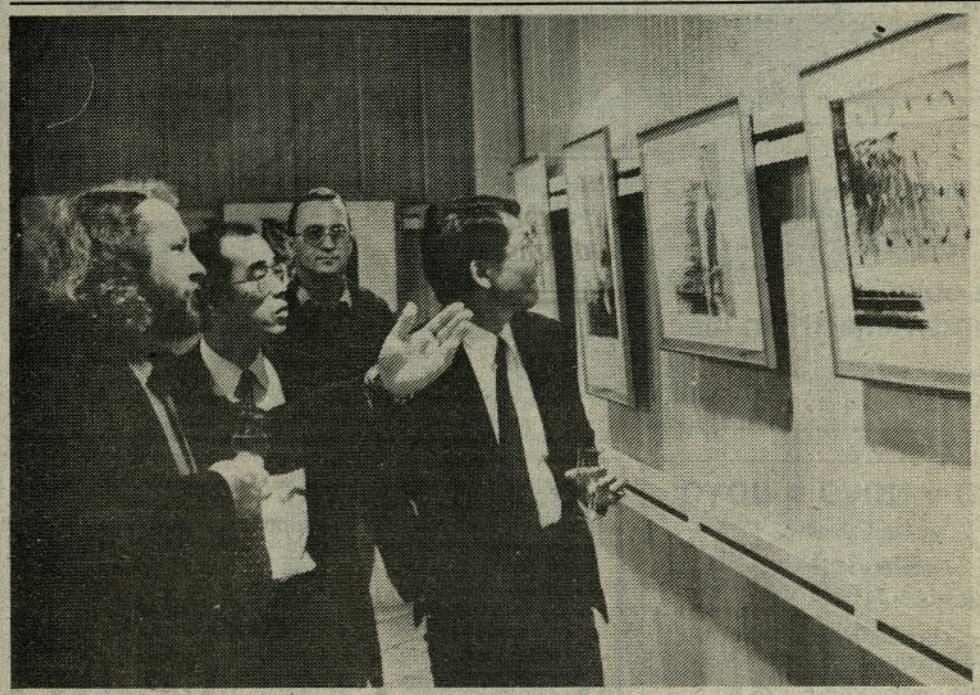

Umetnost in podjetništvo

V avtosalonu KOS v Ločici pri Polzeli je bila prejšnji ponedeljek otvoritev zanimive razstave akademskih slikarjev Biljane Unkovske in Rudija Španzla.

»Zavedamo se, da bomo le s takšnimi kvalitetnimi in zanimivimi akcijami lahko ustrezno obogatili dogajanja v našem kraju in zadovoljili želje krajanov in vseh, ki nas bodo obiskali. Poleg tega zagotavljamo, da bomo še v naprej kakovostno opravljali naše servisne storitve in poskrbeli za strokovno prodajo kvalitetnih vozil iz bogatega Nissanovega programa,« je v pozdravnem nagovoru dejala direktorica podjetja Kos, Metka Kos. Otvoritve prodajne razstave so se udeležili tudi najvišji predstavniki Nissavta Jugoslavija in delegacija z Japonske, ki jo je vodil gospod Michio Kawabara, generalni direktor prodaje avtomobiov Nissan za Evropo, ki je dejal, da je to prodajno mesto, v Ločici pri Polzeli, eno najlepših pri nas.

Oba slikarja sta na razstavi predstavila dvaindvajset jedkanic in olj, ki se lepo vključujejo v notranjost avtosalona, zato ni čudno, da je bilo nekaj slik prodanih že prvi dan.

Otvoritve razstave so se udeležili številni gostje, v programu pa je nastopil citrar Karli Gradišnik. Na sliki: Rudi Španzl in gostje z daljne Japonske med ogledom razstave.

T. T.

Akupresura pomaga pri 47 boleznih! Pokličite in pridite po nasvet in zdravje!

AKUPRESURA

mag. sc. Franjo VELIKANJE, dr. med.
ZDRAVSTVENI DOM ŽALEC (4. nadstropje)
Pokličite: 711-251, int. 51

Bronasta plaketa Justinu Sedeljšku

Na 24. mednarodnem obrtnem sejmu v Celju je Justin Sedeljšak prejel bronasto plaketo za peč na lesne odpadke. Pred dvema letoma je Justin Sedeljšek z Vranskega že prejel plaketo za mlin, oba izdelka pa sta vedno bolj iskana na domačem in tudi na tujih tržiščih. Italijanski proizvajalec namreč vgrajuje Sedeljškove peči za ogrevanje sušilnic.

»Peči na lesne odpadke razvijamo že deset let. S stalnim izpopolnjevanjem in spremljanjem razvoja v Evropi dosegamo vrhunske rezultate pri izkoristku ogrevalne naprave, kar je pomemben prispevek za čistejše okolje. Obremenitev okolja je minimalna. Celotna naprava je izdelana iz domačih materialov, vključno z mikroprocesorjem za krmiljenje.

S prihrankom energije se investicija povrne v nekaj letih,« pravi Justin Sedeljšak – na posnetku s svojim nagrajencem.

jk

Račka, vendar ne novinarska

Letošnja letina krompirja ni najboljša, mnogi se pritožujejo, vendar so bili nekateri tudi drugače presenečeni. Med njimi je prav gotovo družina Učakar iz Zaplanine nad Vranskim, ki je sicer med bornim pridelkom našla tudi pravega orjaka, težkega skoraj kilogram. Za nameček pa je krompir pravo kiparsko delo narave. Sicer pa je slika dovolj zgovorna.

-DAR-

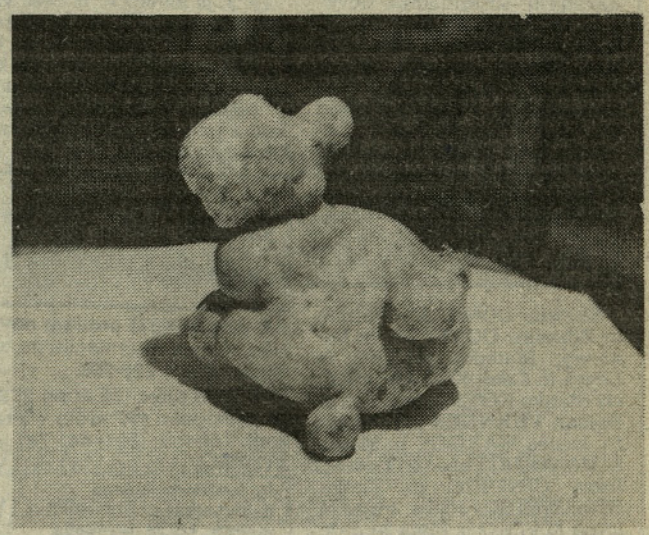

Potujemo v Lichtenstein

4. oktober, ko se bomo podali na pot v Lichtenstein, se vse bolj približuje. Priprave na to zanimivo pot so pri kraju, med nami pa bo tudi precej zanimivih sopotnikov, tako da nam na poti gotovo ne bo dolgčas. V Zürichu nas bodo pozdravili naši prijatelji, ki se v Švici zavzemajo za priznanje Slovenije in sodelovanje z Žalcem.

Še je čas, da se odločite potovati z nami, zato nas pokličite na tel. 711-455 ali pa se oglasite v poslovalnici Kompasa v Žalcu.

Deset let restavratorske delavnice

Restavratorska dejavnost je bila vedno odeta v plašč skrivnostnega in restavratorji in starinarji so bili vedno malo čudni ljudje. Če Zlatko Kerčmar noče razkriti skrivnosti te plemenite veščine, ga povsem razumemo, vsekakor pa lahko z veseljem trdimo, da drugi del trditve, o čudnih ljudeh, ne drži. Zlatko je prijeten sogovornik in prav uspešen delavec, saj že deseto leto vodi mizarsko in restavratorsko delavnico v Petrovčah, kamor smo se odpravili na obisk.

Pa vendar to niso vse njegove dejavnosti. V odlično urejenem okolju obiskovalcu zasijejo oči ob starinah, ki jih ima razstavljene v okolici hiše ter v razstavnem salonu, ki je obenem tudi prodajna galerija. Tako si lahko ljubitelji stilskega pohištva in raznih starih predmetov za zelo sprejemljivo ceno kupijo katerega od razstavljenih predmetov.

»Izdelujemo tudi pohištvo po naročilu,« pove Zlatko Kerčmar, ko razkazuje mizarsko delavnico. »To ni pohištvo po jusu in okroglih merah, naredimo pač takega, kot ga naročnik želi imeti.« Za preživetje pa Zlatko in njegovi delavci še belijo in pleskajo, obnavljajo fasade in opravljajo ostalo mizarsko delo po naročilu. »Opravimo vsa dela v hiši, ki je zgrajena do pete faze, in po končanem delu lastniku damo v roke ključ. Dela opravimo do konca.« In ko smo se zopet pogovarjali o restavratorstvu, nam je razložil, da se restavrirajo predmeti, stari več kot 80 let, pri tem pa ima prednost

rezljano pohištvo. Po postopku, ki je skrivnost, mora restavrator star predmet spraviti v tako stanje, da je zopet privlačen in kot nov. »So pa v teh časih najboljši kupci tujci, ki jih najbolj zanimajo nabožni kipi in slike, stari kmečki lonci in modeli za kolače. Domačini pa najraje posegajo po majhnih predmetih, kot so krožniki ali pa svečniki, ki jih imajo najraje ženske, moški pa so zaljubljeni v komplete, kot so miza in dva ali pa trije stoli.«

Stanovanjska hiša, razstavni salon, delavnica, okolica hiše Zlatka Kerčmarja so polni starih predmetov od lesenega stroja za sajenje koruze, lepo rezljanih stolov ter miz, komod, pletenih košar iz vrbja, kakršne so včasih dobivala mlada dekleta za balo, pa kup starih kmečkih orodij, posod, svečnikov in nabožnih predmetov. Tudi stilsko renoviran pianino se znajde v razstavnem prostoru. Da o kolovratu, pletenih stolih in krožnikih sploh ne izgubljamo besed. Vsekakor Indija Koromandija za ljubitelje starin. »Svojo dejavnost bi rad v bodoče tako organiziral in izboljšal, da bi lahko redno vodil k sebi osnovnošolske otroke. Prostor, kjer razstavljam, se mora spremeniti v muzej, kjer bomo lahko spoznavali svoje korenine in razumeli preteklost.« Zlatko Kerčmar, ki poleg vsega zelo rad poje in hodi v hribe, bo v tej nameri verjetno uspel. Mi mu želimo veliko uspeha.

Brane Lobnikar